

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2008

Bc. Petra Sedlářová

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití vybraných programů přeshraniční spolupráce v České republice

Use of the Selected Cross-border Cooperation Programmes in the Czech Republic

Student: Bc. Petra Sedlářová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje uvádím v příloze.

Děkuji vedoucímu práce Ing. Lukáši Meleckému za odbornou pomoc při tvorbě diplomové práce.

V Ostravě dne 24. dubna 2008

.....
Petra Sedlářová

ÚVOD	3
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V EVROPĚ	5
1.1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE	5
1.1.1 Vznik hranic	5
1.1.2 Bariéry hranic	6
1.1.3 Odstraňování hranic	7
1.2 DIMENZE ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE	7
1.2.1 Přeshraniční spolupráce	7
1.2.2 Nadregionální spolupráce	8
1.2.3 Meziregionální spolupráce	9
1.3 PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V EVROPĚ	9
1.3.1 Přeshraniční spolupráce a územní soudržnost v EU	10
1.3.2 Historické souvislosti vzniku přeshraniční spolupráce v Evropě	11
1.3.3 Typologie přeshraničních struktur	14
1.3.4 Euroregiony a přeshraniční spolupráce	16
1.4 PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V KONTEXTU POLITIKY HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI V EVROPSKÉ UNII	19
1.4.1 Úloha, význam a vývoj politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie	19
1.4.2 Obecné cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie	21
1.4.3 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti v Evropské unii	22
1.4.4 Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	23
1.5 POLITIKA HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOSTI EU V LETECH 2000 - 2006 A 2007 - 2013	24
1.5.1 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2000 - 2006	24
1.5.2 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2007 - 2013	27
2 VYBRANÉ PROGRAMY PODPORY PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V ČR REALIZOVANÉ V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2004 – 2006	31
2.1 PROGRAM INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG	31
2.1.1 Východiska formování programu	31
2.1.2 Iniciativa Společenství INTERREG IIIA v období 2000 – 2006	33
2.2 INICIATIVA SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA V ČESKÉ REPUBLICE	34
2.2.1 Předvstupní programy přeshraniční spolupráce	34
2.2.2 Výchozí rámec realizace programu	34
2.2.3 Zaměření programu	35
2.2.4 Financování programu	36
2.2.5 Institucionální struktura	37
2.2.6 Definice oprávněného žadatele a vhodnost žadatele	39
2.2.7 Přípravná fáze předkládání projektů	40
2.2.8 Realizační fáze projektů a způsob proplácení přidělené podpory	41
2.2.9 Fond mikroprojektů	41

2.3 VYBRANÉ PROGRAMY PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA V ČESKÉ REPUBLICE	42
2.3.1 <i>Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika</i>	42
2.3.2 <i>Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika</i>	48
3 VYBRANÉ PROGRAMY PODPORY PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V ČR PRO PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 - 2013	54
3.1 CÍL EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE V EU	54
3.1.1 <i>Operační programy přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 v EU</i>	55
3.2 CÍL EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE V ČESKÉ REPUBLICE.....	56
3.2.1 <i>Operační programy přeshraniční spolupráce EU v České republice</i>	57
3.2.2 <i>Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika</i>	59
3.2.3 <i>Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika</i>	66
4 VYUŽITÍ A EVALUACE VYBRANÝCH PROGRAMŮ PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V ČR	72
4.1 VYUŽITÍ A EVALUACE INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA V ČESKÉ REPUBLICE	72
4.1.1 <i>Legislativní rámec CIP INTERREG IIIA</i>	72
4.1.2 <i>Kompetentní orgány CIP INTERREG IIIA</i>	73
4.1.3 <i>Financování CIP INTERREG IIIA</i>	73
4.1.4 <i>Postup čerpání finančních prostředků v rámci CIP INTERREG IIIA</i>	74
4.1.5 <i>Vyhodnocení cílů přeshraniční spolupráce v ČR</i>	79
4.1.6 <i>Nedostatky v zajištění implementace CIP INTERREG IIIA v období 2004 – 2006</i>	80
4.1.7 <i>Nedostatky zjištěné u příjemců podpory</i>	81
4.2 VYUŽITÍ A EVALUACE PROGRAMU INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA ČESKÁ REPUBLIKA – POLSKÁ REPUBLIKA.....	82
4.2.1 <i>Obecná charakteristika CIP INTERREG IIIA ČR - PR</i>	82
4.2.2 <i>Financování</i>	83
4.2.3 <i>Postup čerpání finančních prostředků</i>	84
4.2.4 <i>Termíny výzev k předkládání projektů a zasedání řídicího orgánu</i>	85
4.3 VYUŽITÍ A EVALUACE PROGRAMU INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA ČESKÁ REPUBLIKA – SLOVENSKÁ REPUBLIKA	86
4.3.1 <i>Obecná charakteristika CIP INTERREG IIIA ČR - SR</i>	86
4.3.2 <i>Financování</i>	87
4.3.3 <i>Postup čerpání finančních prostředků</i>	88
4.3.4 <i>Termíny výzev k předkládání projektů a zasedání řídicího orgánu</i>	89
4.4 SHRNUTÍ A VYHODNOCENÍ CIP INTERREG IIIA V ČESKÉ REPUBLICE	89
ZÁVĚR.....	91
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	94
SEZNAM ZKRATEK	102
SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	105
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	107
PŘÍLOHY	108

Úvod

Historické souvislosti budování Evropské unie se během posledních pěti desetiletí zaměřily na dosahování dvou různých cílů: ekonomickou konkurenceschopnost a redukci regionálních disparit. Regionální rozdíly zemí Evropské unie jsou eliminovány prostřednictvím meziregionální, nadnárodní a přeshraniční spolupráce. Oblast přeshraniční spolupráce se také stala předmětem zpracování mé diplomové práce s názvem: „Využití vybraných programů přeshraniční spolupráce v České republice.“

V poválečném období byly tvořeny první cíle přeshraniční spolupráce, jež se zaměřovaly především na zajištění trvalého míru, zlepšení životní úrovně a vyrovnání se vnitrozemským oblastem. V 50. letech minulého století došlo ke vzniku přeshraniční spolupráce jakožto významného nástroje pro oslabování záporných efektů hranic. V rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie se přeshraniční spolupráce začala formovat v letech 1991 až 1993 prostřednictvím programů Iniciativy Společenství INTERREG, na níž v letech 1994 až 1999 navázal program přeshraniční spolupráce CIP INTERREG IIA. Přeshraniční spolupráce se však více rozvinula v programovém období 2000 – 2006 jakožto CIP INTERREG IIIA. V současném programovém období 2007 – 2013 je realizována v rámci samostatného cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, tedy Cíle Evropská územní spolupráce.

Cílem této diplomové práce je souhrnné zmapování problematiky přeshraniční spolupráce v Evropské unii a České republice v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Hlavní pozornost je věnována vybraným programům podpory přeshraniční spolupráce v České republice realizovaných ve dvou po sobě následujících programových obdobích 2004 – 2006 a 2007 - 2013. Práce se také zabývá vyhodnocením samotného využití dvou vybraných programů CIP INTERREG IIIA v České republice.

První kapitola diplomové práce vymezuje teoretická východiska přeshraniční spolupráce v Evropě v návaznosti na politiku hospodářské a sociální soudržnosti. Druhá kapitola představuje nejen program CIP INTERREG IIIA v Evropské unii a v České republice z obecného hlediska, ale také dva vybrané programy podpory přeshraniční spolupráce v České republice realizované v programovém období 2004 – 2006. Třetí kapitola se věnuje problematice realizace Cíle Evropská územní spolupráce v Evropské unii a České republice v kontextu dvou navazujících programů podpory přeshraniční spolupráce v ČR,

jež jsou realizovány v současném programovém období 2007 – 2013. Závěrečná kapitola se v praktické rovině zabývá souhrnným hodnocením využití a evaluace CIP INTERREG IIIA v ČR. Využití strukturální pomoci EU a jeho hodnocení je také provedeno pro vybrané programy CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika a CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika, jež byly realizovány v období 2004 – 2006.

Veškeré informace byly čerpány z odborné literatury, strategických a programových dokumentů a řady elektronických publikací zejména Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Nepostradatelné byly rovněž materiály vybraných euroregionů v ČR. Velmi důležitým zdrojem byl také internet a webové stránky úřadů, a institucí, které se danou problematikou zabývají.

1 Teoretická východiska přeshraniční spolupráce v Evropě

1.1 Teoretická východiska územní spolupráce

Dnešní Evropa se vyznačuje společnou kulturou a dějinami. Především do 17. století se vytvářela pestrá mapa malých historických území. Století 18. formulovalo svým dynamickým rozvojem v průmyslu a politice pojmy jako právní státnost, lidská práva, základní práva, svobodné hospodářství. V protikladu k regionu¹, který se vyznačoval nejrůznějšími společnými znaky, se v 19. a 20. století jako převládající jev rozvíjel národní stát. Hranice národních států rozdělovaly evropská historická území s jejich regiony a národními skupinami.

Státní hranice je hranice, která definuje území každého státu. Oficiálně se smí překračovat jen na místech označených a k tomu určených jako hraniční přechody. Vzhledem k historickému vývoji je většina státních hranic hranicemi přírodními, tj. kopírují již existující překážky (např. pohoří, moře, řeky). Někdy ale hranice procházejí i městy (Český Těšín, Jeruzalém, El Paso), jindy jsou stanoveny na základě válečné situace při uzavření příměří (názrazníkové pásmo na Kypru), další jsou vytvořeny uměle (např. hranici Maďarska stanovila Trianonská smlouva jako výsledek poválečné prohry Uherska).²

1.1.1 Vznik hranic

V důsledku válečných konfliktů vznikaly užší nebo širší hraniční pruhy, které byly charakterizovány okrajovou polohou v mnoha oblastech. Hospodářství, doprava, kultura a osídlení byly oslabovány z center státu směrem k hranicím. Hraniční území se díky tomu - kromě několika výjimek - stala strukturálně slabými oblastmi, které často nebyly vůbec nebo jen nedostatečně zpřístupněny silnicí nebo železnicí.

Díky rostoucím možnostem komunikací (dopravní prostředky, tiskoviny, později rádio a telefon) se pozornost zaměřovala na národní centra. Tato orientace určovala kulturu, hospodářství, společnost a politiku. Tento rozvoj byl obzvláště nápadný v hraničních

¹ Region je určitá oblast, která z konkrétního hlediska vykazuje jednotné rysy. Geografické regiony mohou být stanoveny buď politicky, jako administrativní jednotka, nebo mohou vzniknout přirozeně, jako kulturní, či národnostní nebo náboženský celek. Z různých hledisek tak existují mnohé regiony, často se překrývají.

² http://cs.wikipedia.org/wiki/St%C3%A1tn%C3%AD_hranice

regionech Evropy, a u obyvatelstva to vedlo ke ztrátě identity i tam, kde i přes nové státní hranice nadále existovaly po mnohá staletí společné kulturní, jazykové, krajinné a historické vazby a styky obyvatelstva. Od jižní, přes střední a východní Evropu, až po Skandinávii a Irsko se objevuje hojnost typických, v podstatě stejnými problémy stížených pohraničních území, a za hranicemi v sousední zemi se stýkají s územím s všeobecně příbuzným okruhem problémů.³

1.1.2 Bariéry hranic

Bariérou je do jisté míry každá hranice svým omezováním v migraci obyvatel, v cestování, oběhu financí, výměny zboží a také kulturních vlivů.⁴ Bariérový vliv evropských hranic má své historické příčiny a vytváří se v důsledku komplikovaného vývoje evropských států v posledních staletích. V 19. a 20. století vznikla charakteristická struktura evropských států, která z větší části existuje dodnes. Každý stát má vlastní národní politický program a soustředí se především na efektivní ochranu a kontrolu své vnější hranice. Státní hranice vytvořené v posledních třech stoletích rozdělily jednotlivé evropské historické regiony a etnické skupiny na několik částí. Mnohdy byly vytvořeny nepřirozené hranice a obava z vojenské agrese vedla k tomu, že vznikly řídce osídlené pohraniční zóny.⁵

Ekonomické činnosti, obchod a obyvatelstvo měly sklon k postupnému odsunu od hranic směrem do vnitrozemských národních států. Vznikaly tendence, aby dopravní cesty kopírovaly průběh hranic. Oblasti, kde se četnější osídlení a významný průmyslový region nachází blízko hranic, byly často příčinou politických neshod a válek. Kromě těchto výjimek se v Evropě krajina v příhraničních regionech postupně vyvinula v okrajové, strukturálně slabé oblasti s omezenými dopravními vazbami. Přirozené hranice jako řeky, jezera, moře a hory vliv hraniční bariéry ještě zvětšily.⁶

³ <http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f?OpenDocument>

⁴ (WILAM, 2004, s. 8)

⁵ Pohraniční zóna je prostorově nejrozsáhlejší a do území státu zasahuje hlouběji. Jedná se o území, které vykazuje rozdílná politická, společenská, ekonomická, demografická kritéria, než zbylá plocha hranicí vymezeného území státu.

⁶ (WILAM, 2004, s. 9)

1.1.3 Odstraňování hranic

V současné době se stále více prosazuje globalizace⁷ a europeizace⁸ hranic v Evropě. Hranice ztratily svou národně-státní izolovanost z minulých let, i když jsou stále patrné značné hospodářské a sociální rozdíly na hranicích uvnitř Evropské unie.⁹

Teprve odstraněním hospodářských, kulturních, dopravních a právních hranic a s integrací Evropy k jednotné rozmanitosti se může dosavadní státní okrajová poloha mnoha hraničních území proměnit na výhodné místo uvnitř Evropy. Hraniční území na vnějších hranicích EU mohou být ze své izolace vymaněny díky lepším spojením. Hraniční a přeshraniční regiony si budou tímto zachovávat funkci „mostu“ a budou tak zkušebním kamenem evropského sjednocování.¹⁰

1.2 Dimenze územní spolupráce

Cílem územní spolupráce je dosáhnout vyváženějšího rozvoje území, zmenšit stávající nerovnosti, zabránit vzniku územní nevyváženosti v rámci tří dimenzí – přeshraniční, nadregionální a meziregionální spolupráce. Centrem zájmu je také zlepšit územní integraci a podpořit spolupráci v rámci daných úrovní.

1.2.1 Přeshraniční spolupráce

Přeshraniční spolupráce, vytváření souvislých struktur podél hranic, patří mezi nejzajímavější formy regionální kooperace. Těžiště přeshraniční spolupráce leží v západní Evropě, respektive na západním pohraničí Německa s Nizozemím nebo s Francií.

⁷ Globalizace je termín používaný k popisu změn ve společnosti a ve světové ekonomice, které jsou důsledkem dramatického vzrůstu mezinárodního obchodu a sbližování kultur.

⁸ Europeizace – tento pojem se používá k vyjádření řady jevů a procesů probíhajících v dnešní Evropě. Dosud nevznikla žádná ucelená definice.

⁹ Na vnějších hranicích EU se státy střední a východní Evropy, také na hranicích východní Evropy samotné a v oblasti Středomoří.

¹⁰ <http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f?OpenDocument>

Oproti západoevropským přeshraničním strukturám vykazují ty ve střední a východní Evropě mnohé odlišnosti. Nejvýznamnějším rozdílem je způsob jejich vzniku. Zatímco západoevropské přeshraniční struktury vznikaly dynamicky a teprve jejich velké rozšíření přineslo nutnost mezinárodněprávní regulace¹¹, ve střední a východní Evropě vznikaly na základě stimulu Evropské unie. Dalším rozdílem je právní statut a legislativní pravomoci. Právní režim západoevropských přeshraničních struktur vychází z bilaterálních či trilaterálních mezinárodních smluv (Přeshraniční spolupráce států Beneluxu z roku 1989 či přeshraniční smlouva s Německem a Nizozemím z roku 1991). Středoevropské a východoevropské přeshraniční struktury vznikaly dle soukromoprávních úkonů a ani případná mezinárodní smlouva většinou neposilovala jejich právní legitimitu. Téměř vůbec nedochází k zapojení volených regionálních reprezentantů do institucionálních struktur. Absence těchto právních předpokladů u přeshraničních struktur ve střední a východní Evropě má za následek omezené právní možnosti a tím také limitaci pole působnosti. Ve střední a východní Evropě se přeshraniční spolupráce orientuje na kulturní a vzdělávací projekty.¹²

1.2.2 Nadregionální spolupráce

Podpora směřuje také do nadregionální spolupráce, která realizuje strategické priority nadnárodního charakteru v rámci dané země. Tato spolupráce se většinou zaměřuje na oblasti vědy a výzkumu, cestovní ruch, informační společnost, životní prostředí, prevence rizik a integrované hospodaření s vodou.¹³

V rámci nadregionální spolupráce také hovoříme o nadregionálních klastrech.¹⁴ V této kategorii předpokládáme existenci klastrů ve třech tradičních oborech (automobily, strojírenství a pivo). Přesah přes hranice vlastního kraje má celá řada identifikovaných klastrů. Obvykle se jedná o území „bývalých krajů“, kde existovala tradice výroby a kde

¹¹ Madridská úmluva Rady Evropy (1980) je považována za nejvýznamnější právní akt v oblasti mezinárodně právní regulace přeshraničních struktur.

¹² (DOČKAL, 2005, s. 14 - 15)

¹³ www.cpkp.cz/regiony_old/rkv/nrp/dokumenty/v3_20050805_cile_nrp_ver2_popis_prioritnich_os.doc

¹⁴ Klastř je soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací - zejména institucí terciárního vzdělávání (vysokých škol, vyšších odborných škol) - jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Zúčastněné společnosti si navzájem konkurují, ale současně jsou nuceny řešit řadu obdobných problémů (vzdělávání zaměstnanců, přístup ke stejným dodavatelům, spolupráce s výzkumnými a vývojovými kapacitami, nedostatečné zdroje na výzkum apod.).

dodnes přetrvávají úzké vazby mezi podniky a kde současně existuje maximálně jedna vysoká škola v daném oboru.¹⁵

1.2.3 Mezuregionální spolupráce

Základním úskalím teoretického vymezení meziregionální spolupráce je značná diverzita regionálních vztahů. Zatímco do přeshraniční spolupráce patří veškerá interakce regionálních aktérů podél státních hranic, do meziregionální spolupráce se řadí vše ostatní. Ve většině případů meziregionální spolupráce není realizována podél společných státních hranic, ale napříč různými státy. Podpora meziregionální spolupráce pak bude směřovat do regionálních programů výměny, spolupráce a vytváření sítí s regiony v jiných členských zemích. Je propojena v rámci Shromáždění evropských regionů. Mezuregionální spolupráce je často spojována a zaměňována s termínem *twinning* (v překladu znamená spojování, slučování). Pojem *twinning* obnáší hned několik rovin interpretace: *twinning* států, *twinning* obcí či svazků obcí, *twinning* organizací a *twinning* osob. Nejčastější forma *twinningu* je partnerství měst (*town-twinning*).¹⁶

1.3 Přeshraniční spolupráce v Evropě

Historie evropské integrace zaujímá v posledních pěti desetiletích dosahování dvou různých cílů: **ekonomická konkurenceschopnost** a **redukce regionálních disparit**. Ekonomika může být konkurenceschopná, když společnost a také jednotlivé země chtějí čelit hlavním regionálním potížím. Konkurenceschopnosti chtějí také dosáhnout v případě, že je ekonomika oslabena. Proto se vlády v dlouhém časovém horizontu nesoustředí jen na ekonomickou konkurenci ve svých zemích, ale také na integrační přístup k řízení země. Nejen na evropské úrovni se realizuje koheze ekonomická, sociální a v neposlední řadě koheze územní. Ačkoli Evropská unie není stát s jedním národem, vládou a společným územím, vyvinul se institucionální soubor, který v mnoha ohledech je podobný státu. Evropské instituce jako Evropská rada, Evropský parlament a Evropská komise přijímá rozhodnutí, jež ovlivňují život všech obyvatel Unie.

¹⁵ <http://www.bermangroup.cz/konkurenceschopnost/shrnuti.pdf>

¹⁶ (DOČKAL, 2005, s. 24 - 25)

1.3.1 Přeshraniční spolupráce a územní soudržnost v EU

Soudržnost je základním politickým cílem Evropské unie. Dále je jedním ze tří pilířů, který je doplněn o Jednotný vnitřní trh a hospodářskou a měnovou unii. Soudržnost je jedinečný koncept politiky, který usiluje o snížení rozdílů mezi úrovněmi rozvoje různých regionů. Pro všechny je výhodné zmenšovat rozdíly v příjmech a bohatství mezi chudšími zeměmi a regiony a těmi, jež jsou na tom lépe. Ekonomická soudržnost se zvyšuje resp. zlepšuje, pokud dochází k poklesu disparit mezi složkami (faktory) konkurenceschopnosti; jinými slovy v případě, kdy nejslabší regiony jsou schopny dohánět ty vyspělejší a naopak.¹⁷

V Evropské unii se vymezují tři koncepty při dosahování soudržnosti:¹⁸

- **politický koncept - soudržnost** – odpovídá na otázku, „co“ je cílem politiky soudržnosti,
- **ekonomický koncept - konvergence** – odpovídá na otázku, „jakým“ způsobem je soudržnosti dosahováno,
- **integrační koncept – institucionální architektura** – zabývá se dlouhodobým budováním systému institucí včetně jejich pravomocí a odpovědností.

V rámci přeshraniční spolupráce rozlišujeme pojmy evropský **územní rozvoj a evropská územní soudržnost**. Zatímco oblast evropského územního rozvoje zůstává v rámci politiky členských států EU z důvodu lepší koordinace územního rozvoje Evropské unie, oblast evropské územní soudržnosti zůstává v kompetenci Evropské komise. Evropská územní spolupráce tak představuje nový cíl v již existující kohezní politice. Obě oblasti mají hraniční orientaci a nekoncentrují se na ekonomickou konkurenceschopnost. Nicméně, ekonomická konkurenceschopnost je klasifikována jako důležitý cíl Evropské unie, a proto je tento cíl zahrnut v dalších politikách, jakožto i v politice kohezní.¹⁹

Cílem územní soudržnosti je:²⁰

- zmenšit stávající nerovnosti,
- zabránit vzniku územní nevyváženosti,

¹⁷ (SKOKAN, 2007)

¹⁸ (LEONARDI, 2005)

¹⁹ www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/leuven06/Graute.pdf

²⁰ (Smlouva o Ústavě pro Evropu, 2005)

- vytváření souvislých sektorových politik s územním dopadem,
- vývoj regionální politiky a podpora spolupráce a integrace mezi regiony.

Pro územní soudržnost jsou definovány tři hlavní cíle:²¹

- *dostupnost* – zajistit rovný přístup všech regionů EU k infrastruktuře a know-how,
- *polycentrismus* – udržet pro EU vyvážený urbánní systém jako pro celek, tak také pro její části,
- *správu hodnot* – zajistit prozíravé řízení kulturního a přírodního dědictví.

1.3.2 Historické souvislosti vzniku přeshraniční spolupráce v Evropě

V důsledku vývoje v dřívějších historických obdobích a zejména vývoje v 19. a ve 20. století se v Evropě vytvářela charakteristická struktura států oddělených navzájem množstvím hranic. Že se jednalo o strukturu dynamickou dokazují četné změny průběhu hranic a vznik a zánik státních útvarů, který je nezřídka provázel. V čase nedávno minulém jsme byli svědky vzniku nových a obnovy již dříve v minulosti existujících států ať již ve střední Evropě, na Balkáně nebo v Pobaltí.

Zkušenosti lidí v příhraničních oblastech, kteří byli mimořádně silně dotčeni důsledky světové války, jejich touha po mírovém životě a po zlepšení kvality života stojí u zrodu prvních pokusů o navázání spolupráce se sousedy přes hranice. Prvními cíli nově se rodící přeshraniční spolupráce v poválečném období byly:²²

- zajištění trvalého míru,
- zlepšení životní úrovně,
- vyrovnání se vnitrozemským oblastem.

Dalším silným motivem pro navazování přeshraničních kontaktů v Evropě bylo také zjištění, že regiony po obou stranách hranice mají často stejné, pro pohraniční oblasti typické problémy, které nejsou schopny samy řešit a které se nedají odstranit pouhou podporou rozvoje z národního centra. Ukázalo se, že pro jejich řešení je nezbytně nutné zmírnit nebo zcela odstranit negativní vlivy hranice.

²¹ (SKOKAN, 2007)

²² (WILAM, 2004)

Po 2. světové válce byla takováto spolupráce navazována především v pohraničí francouzsko-německém a nizozemsko-německém²³ a ve skandinávských zemích. Scházely jí však odpovídající zákonné a administrativní kompetence jak na komunální, tak na regionální úrovni. Důsledkem této situace bylo zakládání sdružení obcí a regionálních sdružení, která se vztahovala k oblastem společného zájmu a jejichž cílem bylo zlepšit přeshraniční spolupráci. Státy a regiony Evropy ležící na východě zůstávaly až do konce 80. let minulého století mimo tento politický vývoj. Mnoho hranic se státy střední a východní Evropy vykazovalo do té doby bariérovou funkci v podobě želené opony. Struktury ve střední a východní Evropě vznikaly již na základě stimulačního působení Evropské unie. Právní režim západoevropských struktur vychází především z bi/trilaterálních mezinárodních smluv, zatímco u středo a východoevropské struktury vznikaly převážně na základě soukromoprávních úkonů a ani mezinárodní smlouva většinou neposiluje jejich právní legitimitu.²⁴

Tehdejší tzv. průkopnické skupiny se často spojovaly a vytvářely přeshraniční zastřešující svazy v podobě **euromregionů** nebo jim podobných struktur. V 50. letech 20. století tak dochází ke **vzniku přeshraniční spolupráce jakožto významného nástroje pro oslabování záporných efektů hranic a zlepšování všedního života tamních obyvatel** a meziregionální spolupráce, sloužící předávání poznatků a zkušeností ve vztahu ke specifickým problémům regionů a prosazování principů evropské integrace. Od 60. do 80. let 20. století byla trvale prováděna politika zlepšování sociálně-kulturní a hospodářské situace lidí, kteří žili v příhraničních oblastech. V té době byl vytvořen Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), jehož cílem bylo podporovat finančně a hospodářsky slabé regiony.

Příhraniční regiony se držely této politiky během celých 70. a 80. let 20. století, a to za pomoci *Sdružení evropských příhraničních regionů (AEBR)*²⁵ ve spojení s Radou Evropy, Evropskou komisí a s národními vládami. Síť příhraničních regionů v Evropě se stala významnou silou v rozvoji přeshraniční spolupráce na všech evropských hranicích,

²³ Například euromregion *Gronau* na nizozemsko-německých hranicích má významné postavení, protože vytvořil v praxi zárodek spojené Evropy.

²⁴ Např. bilaterální smlouva mezi Českou a Slovenskou Republikou, která upravuje režim a spolupráci na společných hranicích.

²⁵ 17. - 18. 6. 1971 na zámku Anholt založilo 10 hraničních regionů stálou konferenci evropských hraničních regionů, která přijala jméno *Association of European Border Regions (AEBR)*.

při evropské integraci a při rozvoji evropských podpůrných programů ve prospěch příhraničních regionů. Samy regiony se tak staly rozhodující silou v utváření přeshraniční spolupráce a proto se o nich dá beze sporu hovořit jako o motorech přeshraniční spolupráce.

Na konci 80. let 20. století se díky zavedení *Jednotného evropského trhu* v EU a demokratickému vývoji ve střední a východní Evropě dále otevřela většina národních hranic a objevilo se mnoho nových příhraničních regionů. Jasně se ukázalo, že cíl integrace EU vyžaduje zvláštní přístupy, aby byly překonány problémy na hranicích, které brání integraci. Tento přístup našel své vyjádření ve specifické regionální podpoře příhraničních oblastí, vycházející z obecných zkušeností regionální politiky EU. Od přelomu let 1989-1990 byla založena na „plánech a strategiích přeshraničního rozvoje“ a na příslušných „operačních programech“ v rámci nové iniciativy Společenství pod označením *INTERREG*.

V roce 1981 byla přijata *Charta příhraničních a hranice přesahujících regionů v Evropě*, která nehledě na existující železnou oponu zdůrazňovala nutnost spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy. V roce 1991 vydala Komise EU dokument *Evropa 2000*, který kladl velký důraz na realizaci hesla „Evropa regionů“.²⁶

Právní základy přeshraniční spolupráce v Evropě jsou zakotveny v následujících dokumentech:²⁷

- Evropská rámcová konference o přeshraniční spolupráci (Madridská konvence, 1980),
- Evropská charta místní samosprávy (1985),
- Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů (1995).

Dnes hranice ztratily svou národně-státní izolovanost z minulých let, i když jsou ještě patrné značné hospodářské a sociální rozdíly na hranicích uvnitř EU, na vnějších hranicích Evropské unie a také na hranicích v oblasti Středomoří.²⁸

²⁶ <http://www.eunie.euweb.cz/euroregiony.htm>

²⁷ http://www.risy.cz/beskydy_bez_hranic_cz

²⁸ <http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f?OpenDocument>

1.3.3 Typologie přeshraničních struktur

Nejobvyklejšími typy přeshraničních struktur jsou:

- euroregiony,
- pracovní společenství,²⁹
- různé institucionální organizace.

Při spolupráci přes národní hranice je nutné rozlišovat následující principy spolupráce:

- **partnerství a subsidiarita** – *princip partnerství* zahrnuje dva prvky - vertikální partnerství na obou stranách hranice, jakož i horizontální partnerství často různých partnerů nad rámec hranice. *Vertikální partnerství* zahrnuje vazby k a mezi úrovní EU, národní úrovní, jakož i regionální a místní úrovní v regionech na obou stranách hranice. Vertikální organizace či struktury vytvořené k tomuto účelu by měly doplňovat již existující struktury, a nikoli jim konkurovat či je nahrazovat. *Horizontální partnerství* zahrnuje vazby mezi těmito partnery na obou stranách hranice. *Subsidiarita* znamená také posílení regionálních a místních institucí coby nejvhodnější správní úrovně pro přeshraniční spolupráci. Regionální a místní instituce mají flexibilitu potřebnou k tomu, aby vybalancovaly nadále existující rozdíly ve strukturách a kompetencích na obou stranách hranice, resp. aby je v přeshraničních strukturách vyrovnaly.
- **rozvojové koncepce a strategie** - *společné koncepce a strategie* respektují příslušné existující národní a evropské programy a plány. Vytvářejí podmínky k překonání izolovaného myšlení na obou stranách hranice a k vybudování společné perspektivy pro přeshraniční regionální rozvoj. Tato perspektiva umožňuje partnerům od samého počátku rozpoznat společné problémy a šance v souvislosti s negativními a pozitivními vlivy hranice a nalézt odpovídající potenciály společného rozvoje. Přeshraniční koncepce jsou obvykle založeny na tzv. SWOT analýze.³⁰ Tato analýza identifikuje šance a priority rozvoje tak, aby

²⁹ Pracovní společenství – založena na spolupráci obvykle bez vlastní právní subjektivity. Příkladem mohou být pracovní společenství na hranicích Francie a Švýcarska (Jura), Francie a Španělska (Pyrenéjs) nebo Španělskem a Portugalskem (Extremadura/Alentejo), tvořené regionálními orgány.

³⁰ SWOT analýza je metoda, pomocí které je možno identifikovat silné (ang: Strengths) a slabé (ang: Weaknesses) stránky, příležitosti (ang: Opportunities) a hrozby (ang: Threats), spojené s určitým projektem, typem podnikání, opatřením, politikou apod.

bylo možno využít existující silné stránky a redukovat slabá místa. Taková analýza vede k programům se specifickými kvalitativními, finančními a časovými prioritami, jakož i oblastmi činnosti. Střednědobé operační programy trvají asi pět let.³¹

- **struktury pro přeshraniční spolupráci** – jedná se o spojení již existujících partnerů a organizací na regionální a lokální úrovni s cílem vytvořit trvalé podmínky vhodné pro další spolupráci. Pozitivním faktorem je ochota partnerů spolupracovat, negativním faktorem je omezení regionálních či lokálních orgánů státní legislativou a rozdílné pravomoci mezi jednotlivými úrovněmi správy v sousedních zemích.

Právní nástroje usnadňující přeshraniční spolupráci v EU

Na úrovni projektů existují různé typy dohod, konvencí, úmluv a aktivit v oblasti hospodářské spolupráce využívající specifické nástroje evropského či mezinárodního práva.

V rámci zjednodušení přeshraniční spolupráce nejen v EU existují různé typy dohod:

- **Multilaterální smlouvy** – jedná se o nejdůležitější a dlouhou dobu používaný nástroj, jehož cílem je vytvoření přeshraniční spolupráce:
 - mezistátní smlouvy zabývající se regionální integrací,
 - smlouvy uzavřené mezinárodními organizacemi, např. Evropská rada,
- **Bilaterální a trilaterální smlouvy** - spolupráce se uskutečňuje pomocí protokolů a dohod. Jsou vytvořeny mezistátní komise, které mají rozdílné plány činnosti zabývající se podporou spolupráce.
- **Dohody na regionální a lokální úrovni** – bylo podepsáno mnoho protokolů, jež vedly ke vzniku pracovních sdružení podél hranic Evropské unie.³²

Ve státech střední a východní Evropy se v posledních letech začala rozvíjet přeshraniční spolupráce mezi úřady, veřejnými institucemi na regionální a lokální úrovni. Ke spolupráci byly použity různé typy právních dohod, včetně protokolů a smluv, jež usnadňují přeshraniční aktivity.

³¹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/SWOT>

³² http://www.aebr.net/publikationen/pdfs/lace_guide.cz.pdf

Přímá účast přeshraničních regionů v řízení svých projektů je značně omezena různými typy právních omezení:

- Stále neexistuje jednotný nástroj veřejného práva, který by byl vhodný nejen pro přeshraniční spolupráci, ale i pro celou Evropu. Současná přeshraniční situace především závisí na politické vůli zúčastněných států.
- Některé národní právní systémy umožňují regionálním a lokálním institucím, aby se přímo účastnily přeshraniční spolupráce včetně řízení jejich programů.
- Přeshraniční spolupráce, která je založená na soukromém právu smí řídit programy, jež rozvíjí veřejné instituce díky kontrole veřejných financí.

1.3.4 Euroregiony a přeshraniční spolupráce

Pojem **euroregion**, **evropský region**, také **euregio/n**, označuje regionální formy spolupráce, zpravidla přes hranice evropských zemí. Euroregiony začaly v oblasti hospodářské spolupráce, dnes ale mají také za cíl, sblížovat země Evropy ve společenském a kulturním životě.³³

Euroregiony nemají nějakou jednotnou „oficiální“ (úřední), nebo „centrální“ (státní, mezistátní) definici, tento název používají společenství, spolky jak ve vyspělých regionech Evropy, tak programy na rozvoj jejich méně vyvinutých oblastí. A sice v nejrůznějších formách:

- veřejně právní (státy, země, okresy, okrsky, obce),
- soukromé, občanskoprávní,
- smíšené právní formy veřejných a soukromých organizací, *public-private partnership (PPP)*,
- bez právně formální formy.

Euroregiony jsou nadnárodním typem svazků či sdružení obcí a měst. **Cílem euroregionu - mezinárodního sdružení měst a obcí je především podpora a realizace projektů odrážejících všechny formy spolupráce mezi smluvními stranami.**

Hlavním motivem sdružených měst a obcí, které jsou zde zastoupeny svými místními představiteli veřejné správy, je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice vedoucí k postupnému vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje.

³³ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Euroregion>

Spolupráce přesahující hranice napomáhá zmírňovat nevýhody, které s sebou hranice v území nesou. Překonává národní okrajové polohy pohraničních oblastí a zlepšuje životní podmínky obyvatelstva zde žijícího. Má zasahovat do všech kulturních, sociálních, hospodářských a infrastrukturních oblastí života občanů.³⁴

Mezi další výčet aktivit euroregionu patří také spolupráce národních stran na tvorbě kalendáře společenských, kulturních a sportovních akcí konaných na území jednotlivého euroregionu - podpora nejen cestovního ruchu, ale i kulturní výměny a mezilidského setkávání, snaha o nastavení spolupráce záchranných systémů v území, spolupráce mezi školami, podpora hospodářství a obchodu, podíl na řešení společných problémů v oblasti životního prostředí, atd.³⁵

Euroregiony v Evropě

Sjednovací proces rodící se v Evropě po 2. světové válce vycházel z příhraničních regionů, respektive od politiků, kteří z nich pocházeli. Především v západní Evropě vzniklo mnoho iniciativ, které vedly k oslabení státní hranice a ke zlepšení životních podmínek obyvatel. Přeshraniční regiony vznikaly převážně uvnitř Evropských společenství. Nejstarší euroregion Bronzu na holandsko-německých hranicích existující do dnešní doby vznikl již v roce 1958 má významné postavení, protože vytvořil v praxi zárodek spojené Evropy. Teprve s pádem železné opony se ve střední a východní Evropě nabídla možnost přeshraniční spolupráce mezi západoevropskými státy a státy východního bloku.

Během studené války se lidé na obou stranách bloků vzájemně odcizili a kvůli rozdílným hospodářským systémům vznikla také nepřehlédnutelná propast mezi jejich životními úrovněmi. Takovým příkladem je i Euroregion Elbe/Labe. Charta Společenství o regionalizaci v kapitole 5, věnované přeshraniční spolupráci, v článku 23 říká: "Členské státy EU a jejich regiony podporují přeshraniční spolupráci na všech úrovních, převážně mezi regiony na vnějších hranicích EU." Teprve iniciativa Společenství INTERREG v roce 1990 ale přeshraniční spolupráci oživila. Jako příklady mohou sloužit oblasti Saar-Lor-Lux (Německo, Lucembursko, Francie, 1995), euroregion Maas-Rhein (Nizozemí, Německo) a oblast trojmezí mezi SRN, Nizozemím a Belgií. Předpokladem pro podporu projektů je

³⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Euroregion>

³⁵ <http://www.crr.cz/index.php?lsl=46%7C231>

určitá organizační struktura přeshraniční spolupráce, která vystupuje jako oprávněný příjemce prostředků a realizátor. Ta vznikala až s příchodem iniciativy Společenství INTERREG, kterému se připisuje zřetelný nárůst počtu nově založených regionálních spolků na začátku devadesátých let. Příkladem může být řada euroregionů založených v roce 1992 na německo-polské, popřípadě německo-české hranici, které v kandidátských zemích podporuje od roku 1992 iniciativa Společenství Phare CBC, později Phare CBC II.

Za nejdůležitější dokumenty vydané v mezinárodním měřítku jsou považovány *Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními orgány*³⁶, přijatá Radou Evropy v roce 1980 v Madridu (též označovaná jako Madridská úmluva) a *Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů*, přijatá společně Radou Evropy a Evropskou unií v roce 1995. V příloze č. 1 jsou uvedeny euroregiony ve vybraných zemích Evropy.

Euroregiony v České republice

Na území České republiky začaly vznikat první projekty příhraniční spolupráce počátkem 90. let 20. století. Tato sdružení se zformovala v naprosté většině na bázi přeshraniční spolupráce, tedy jako euroregiony, nebo jako jiné neformální spojení iniciativ přeshraniční spolupráce ("výbory pro spolupráci" na česko - rakouské hranici). Z časového hlediska paralelně vznikaly v celé ČR regionální rozvojové agentury, a to iniciativně tlakem z obecní úrovně či úrovně sdružení obcí.

Euroregion – Neisse – Nisa – Nysa je první společensky uznanou formou přeshraniční spolupráce ve střední a východní Evropě. Byl založen v roce 1991 a stal se průkopníkem spolupráce mezi regiony v pohraničí.³⁷

V současné době na území České republiky existuje třináct euroregionů, které jsou uvedeny v tabulce č. 1.1. Přispěla k tomu mimo jiné skutečnost, že jako příjemce finanční pomoci z EU figuruje s výjimkou hlavního města Prahy a Středočeského kraje celé území ČR. Součástí euroregionů se ale staly také okresy, které leží ve značné vzdálenosti od hranic a spolufinancování některých projektů z fondů EU nemohou nárokovat, chtějí se však podílet na přeshraniční spolupráci.

³⁶ Česká republika tuto úmluvu podepsala v roce 1998 a vstoupila v platnost v březnu 2000.

³⁷ <http://www.neisse-nisa-nysa.org/index2.html?lang=cz>

Nejdůležitějším úkolem euroregionů v ČR je podpora a další rozvíjení spolupráce v oblasti lokálního a regionálního plánování, podpora projektů v oblasti životního prostředí, v hospodářské sféře, kultuře a sportu a vytváření prostoru pro setkávání lidí.³⁸

Tabulka 1.1: Euroregiony v České republice

Pořadí	Název Euroregionu	Datum vzniku	Sousedící země
1.	Nisa	21.12.1991	Polsko, Německo
2.	Egrensis	3.4.1992	Německo
3.	Elbe/Labe	24.6.1992	Německo
4.	Krušnohoří	26.6.1992	Německo
5.	Šumava	2.3.1993	Německo, Rakousko
6.	Glancensis	5.12.1996	Polsko
7.	Praděd	2.7.1997	Polsko
8.	Těšínské Slezsko	22.4.1998	Polsko
9.	Silesia	20.9.1998	Polsko
10.	Pomoraví	23.6.1999	Rakousko, Slovensko
11.	Beskydy	9.6.2000	Slovensko, Polsko
12.	Bílé Karpaty	30.7.2000	Slovensko
13.	Silva Nortica	28.5.2002	Rakousko

Zdroj: <http://www.euroskop.cz/47503/clanek/euroregiony/>, vlastní úprava

Na česko-německé hranici působí Euroregion Egrensis, Euroregion Elbe/Labe a Euroregion Krušnohoří. Na česko-polském pomezí existují Euroregion Glancensis, Euroregion Praděd, Euroregion Silesia a Euroregion Těšínské Slezsko. Euroregion Bílé Karpaty je rozprostřen na hranicích Česka a Slovenska. V příloze č. 2 je vyobrazena mapa euroregionů v ČR.

1.4 Přeshraniční spolupráce v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti v Evropské unii

1.4.1 Úloha, význam a vývoj politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie

Hospodářská soudržnost zkoumá faktory ovlivňující tempo ekonomického růstu v jednotlivých zemích a vysvětluje rozdíly v tempech a úrovních HDP na obyvatele.

³⁸ <http://www.euractiv.cz/strukturalni-politika/analyza/euroregiony>

Sociální soudržnost je předpokladem jednotného státu, a v případě nadnárodního seskupení jakým je Evropská unie, tento argument vystupuje intenzivněji. Výrazné regionální nerovnosti také významnou měrou negativně ovlivňují výkonnost celé ekonomiky.³⁹ Zachování sociální soudržnosti je důležité pro podporu hospodářského rozvoje, který by mohl ohrozit nespokojenost a politický neklid, budou-li nerovnosti ve společnosti příliš velké. Klíčový význam má však přístup k zaměstnání.⁴⁰

Hovoří-li se o soudržnosti v rámci Evropské unie, nejedná se pouze o soudržnost hospodářskou a sociální, nýbrž také o územní soudržnosti. Polycentrismus, dostupnost a správa hodnot jsou hlavními cíli územní soudržnosti. Také jsou vymezeny tři koncepty soudržnosti a to politický, ekonomický a integrační koncept soudržnosti.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti se řadí mezi tzv. **komunitární koordinované politiky**. Pro tento typ politiky je charakteristické, že její těžiště spočívá v členských státech unie, zatímco orgány Evropské unie dbají na její koordinaci a harmonizaci⁴¹. Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU klade na státy, které z ní chtějí čerpat podpůrné prostředky, značné nároky. Poskytování podpory v rámci této politiky tedy není v žádném případě automatické. Každý členský stát musí připravit sadu strategických dokumentů, na jejichž základě pak probíhá čerpání finančních zdrojů ze strukturálních fondů EU.

Původ hospodářské a sociální soudržnosti sahá do římských smluv, kde v preambuli je uvedeno, že budou snižovány rozdíly ve vývoji mezi regiony. V 70. letech 20. století začalo Společenství koordinovat národní instrumenty a poskytovat dodatečné finanční zdroje. Tato opatření se následně ukázala jako nedostačující, kdy ani založení jednotného vnitřního trhu nedokázalo vyřešit rozdíly mezi regiony Společenství.

Přijetím *Jednotného evropského aktu* v roce 1986 byla hospodářská a sociální soudržnost přijata za cíl společně s jednotným vnitřním trhem. Od roku 1988 již existuje právní základ pro činnost Společenství, jež se stal prioritním pilířem jednotné rozvojové politiky.

³⁹ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/regionalni-a-strukturalni-politika/1000521/4283/>

⁴⁰ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docofic/official/reports/cohesion3/cohesion3_cs.thm

⁴¹ http://www.rozvoj-pk.cz/soubory/eu_2007_2013.doc

Maastrichtská smlouva v roce 1993 následně včlenila tuto politiku hospodářské a sociální soudržnosti do Smlouvy o založení Evropského společenství.⁴² Tato politika je výrazem solidarity mezi členskými státy a regiony Evropské unie. Tím je myšlen vyrovnaný a udržitelný rozvoj, který zmírňuje strukturální rozdíly mezi regiony a zeměmi a podporuje stejné příležitosti pro všechny jedince.

Evropská komise musí každé tři roky předkládat zprávu o pokroku učiněném v rámci dosažení hospodářské a sociální soudržnosti a o tom, jakým způsobem k němu přispěly různé prostředky, o kterých se zmiňuje smlouva.

Budoucnost hospodářské a sociální soudržnosti byla jedním z hlavních témat projednávaných v Agendě 2000 (předložené 17. července 1997), a to hlavně z důvodu finančních dopadů. Výdaje na tuto politiku představovaly druhou největší položku rozpočtu Společenství v letech 1994 - 1999 (téměř 35 % rozpočtu).⁴³ V programovacím období 2000 – 2006 bylo vyčleněno 195 miliard EUR (v cenách roku 1999). Základní podmínkou poskytování pomoci bylo, že celkové roční příjmy kteréhokoli členského státu ze strukturálních operací (tzn. včetně Kohezního fondu) nesměly překročit 4% jejího HDP. V období 2007 - 2013 jsou sledovány tři cíle, k jejichž dosažení má být v evropském střednědobém rozpočtovém rámci prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno 308 041 000 000 € , tedy přibližně 8 686,8 mld. Kč).⁴⁴

1.4.2 Obecné cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie

Cílem politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU je podpora rozvoje právě těch regionů, jejichž úroveň nedosahuje v daných kritériích určitý evropský standard. Ochrana životního prostředí, zlepšení infrastruktury, snížení nezaměstnanosti, restrukturalizace průmyslu či rozvoj lidských zdrojů patří mezi základní cíle politiky soudržnosti EU.

Politika soudržnosti EU podporuje:⁴⁵

- růst a tvorbu pracovních míst,
- inovační schopnost členských států a regionů,

⁴² články 130a až 130e, nyní přečíslovány jako 158 až 162

⁴³ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/h/hospodarska-a-socialni-soudrznost/1000700/5254/>

⁴⁴ <http://www.euroskop.cz/40542/110838/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/strukturalni-politika/#2>

⁴⁵ (EVROPSKÁ KOMISE, 2007)

- investice do rozvoje lidských zdrojů s vysokou návratností,
- mobilizuje veřejný a soukromý kapitál na podporu produktivních investic,
- integrované přístupy k rozvoji,
- pomáhá zvýšit kvalitu veřejných investic,
- prosazuje partnerství jako klíčový prvek řádné správy věcí veřejných apod.

1.4.3 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti v Evropské unii

Pro podporu opatření regionální a strukturální politiky se využívají následující nástroje:

- **Strukturální fondy** jsou hlavním nástrojem Evropské unie pro dosahování hospodářské a sociální soudržnosti, tedy zvyšování homogenity či snižování socioekonomických rozdílů mezi jednotlivými členskými státy EU a jejich oblastmi. Prostřednictvím strukturálních fondů jsou v souladu s principy alokovány prostředky na plnění cílů, které představují 90 % prostředků strukturálních fondů. Každý fond se také může podílet na opatřeních technické pomoci a na pilotních či vzorových projektech.
- **Fond soudržnosti** zaujímá zvláštní postavení ve strukturální politice EU – má oddělený rozpočet od ostatních strukturálních fondů, celkem představuje asi 8 % strukturální pomoci. Slouží k financování projektů na rozvoj dopravní infrastruktury a na ochrany životního prostředí v nejméně ekonomicky rozvinutých členských státech EU, v nichž HDP na hlavu nedosahuje 90% průměru EU.
- **Iniciativy Společenství** se zaměřují na hledání společných řešení problémů objevujících se v celé EU a které ve speciální problémové oblasti doplňují opatření strukturálních fondů. Iniciativy Společenství připravuje Komise, jejichž koordinace a realizace je v národní kompetenci.
- **Inovační akce a technická pomoc** financované v rámci jednotlivých strukturálních fondů (do výše 0,4 %, resp. 0,25 % jejich ročních rozpočtů).
- **Evropská investiční banka (EIB)** má na rozdíl od předchozích nástrojů vlastní právní subjektivitu. Přispívá k vyváženému a nerušenému rozvoji společného trhu v zájmu Společenství, přičemž k tomu využívá jak financí získaných na kapitálovém trhu, tak prostředků vlastních. Banka usnadňuje financování investičních programů s pomocí strukturálních fondů a dalších nástrojů.
- **Výkonnostní rezerva** byla nástrojem, jež měla zajistit vyšší efektivnost pomoci financované ze strukturálních fondů. Část přidělu každého členského státu se

do roku 2003 ponechal v rezervě, která se pak rozdělila mezi nejúspěšnější programy. Úspěšnost programů byla hodnocena dle sledovaných ukazatelů efektivnosti, kvalitní řízení a realizace financování.⁴⁶

1.4.4 Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Realizace regionální a strukturální politiky je realizována prostřednictvím tzv. programování, na principu zpracování víceletých rozvojových programů. Strukturální fondy nepřispívají k financování jednotlivých akcí, ale k podpoře rozvojových programů, které mají svůj vlastní rozpočet členěný podle priorit a jednotlivých opatření.

K programovým dokumentům politiky soudržnosti patří:

- **Národní rozvojový plán (NRP)** – představuje zevrubné odůvodnění potřeby podpor a definuje cíle, kterých má být dosaženo. NRP prezentuje celkovou strategii a definuje priority, o jejichž podporu ze zdrojů EK ČR usiluje. Detailní cíle a podmínky čerpání podpory v jednotlivých oblastech jsou specifikovány v operačních programech.
- **Rámec podpory Společenství (RPS)** – byl dokument v období 2004 - 2006, který zajišťoval koordinaci veškeré pomoci EU, byl rozčleněný dle priorit a realizoval se prostřednictvím jednoho nebo více operačních programů.
- **Národní strategický referenční rámec (NSRR)** – byl zpracován na základě vytvořeného NRP pro období 2007 – 2013. Zejména je v něm definována koordinace politiky HSS.
- **Jednotný programový dokument (JPD)** – hlavní město Praha čerpá finanční prostředky ze strukturálních fondů pouze na základě JPD.⁴⁷
- **Operační program**
- **Programový dodatek** - je dokumentem, který konkretizuje informace obsažené v Programovém dokumentu. Obsahuje zejména informace o prioritních osách a oblastech podpory, konečných příjemcích, implementačních subjektech, způsobu implementace Programu a finančním plánu pro každou prioritní osu.
- **Přílohy** – kritéria hodnocení, podrobný rozpočet apod.

⁴⁶ (MANUÁL ŘÍZENÍ PROJEKTŮ, 2005)

⁴⁷ (NOVOTNÁ, 2007)

- **Příručka pro žadatele** – obsahuje podrobné informace potřebné k přípravě a předložení žádosti.
- **Příručka pro příjemce dotace** - je zaměřena na realizaci projektu, ale její prostudování je potřebné již při přípravě žádosti zejména s ohledem na výběrová řízení, financování projektu apod.
- **Projektová žádost.**⁴⁸

Jednotlivé iniciativy či operační programy zabývající se podporou přeshraniční spolupráce jsou financovány z finančních prostředků Společenství, příspěvků členského státu (ať už z veřejných či soukromých zdrojů), EIB nebo jiných zdrojů.

1.5 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v letech 2000 - 2006 a 2007 - 2013

1.5.1 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2000 - 2006

Cíle politiky soudržnosti byly neustále kritizovány, proto byla pro další plánovací období 2000 – 2006 provedena reforma v souladu s principy regionální politiky a výsledky z dosavadní realizace.

Na madridském zasedání Evropské rady v roce 1997 byla Evropská komise vyzvána, aby vypracovala materiál o rozšiřování EU. Tak vznikl dokument nazvaný Agenda 2000, který nastiňuje základní směry vývoje v kontextu rozšiřování EU. Na tento dokument navazují závěry Evropské rady ze zasedání v Berlíně z března 1999, které dále doplňují a kvantifikují předchozí ujednání.

Hlavními prioritami nové etapy dosahování hospodářské a sociální soudržnosti, na nichž se v rámci zvýšení účinnosti strukturálních fondů členské země dohodly, byly:

- větší koncentrace finančních prostředků,
- snížení počtu cílů a menší plošnost poskytované pomoci,
- vyšší efektivita využívání pomoci,
- zdokonalení kontroly, zlepšení fungování a správy fondů,
- zjednodušení celého procesu.

⁴⁸ <http://www.cz-pl.eu/programove-dokumenty.html>

Fungování regionální politiky EU bylo postaveno na několika základních principech, které se odrážejí v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci:

- princip programování,
- princip koncentrace (zásada koncentrace úsilí),
- princip partnerství (komplementarity),
- princip adicionality (doplňkovosti),
- princip monitorování a vyhodnocování.

Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Na programovací období 2000 – 2006 bylo vyčleněno 195 miliard EUR (v cenách roku 1999). Pro EU-25 bylo celkem alokováno 257 mld. EUR (v cenách roku 2004). Základní podmínkou poskytování pomoci je, že celkové roční příjmy kteréhokoli členského státu ze strukturálních operací (tzn. včetně Kohezního fondu) nesmí překročit 4% jejího HDP.

Cíle pro období 2000 – 2006 byly následující:

- **Cíl 1** – Podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů (69,7 %),
- **Cíl 2** – Podpora strukturálně postižených regionů (11,5 %),
- **Cíl 3** – Podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání a školení a zaměstnanosti (12,3 %).

Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V programovacím období 2000 - 2006 existovaly čtyři strukturální fondy:

- **Evropský fond regionálního rozvoje** (ERDF – European Regional Development Fund) – založen v roce 1974, financovány z tohoto fondu byly Cíle 1 a 2.
- **Evropský sociální fond** (ESF – European Social Fund) – založen v roce 1960, zaměřoval se na prevenci a boj s nezaměstnaností, na rozvoj lidských zdrojů a na podporu integrace na trhu práce.
- **Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond** (EAGGF – European Agricultural Guidance and Guarantee Fund) – založen v roce 1962 pro financování společné zemědělské politiky, která spotřebovává největší část rozpočtu EU. Fond se dělí na část záruční (garanční) a podpůrnou. Podpůrná část financovala operace

spadající pod Cíl 1, v některých specifických případech i pod Cíl 2 při rozvoji venkova.

- **Finanční nástroj pro podporu rybolovu** (FIFG – Financial Instrument for Fisheries Guidance) – zaveden v roce 1993, cílem bylo přispívat k dosažení trvalé rovnováhy mezi zdroji rybolovu a jejich využitím, zvyšovat konkurenceschopnost struktur a rozvoj rybářských odvětví.⁴⁹

Mimo strukturální fondy stál **Fond soudržnosti** (1993), který byl určen na podporu velkých projektů v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury pro tzv. kohezní země. Mezi tyto země patřily Irsko, Řecko, Portugalsko a Španělsko.

Iniciativy Společenství jsou zvláštní programy řízené Evropskou komisí k řešení specifických problémů dotýkajících se celého území EU, které doplňují jiné programy ES nebo usnadňují jejich implementaci. Je pro ně typický podnět ze strany Evropské komise, teprve potom následuje projednání se členským státem.

Pro programovací období 2000 – 2006 došlo ke snížení na pouhé čtyři iniciativy, na které bylo vyčleněno 10,44 miliard EUR, což představuje maximálně 5,35 % rozpočtu strukturálních fondů.

Iniciativy Společenství pro období 2000 – 2006 byly následující:

- **INTERREG III** – přeshraniční (A), nadnárodní (B) a meziregionální (C) spolupráce s cílem podporovat hospodářský rozvoj včetně regionálního plánování a rozvoje venkova,
- **URBAN** – hospodářská a sociální obnova městských oblastí postižených krizí, financován z ERDF,
- **LEADER+** – rozvoj venkova,
- **EQUAL** – nadnárodní podpora boje proti diskriminaci a nerovnoprávnosti na trhu práce.

Inovační opatření se nezakládají na vzájemné dohodě mezi Evropskou komisí a členským státem, ale jsou výlučně v pravomoci Komise. Jejich význam spočívá v inovačním přínosu, protože iniciují pilotní projekty a studie pro nové politiky, zdokonalují nakládání s finančními prostředky a zároveň odhalování nových možností.

⁴⁹ (SKOKAN, 2003, s. 56)

Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Tvorba základních programových dokumentů byla první fází přípravy. Dokumenty byly vzájemně provázané a dokument pro vyšší úroveň rozvíjel dokumenty pro nižší úroveň, až na úroveň projektů. Rozlišujeme následující druhy programovacích dokumentů:

- vícestupňový systém programování
 - **Národní rozvojový plán** (NDP – National Development Plan) – je připravován členským státem, schvalován Evropskou komisí.
 - **Rámec podpory Společenství** (CSF – Community Support Frameworks) – schvalován EK po dohodě s členským státem na základě RDP, zajišťuje koordinaci veškeré pomoci z EU. Rozdělen podle priorit a realizován prostřednictvím jednoho nebo více operačních programů.
 - **Operační programy** (OP – Operational programme) – dokument schválená EK, určen pro realizaci CSF, obsahuje soubor priorit zahrnujících i víceletá opatření a může být financován z jednoho fondů či nástroje a také EIB.
- zjednodušený systém programování
 - **Jednotný programový dokument** (SPD – Single Programming Document) – schválený EK je obsahovým kompilátem CSF a operačního programu. Pomoc v rámci Cílů 2 a 3 je zpravidla poskytována ve formě tohoto zjednodušeného dokumentu.⁵⁰

Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V období 2000 - 2006 bylo v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti alokováno 257 mld. EUR v rámci EU25. Pro kandidátské země bylo alokováno 22 mld. EUR. Největší objem finančních prostředků zaujímal Cíl 1, a to v řádu 151,030 mld. EUR.

1.5.2 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v období 2007 - 2013

V návaznosti na *Třetí zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti EU* (únor 2004) schválila Evropská komise v červnu 2004 nové legislativní návrhy na reformu politiky soudržnosti. Tato reforma soustřeďuje strukturální pomoc v letech 2007 — 2013 ve větší míře na strategické cíle EU, které byly definovány především Lisabonskou

⁵⁰ http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/regionalni-a-strukturalni-politika/1000521/4283/#cile_pro_2000-06

strategií. Členské státy EU byly vyzvány k provedení reforem, k nimž se zavázaly v lisabonském procesu a současně byla stanovena nová opatření na úrovni Evropské unie i členských států, která umožní zajistit splnění cílů této strategie.

Čtvrtá zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti (květen 2007) poprvé uvádí analýzu hospodářské, sociální a územní soudržnosti v rozšířené Unie o 27 členských státech a 268 regionech. Zpráva obsahuje podrobnou analýzu postavení regionů, pokud jde o HDP, produktivitu a zaměstnanost. Uvádí řadu problémů, jimž budou členské státy a regiony v příštích letech čelit. Součástí zprávy je první posouzení dopadu evropské politiky soudržnosti v programovém období 2000 – 2006, jakož i hodnocení přípravy na nové období 2007 – 2013.⁵¹

Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V období 2007 – 2013 sleduje regionální politika tři cíle, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněno 308 mld. €.⁵²

Tabulka 1.2: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007 – 2013 (v cenách roku 2004)

Cíl	Fondy pro EU27	Podíl v
Konvergence	251,16 mld. €	81,54
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	49,13 mld. €	15,95
Evropská územní spolupráce	7,75 mld. €	2,52
Celkem	308,04 mld. €	100

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>, vlastní úprava

Cíle pro období 2007 - 2013 jsou následující:

- **Konvergence** - podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. Podpora regionů s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměru EU25. Projekty jsou financovány z fondů ERDF, ESF a FS.

⁵¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion4/index_cs.htm

⁵² ve stálých cenách roku 2004. V běžných cenách (v cenách roku 2006) představuje rozpočet politiky soudržnosti pro EU27, včetně alokace pro Cíl Evropská územní spolupráce, částku 347 mld.

- **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** - regionálních programů pro regiony a orgány regionální správy podporující ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Podpora regionů s HDP na obyvatele vyšším než 75 % průměru EU25. Tento cíl je financován z ERDF a ESF.
- **Evropská územní spolupráce** - podpora harmonického a vyváženého rozvoje na území Unie. Vychází z Iniciativy INTERREG III, tj. podpora další integrace EU na přeshraniční, mezinárodní a meziregionální úrovni. Cíl je financován z ERDF.⁵³

Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V současném programovacím období existují tři strukturální fondy:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)** - podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty a financuje všechny cíle HSS EU.
- **Evropský sociální fond (ESF)**: podporovány jsou neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další. Finančně podporuje projekty z cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.
- **Fond soudržnosti (FS)** je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí.

Iniciativy v Evropské unii

V rámci Evropské unie byly pro období 2007 – 2013 ustanoveny nové iniciativy, jejichž cílem je podpora členských států a řídicích orgánů ve využívání strukturálních fondů. Iniciativy JASPERS, JEREMIE a JASSICA vznikly ve spolupráci EK s EIB, Evropským investičním fondem (EIF), Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (EBRD) a Rozvojovou bankou Rady Evropy. Dne 30.5. 2006 byla podepsána memoranda o těchto iniciativách.

⁵³ <http://www.rrapk.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=516>

Iniciativy realizované v období 2007 - 2013 jsou:

- **JASPERS** (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions, Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech) - zaměřuje své aktivity na významné projekty podporované fondy EU (v objemu větším než 25 mil. EUR v případě projektů zaměřených na životní prostředí a více než 50 mil. EUR na dopravu a jiné oblasti).
- **JEREMIE** (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises, Společné evropské zdroje pro mikro až středně velké podnikatele) - ocenění nabídky speciálních finančních produktů v členských zemích a regionech EU a v ocenění potenciálních potřeb pro malé a střední podniky.
- **JASSICA** (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas, Společná evropská podpora pro udržitelné investice v městských oblastech) – jejím smyslem je podpora udržitelné míry investic, růstu a pracovních míst v městských oblastech EU.

Cílem Evropské územní spolupráce je podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér posilování jejich potenciálu. Důraz je také kladen na posílení vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy, společnou péči o přírodní bohatství, rozvoj cestovního ruchu a budování flexibilního trhu práce.

Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS jsou na evropské úrovni *Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)*, kde jsou definovány hlavní priority politiky HSS v období 2007 - 2013. Každý členský stát definuje svůj Národní rozvojový plán (NRP) popisující hlavní rozvojové problémy země. Jelikož nemusí vždy platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám politiky HSS dohodnutým všemi členskými státy EU na nadnárodní úrovni, musí se najít společný průnik NRP a SOZS.

Dokumentem představujícím soulad NRP a SOZS a vymezujícím tak podobu realizace politiky HSS na území členského státu je *Národní strategický referenční rámec (NSRR)*. Český NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a představuje operační programy pro realizaci politiky HSS.

2 Vybrané programy podpory přeshraniční spolupráce v ČR realizované v programovacím období 2004 – 2006

2.1 Program Iniciativy Společenství INTERREG

2.1.1 Východiska formování programu

Programy Iniciativy Společenství INTERREG (CIP INTERREG) vznikly v roce 1989, kdy bylo ustanoveno 5 Cílů, z nichž cíle 1,2 a 5b se staly předmětem regionální politiky, ostatní byly označovány jako celospolečenské. Příhraniční regiony byly v této době charakteristické vzdáleností od ekonomických center, hlavních měst a tyto regiony měly své vnitřní ekonomické vazby omezené hranicemi.⁵⁴ V prvním období, v letech 1991 – 1993, se pomoc soustředila na dvoustranou či trojstrannou přeshraniční spolupráci regionů. Jelikož se cíle osvědčily, zůstaly platné také pro druhé období 1994 – 1999, tedy v rámci CIP INTERREG II, kdy rozpočet dosahoval výše 3,6 mld. €. Iniciativa Společenství INTERREG IIA byla zaměřena na již zmíněnou přeshraniční spolupráci, větev B se zabývala energetickou sítí a větev C zahrnovala oblast územního rozvoje. Po přistoupení Finska a Švédska v roce 1995 přibyl Cíl šestý zaměřený na rozvoj regionů s extrémně nízkým zalidněním. Část finančních prostředků strukturálních fondů byla v tomto období vyčleněna na samotné iniciativy Společenství. Představovaly zvláštní doplňkový nástroj strukturální politiky k řešení specifických problémů v rámci celého území Evropské unie. Iniciativy Společenství doplňovaly jiné programy nebo usnadňovaly jejich provádění. Zaměřovaly se na hledání společných řešení problémů, jež se projevovaly v celé Unii.⁵⁵

Do roku 1999 bylo realizováno 13 iniciativ Společenství, např. REGIS (pomoc při rozvíjení hlubší integrace vzdálených regionů do Společenství), PECHAR (pomoc oblastem postiženým uzavíráním uhelných pánví), SME (pomoc malým a středním podnikům při přizpůsobování se jednotnému evropskému trhu), EMPLOYMENT (podpora rovných příležitostí) apod. Reforma strukturální politiky v roce 1999 zvýšila koncentraci pomoci, ale posunula ji také ke zjednodušení a decentralizaci managementu. Byl snížen

⁵⁴ (POULSEN, 2004)

⁵⁵ http://www.interreg.sachsen.de/idrei/ueberblick_tschechisch.htm

počet iniciativ Společenství z původních třinácti na čtyři – INTERREG III, Urban II, Leader+, Equal.

Hlavní myšlenkou Iniciativy INTERREG III bylo zabezpečit, aby se státní hranice nestaly bariérou pro vyvážený rozvoj a integraci evropského území. Byla financována z ERDF, celková alokace činila 5,2 mld. €. Iniciativa INTERREG III byla v období 2000 – 2006 realizována ve třech oblastech:

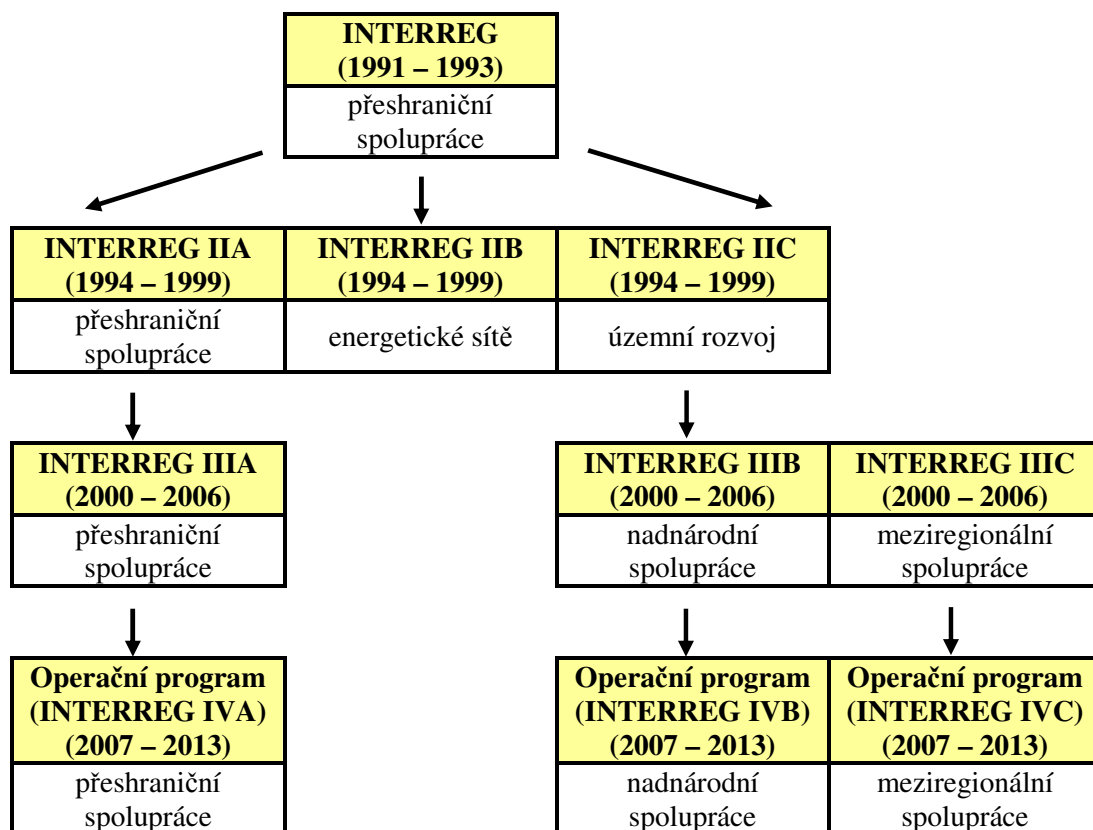
- **Oblast A: přeshraniční spolupráce** – rozvoj přeshraničních hospodářských a sociálních center na základě společných strategií udržitelného územního rozvoje. Iniciativa INTERREG IIIA podporovala územní spolupráci tzv. přeshraničních regionů členských států EU. V rámci daného přeshraničního regionu bylo vybráno několik priorit a přípustné regiony byly oznámeny rozhodnutím Evropské komise. Celková alokace určená pro ČR na období 2004 – 2006 byla 55 mil. EUR. Mapa působnosti Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v zemích EU25 v období 2004 – 2006 je uvedena v příloze č. 3.
- **Oblast B: nadnárodní spolupráce** mezi národními, regionálními a místními orgány s cílem podpořit vyšší stupeň integrace velkých skupin evropských regionů. Snahou bylo dosažení udržitelného, harmonického a vyrovnaného rozvoje Společenství a vyšší územní integrace s kandidátskými a sousedními zeměmi. Pro Iniciativu INTERREG IIIB bylo stanoveno 11 územních oblastí spolupráce v celé EU, např. oblasti Baltského moře, Severního moře, CADSES,⁵⁶ Západního středomoří a další. Celková alokace v ČR v období 2004 – 2006 byla 9,6 mil. EUR.
- **Oblast C: meziregionální spolupráce** vedoucí k lepší efektivitě politik a nástrojů regionálního rozvoje a soudržnosti na základě spolupráce převážně u regionů, které se rozvíjely pomalu nebo byly v transformačním procesu. Cílem Iniciativy INTERREG IIIC bylo umožnit nesousedícím regionům budování vzájemných vztahů vedoucích k výměně zkušeností a ke spolupráci. Program zahrnoval členské státy EU.⁵⁷ Celková alokace pro ČR v období 2004 – 2006 byla 4,07 mil. €.

⁵⁶ Do oblasti CADSES (Centrální, Adriatická a Dunajská) patří s ČR dále Itálie, Rakousko, Slovinsko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko, část Německa a další evropské státy.

⁵⁷ (NOVOTNÁ, 2007)

V současném programovacím období 2007 - 2013 jsou realizovány operační programy cíle Evropské územní spolupráce zabývající se přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spoluprací.

Obrázek 1.1: Schéma vývoje Iniciativy Společenství INTERREG

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/interreg-iiic/vyvoj-iniciativy>; vlastní zpracování

2.1.2 Iniciativa Společenství INTERREG IIIA v období 2000 – 2006

V roce 2000 byl program Iniciativy Společenství INTERREG IIA transformován na program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA a na základě Sdělení EK 2000/C k programu Iniciativ Společenství INTERREG III a nařízení Komise k programu Phare CBC z prosince 1998 byl stanoven základní rámec pro koordinovanou realizaci obou programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA/Phare CBC. Společné rozvojové strategie a priority příhraničních oblastí byly později definovány ve *Společných programových dokumentech* (Joint Programming Document – JPD). Postupně docházelo k eliminaci rozdílů mezi oběma programy a následnému sblížování s cílem přispět k lepší spolupráci příhraničních oblastí.⁵⁸ Byla vypracována řada analýz a strategií v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA. Problematikou přeshraniční spolupráce se

⁵⁸ <http://www.crr.cz/index.php?did=521>

zabývalo 52 programů na území Evropské unie s celkovou finanční alokací 5,2 mld. €. Zmíněné programy postihovaly široký rozsah oblastí, mimo jiné podporu malého a středního podnikání, turistiku, kulturu, přeshraniční obchod, lepší nakládání s přírodními zdroji, zlepšení dopravních a komunikačních sítí, rozvoj společné infrastruktury apod.⁵⁹

2.2 Iniciativa Společenství INTERREG IIIA v České republice

2.2.1 Předvstupní programy přeshraniční spolupráce

Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA bezprostředně v příhraničních oblastech navazoval na předvstupní program *Phare CBC*. Největší zkušenost s jeho realizací byla na česko-německé a česko-rakouské hranici (od roku 1995), zatímco na česko-polské hranici byl tento program zahájen až v roce 1999, a na česko-slovenské hranici byl realizován pouze jeden ročník, a to v roce 1999. V rámci programů Phare CBC byly realizovány individuální projekty a grantová schémata investičního charakteru s minimální výší podpory 2 mil. EUR. Projekty byly zaměřeny převážně na zlepšení dopravní infrastruktury a zlepšení životního prostředí na obou stranách hranice. Deset procent ročních alokací programu Phare CBC bylo vyčleněno na realizaci *Společného fondu malých projektů (SFMP)* zaměřeného převážně na podporu přeshraniční spolupráce typu „People-to-people“ (organizace seminářů, školení, zakládání společných sociálních a ekonomických institucí, spolupráce komunit, výměny mládeže). Program Phare CBC se tak stal důležitým nástrojem pro přípravu na využívání podpory v rámci programů SF.⁶⁰

2.2.2 Výchozí rámec realizace programu

Iniciativy Společenství a jejich programy byly doplňkovými nástroji v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a jejich cílem bylo řešení specifických problémů, které byly obtížně řešitelné v rámci ostatních nástrojů této politiky. V programovacím období 2000 - 2006 byly realizovány čtyři iniciativy – INTERREG III, Urban II, Leader+

⁵⁹ (EUROPEAN COMMISSION, 2007)

⁶⁰ <http://www.rrajm.cz/interreg.html>

a Equal. Česká republika realizovala ve svém zkráceném programovacím období 2004 – 2006 pouze dvě, a to INTERREG III a Equal.⁶¹

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA - v České republice byla realizována prostřednictvím pěti samostatných programů přeshraniční spolupráce, tedy České republiky s Polskem, Slovenskem, Rakouskem a se dvěma samostatnými německými státy Bavorskem a Saskem. Na základě rozhodnutí Evropské komise bylo stanoveno, že funkci Řídícího orgánu u programů ČR – Sasko, ČR – Bavorsko, ČR – Rakousko a ČR – Slovensko vykonávaly příslušné úřady v partnerské zemi. U programu ČR – Polsko bylo Řídícím orgánem *Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor programů Evropské unie*.

Základní územní jednotkou byly vymezeny oblasti NUTS III, v rámci České republiky se jednalo o území jihočeského, jihomoravského, karlovarského, královehradeckého, libereckého, moravskoslezského, olomouckého, pardubického, plzeňského, ústeckého, zlínského kraje a kraje Vysočina. V příloze č. 4 je uvedena mapa územní klasifikace NUTS III v České republice.

2.2.3 Zaměření programu

Prioritním cílem všech pěti programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA bylo zvýšit socioekonomickou úroveň příhraničních regionů s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické, společenské a kulturní vztahy mezi sousedícími regiony. Programy se mimo jiné zaměřovaly na:⁶²

- podporu rozvoje měst a venkova,
- podporu podnikání a rozvoje malých a středních firem, hospodářskou spolupráci a rozvoj daného sektoru,
- rozvoj turistiky a cestovního ruchu,
- integraci trhu práce a sociálního zařazení,
- rozvoj lidských zdrojů, technologický pokrok, vzdělávání, kulturu, vědu a zdravotnictví s cílem zvýšení produktivity,
- ochranu přírody a životního prostředí, zaměření se na rozvoj obnovitelných energetických zdrojů,

⁶¹ (DOČKAL, 2005)

⁶² (MMR ČR, 2004)

- rozvoj dopravní infrastruktury a regionálních informačních a komunikačních sítí apod.

2.2.4 Financování programu

Česká republika byla ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 oprávněna čerpat finanční prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci Iniciativy Společenství INTERREG III. Česká republika byla tudíž oprávněna čerpat 68,67 mil. €. Největší podíl byl určen Iniciativě Společenství INTERREG IIIA.

Tabulka 2.1: Rozdělení finančních prostředků v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA

Příhraniční oblasti	Výše příspěvku (mil. €)	Procentní podíl
ČR – Polsko	16,50	30,00
ČR – Rakousko	11,00	20,00
ČR – Sasko	9,90	18,00
ČR - Slovensko	9,00	16,36
ČR - Bavorsko	8,60	15,64
Celkem	55,00	100,00

Zdroj: <http://www.crr.cz/index.php?lssel=78>, vlastní úprava

Podmínkou pro získání daných prostředků bylo zajištění **spolufinancování projektu žadatelem**, zpracování příslušných dokumentů, které byly zhotovovány ve spolupráci s regiony, zabezpečení spolufinancování a splnění dalších technických podmínek. Struktura financování jednotlivých projektů byla následující:

- maximální podíl prostředků z ERDF byla 75 % výše celkových způsobilých výdajů projektu,
- maximální podíl prostředků ze státního rozpočtu činil 5 % výše z celkových způsobilých výdajů projektu,
- minimální míra spolufinancování zajištěná žadatelem pro předkládání žádosti ve výši 25 % způsobilých výdajů projektu.

Na 5% spolufinancování ze státního rozpočtu nebyl právní nárok, proto bylo potřebné prokázat při předkládání žádosti spolufinancování v minimální výši 25 % pro případ, že by byla přidělena v nižší než maximální výši. Žadatel projektu si musel zajistit předfinancování projektu, protože **finanční podpory byly z ERDF vypláceny zpětně**. Minimální výše podpory byla shodná s maximální výši podpory stanovené pro Fond mikroprojektů, tedy od 7 500 do 20 000 € podle jednotlivého programu. V programu Česká republika – Slovenská republika byla horní hranice stanovena na 150 000 €, u ostatních programů tato hranice určena nebyla.

2.2.5 Institucionální struktura

Řídícím orgánem v programu na česko-polské hranici bylo ustanoveno Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, v ostatních případech bylo MMR Národním orgánem. U ostatních programů vykonávaly tuto funkci příslušné úřady v partnerské zemi. Řídící orgán byl zodpovědný za daný program vůči Evropské komisi. Hlavní funkce Řídícího orgánu byly:

- odpovědnost za přípravu programů,
- schvalování plateb konečným příjemcům,
- sjednávání a podepisování smluv s konečnými příjemci,
- monitoring a kontrola programu,
- publicita a propagace programu apod..

Sekretariáty Regionálních rad byly na českém území zprostředkujícími subjekty také pro implementaci programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA, který vykonávaly přípravnou funkci, hodnotily a vybíraly projekty. Fungovaly v rámci krajského úřadu každého kraje. Hlavní funkce sekretariátů Regionálních rad byly:

- konzultační činnost s žadateli, poradenství a poskytování informací,
- přijímání žádostí v rámci programů ČR – Bavorsko, ČR – Sasko a ČR – Rakousko,
- hodnocení projektů ve spolupráci se Společným technickým sekretariátem, příprava smluv,
- prezentační činnost a obhajoba projektů v rámci daného regionu apod..

Společný technický sekretariát byl samostatnou jednotkou, na níž Řídící orgán delegoval část svých funkcí. Pro každý program byl zřízen jeden Společný technický sekretariát, jež

se skládal ze zástupců obou partnerských zemí. Sídlem byla země Řídícího orgánu. Hlavní funkce Společného technického sekretariátu byly:

- administrativní pomoc Řídícího/Národního orgánu, Řídícího výboru, Monitorovacího výboru a propagace,
- provádění oficiálních registrací a kontrola projektů,
- vyhlašování důležitých termínů k danému programu,
- průběžná aktualizace finanční analýzy stavu realizace programu a to dvojjazyčně,
- zajištění public relations, poskytování informací o programu, vytváření a vedení webových stránky programu apod.⁶³

Centrum pro regionální rozvoj bylo zprostředkujícím subjektem pro implementaci programů na české straně. Jednou z důležitých funkcí byla kontrola věcná, formální, finanční, kontrola postupů a konečného příjemce⁶⁴ při zadávání veřejných zakázek. Další hlavní funkce Centra pro regionální rozvoj byly:

- příjem žádostí o platby vč. faktur a další dokumentace k projektu od konečných příjemců,
- sledování implementace a realizace projektů po dobu 5 let od podpisu smlouvy o financování,
- vydávání osvědčení o provedené práci apod..

Řídící výbor vybíral a schvaloval projekty a dohlížel nad jejich implementací. Skládal se ze zástupců příslušných ministerstev, krajů, euroregionů a zasedá zpravidla 4x ročně. Se souhlasem všech členů vybíral projekty podle výběrové procedury a podle kritérií stanovených v Programu iniciativy Společenství a Programovém dodatku. Další hlavní funkce Řídícího výboru byly:

- monitoring při implementaci projektů,
- sledování pokroku v dosahování cílů jednotlivých programů apod.

Monitorovací výbor uskutečňoval hlavní monitorování programu a byl ustanoven Řídícím a Národním programem. Jejími členy byli zástupci regionálních, místních a celostátních

⁶³ http://www.interreg3a.cz/index.php?cmd=page&type=1&id=55&lang=cs&parent_id=32

⁶⁴ Konečný příjemce je veřejný nebo soukromý subjekt, který na základě předložené projektové žádosti o pomoc prostřednictvím OP obdrží finanční prostředky ze strukturálních fondů či Fondu soudržnosti. Konečný příjemce předkládá projekt, současně však prokazuje zajištění spolufinancování na jeho realizaci, odpovídá za vlastní provedení projektu a za nakládání s prostředky.

institucí, hospodářských a sociálních partnerů a nevládních organizací. Zasedal nejméně 1x ročně. Hlavní funkce Monitorovacího výboru byly:

- schvalování kritérií pro výběr projektů financovaných v rámci každého opatření,
- monitoring výsledků, zejména hodnocení stanovených cílů,
- projednávání a schvalování návrhů na změnu obsahu rozhodnutí Evropské komise o příspěvku z ERDF apod.

Platební orgán měl sídlo v místě Řídícího orgánu. *Sub-Platební orgán* sídlil na druhé straně státní hranice. Platební orgán byl zodpovědný za přijetí plateb z ERDF. V ČR tuto funkci vykonávalo Ministerstvo financí. Hlavní funkce Platebního a Sub-Platebního orgánu byly:

- vypracování a předkládání žádostí Evropské komisi o zálohových platbách a průběžné platby,
- příjem plateb na konkrétní programy od Evropské komise,
- vedení samostatného účtu a zasílání plateb v pravidelných cyklech,
- certifikace realizovaných výdajů apod..

Funkci *Platební jednotky* všech programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA vykonávalo Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, Odbor finančního řízení a platební jednotky Strukturálních fondů. Platební jednotka průběžně přijímala žádosti o platby konečným příjemcům ze strany Řídícího či Národního orgánu v rámci celého programu, kontrolovala žádosti o platby a proplácela uznatelné výdaje konečným příjemcům dle překontrolovaných a potvrzených žádostí.

2.2.6 Definice oprávněného žadatele a vhodnost žadatele

Pojem oprávněného žadatele v programech Iniciativy Společenství INTERREG IIIA byl definován právní formou a platil pro všechny priority a opatření jednotlivých programů. Oprávněnými žadateli byli určeni:⁶⁵

- obce nebo svazky obcí,
- města,
- kraje,
- organizace zřízené obcemi či kraji se 100 % majetkovou účastí obcí či krajů,

⁶⁵ (MMR ČR, 2004)

- nestátní neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné organizace, církevní PO, nadace a nadační fondy),
- zájmová sdružení PO,
- hospodářské a agrární komory,
- organizace zřízené státem, které jsou ze 100 % vlastněny státem,
- orgány účastníci se řízení a implementace programu v rámci priority Technická pomoc.

K předkládané žádosti musel žadatel přiložit čestné prohlášení o tom, že projekt bude využíván pro veřejné účely, nebude ziskový a že nedojde ke zvýhodnění podnikatelského sektoru, a tak narušení hospodářské soutěže. Předkládané projekty musely splňovat základní kritéria, mezi něž patřil například soulad s podporovanými aktivitami, které měly proběhnout na podporovaném území, žadatel byl povinen prokázat přeshraniční efekt včetně zajištění přeshraničního partnera a musel vyplnit projektovou žádost a doručit ji na příslušné místo.

2.2.7 Přípravná fáze předkládání projektů

Pokud se žadatel rozhodl účastnit programu, pak základní informace získal v *Příručce pro žadatele a konečného příjemce* nebo u Sekretariátů Regionálních rad příslušného kraje (podle místa realizace projektu), které zajišťovaly konzultace pro všechny projekty a napomáhaly odstraňovat veškeré formální a jiné nedostatky projektových žádostí před jejich předložením na Společný technický sekretariát. Žadatel vyplnil žádost v elektronické podobě v programu ELZA.⁶⁶

Projektové žádosti bylo možné předkládat průběžně s tím, že pro každé zasedání Řídícího výboru (zpravidla 4x ročně), který rozhodoval o přidělení podpory, byl stanoven termín do kdy bylo nutné žádost doručit na Společný technický sekretariát, aby měl žadatel garanci, že bude jeho projekt na tomto jednání projednán. V případě, že žadatel do daného termínu projekt nepředložil, Řídící orgán se jím zabýval na svém dalším zasedání.

Po předložení žádosti provedl Společný technický sekretariát kontrolu **formálních náležitostí**, registraci a poté hodnotil **přijatelnost projektu**. Následovala kontrola finanční

⁶⁶ ELZA - elektronická žádost Elza byla určena pro žadatele o poskytnutí pomoci ze Společného regionálního operačního programu a Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů.

a věcné kvality projektu, regionálních aspektů a dlouhodobé udržitelnosti projektu, které prováděly Sekretariáty Regionálních rad. V závěru byla hodnocena specifická kritéria programu INTERREG IIIA, tzn. zda byla **zaručena kvalita přeshraničního partnerství** a zda projekt bude mít pozitivní přeshraniční dopad. Hodnocení opět prováděli pracovníci Společného technického sekretariátu. Výsledkem těchto hodnocení vznikly podklady pro rozhodnutí Řídícího výboru, jež vybral projekt k účasti v programu a přidělil podporu. S úspěšným příjemcem podpory byla podepsána smlouva o financování a poté začala vlastní realizace projektu.⁶⁷

2.2.8 Realizační fáze projektů a způsob proplácení přidělené podpory

Samotná realizační fáze byla započata po podpisu smluv o financování. Všechny projekty podléhaly kontrole prvního stupně uskutečňované *Centrem pro regionální rozvoj ČR*, v některých případech jednotkou inspekce projektů MMR. Přidělené finanční prostředky v korunách byly propláceny zpětně po ukončení projektů na základě žádosti a po provedení finanční a věcné kontroly ze strany Centra pro regionální rozvoj ČR.

U více etapových projektů bylo možné žádat o platbu části finanční podpory za ukončenou a schválenou etapu projektu při minimální velikosti projektu ve výši 4 mil. Kč nebo v případě, že realizace projektu byla delší než 1 rok a zároveň minimální velikost jedné platby byla stanovena na 1 mil. Kč.

2.2.9 Fond mikroprojektů

Fond mikroprojektů byl součástí Iniciativy Společenství INTERREG IIIA a navazoval na úspěšný program přeshraniční spolupráce *CBC Phare - Společný fond malých projektů*. Fond mikroprojektů byl flexibilní instrument, jehož cílem bylo podporovat přímou přeshraniční spolupráci v regionech. Minimální příspěvek z ERDF byl stanoven na 2 000 € a maximální příspěvek na projekt byl 20 000 €. Dotace z ERDF tvořily maximálně 75% veškerých způsobilých výdajů projektu. Konečný uživatel byl povinen zajistit celý podíl spolufinancování, neboť v rámci Fondu mikroprojektů nebyly poskytovány dotace ze státního rozpočtu.⁶⁸

⁶⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/pripravna-faze-predkladani-projektu-2>

⁶⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/fond-mikroprojektu-1>

2.3 Vybrané programy přeshraniční spolupráce Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v České republice

V rámci zpracování diplomové práce je pozornost zaměřena pouze na CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika a INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika. Návaznost těchto programů na Moravskoslezský kraj je zřejmá již svou polohou, úzkými socioekonomickými vazbami a úspěšnou spoluprací.

2.3.1 Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika

Oblast podél současné česko-polské hranice byla po dlouhá staletí regionem s významným společným kulturním dědictvím, docházelo zde k častým politickým a obchodním kontaktům a tomu odpovídala i hustá dopravní infrastruktura. V minulém století byla integrita regionu oslabena faktem, že se stal pohraničním územím států Československa a Polska, a tak přímým mezilidským, institucionálním a obchodním kontaktům mezi oběma stranami hranice bránila politika obou států. Kromě toho se v těchto příhraničních oblastech výrazně změnila ekonomická struktura. Na konci 80. let minulého století došlo k postupné decentralizaci a opětovnému slučování hraničních oblastí. Cílem byla obnova dřívějších vazeb a zaměření se na integraci ekonomických, demografických a infrastrukturních problémů, kterým pohraničí České republiky a Polské republiky čelilo.

Přeshraniční iniciativy na česko-polské hranici a návaznost na ostatní programy

První přeshraniční iniciativou financovanou Evropskou komisí byl *Trojstranný program Phare CBC na česko-polsko-německé hranici*, v regionu Nisa, realizovaný v letech 1995-1996. Tato trojstranná spolupráce zahrnovala individuální projekty a *Fond malých projektů*. Z důvodu složité administrace tohoto programu nebyl systém trojstranné spolupráce zařazen do následných iniciativ. Příklady trojstranné spolupráce zahrnují např. modernizaci silnice Bolków – Lubawka, úsek Bolków – Kamienna Góra a čistírnu odpadních vod v Novém Městě pod Smrkem.

Po trojstranném programu Phare CBC následoval *Program Phare CREDO*, který podporoval neinvestiční i investiční přeshraniční projekty v příhraničních regionech všech zemí, kde byl program Phare v letech 1997 – 1999 realizován. Centrálně řízený program byl pilotní iniciativou pro vytváření programů Phare CBC v kandidátských zemích EU. Jako příklady činností v rámci programu CREDO na česko-polské hranici lze jmenovat

následující projekty: Čistírna odpadních vod v Mikulovicích – Gluchołazích a Mapa cestovního ruchu hornaté oblasti Broumova.⁶⁹

V roce 1999 byl zahájen program *Phare CBC Česká republika – Polská republika*. Program byl v příhraniční oblasti zahájen po přijetí *Nářízení Komise z 18. prosince 1998 o implementaci programu přeshraniční spolupráce v rámci programu Phare*, které rozšířilo hranice působnosti o kandidátské země EU. Spolupráce orgánů na obou stranách hranice byla podpořena veřejností. Projekty Phare CBC byly realizovány s cílem podpořit místní ekonomiku, zlepšit životní prostředí a podpořit rozvoj v sektoru lidských zdrojů. Program Phare CBC byl zároveň důležitým nástrojem pro přípravu na program INTERREG IIIA v česko-polské příhraniční oblasti. Program Phare CBC byl rozdělen na **investiční projekty** (individuální projekty a grantová schémata, obě kategorie s minimální výší grantu 2 milióny €) a *Společný fond malých projektů (SFMP)*. Modely grantových schémat a SFMP tak odrážely přístup programu INTERREG IIIA.

Poměrná část projektů Phare CBC se zaměřovala na zlepšení dopravy mezi sousedícími zeměmi⁷⁰ a na zařízení na ochranu životního prostředí⁷¹ Společný Fond malých projektů spravovaly euroregiony, které se nacházejí v česko-polské příhraniční oblasti (Nisa – Nysa, Glacensis, Pradęd – Pradziad, Silesia a Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński). Deset procent ročních alokací z programu Phare CBC bylo přiděleno na spolufinancování projektů zaměřených na posilování přeshraničních vztahů prostřednictvím organizování seminářů, školení, výměny mládeže apod.⁷² Tento přeshraniční region je ovlivněn intenzivními změnami, ke kterým došlo po přistoupení České republiky a Polské republiky k EU. Pohyb přes česko-polské hranice se zvýšil a výměny zboží a vztahy se rozvíjejí. Hranice v délce 790 km se na polské straně vyznačuje velkou rozmanitostí terénu s horskými oblastmi i různými administrativními strukturami, což spolupráci znesnadňuje.⁷³

Významnou součástí procesu integrace bylo založení euroregionů Nisa – Nysa (1991, česko-polsko-německý euroregion), Glacensis-Glacensis (1996, největší z česko-polských

⁶⁹ <http://library.muni.cz/EU/html/30.htm>

⁷⁰ modernizace silnice Duszniki Zdrój – Zieleniec, rekonstrukce silnice Orlické Záhoří – Mostowice I-II.

⁷¹ vybudování čistíren odpadních vod ve městech Bystrzyca Kłodzka a Międzyzlesie.

⁷² <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/dokumenty-2>

⁷³ http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details.cfm?gv_OBJ=13&gv_PAY=CZ&gv_reg=ALL&gv_THE=10&gv_PGM=2004RG160PC001&LAN=12

euromregionů), Praděd – Pradziad (1997), Silesia – Silesia (1998), Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński (1998), Beskydy – Beskidy (2000, česko-slovensko-polský euromregion).

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polsko zaujímá na české straně 5 správních regionů NUTS III (Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Olomoucký a Moravskoslezský kraj) a na polské straně 4 regiony NUTS III (Jeleniogórsko-Wałbrzyski, Opolski, Rybnicko-Jastrzębski, Bielsko-Bialski). V příloze č. 5 je uvedeno geografické rozložení Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika.

Cíle a priority Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika

Na základě popisu problémů na česko-polské hranici a dle uskutečněných analýz byly definovány programové cíle Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika.

Globálním cílem programu bylo zlepšení kvality životních podmínek a standardů v dotčených příhraničních oblastech prostřednictvím společných akcí skupin a organizací z obou částí hranice. Mezi **specifické cíle**, tedy úroveň priorit byly zařazeny tyto oblasti:

- zvyšování ekonomické integrace v oblastech česko-polského pohraničí,
- zlepšování podmínek pro hospodářský a udržitelný rozvoj životního prostředí této oblasti,
- sociální integrace česko-polské hranice.

Dále byly definovány **operační cíle**, na úrovni opatření:

- zlepšování kvality a kvantity dopravní infrastruktury a infrastruktury na ochranu životního prostředí přeshraničního významu,
- prevence a eliminace přírodních katastrof,
- podpora malých a středních podniků a cestovního ruchu,
- zvýšení společných neinvestičních aktivit zaměřených na podporu cestovního ruchu,
- zlepšení spolupráce mezi místními komunitami a vytváření spolupracujících přeshraničních sítí.

Pro snadnější realizaci těchto cílů byla vypracována strategie, která se zaměřovala mimo jiné na zlepšení ekonomických, institucionálních, kulturních, vzdělávacích a osobních vazeb mezi oběma aktéry, odstraňování fyzických či infrastrukturních překážek, výměnu informací, zlepšení komunikace, ochranu životního prostředí, eliminaci přírodních katastrof a podporu vytváření nových pracovních míst. Detailní popis priorit a opatření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika je uveden v příloze č. 6.

Kompetentní orgány programu INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika

V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika byla vytvořena společná organizační struktura pro řízení a realizaci programu, která je prezentována v následující tabulce.

**Tabulka 2.2: Organizační struktura Iniciativy Společenství INTERREG IIIA
Česká republika – Polská republika**

Orgán	Česká republika (ČR)	Polská republika (PR)
Řídící orgán	Řídící orgán Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Národní orgán Ministerstvo regionálního rozvoje
Platební orgán	Platební orgán Ministerstvo financí ČR, Odbor Národního fondu	Sub-platební orgán Ministerstvo financí Polské republiky
Platební jednotka	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor finančního řízení a platební jednotky strukturálních fondů	-*
Společný technický sekretariát	Centrum pro regionální rozvoj ČR	-*
Zprostředkující subjekty	Sekretariáty Regionálních rad na krajských úradech	Úřady vojvodství - Dolnośląskie, Opolskie a Śląskie
Monitorovací výbor	Zástupci českých ministerstev, euroregionů, regionálních orgánů, soc. a hospodářských partnerů apod.	Zástupci polských ministerstev, euroregionů, regionálních orgánů, soc. a hospodářských partnerů apod.
Řídící výbor	Zástupci českých euroregionů, soc. a hosp. orgánů.	Zástupci polských euroregionů, soc. a hosp. orgánů.

Poznámka: * orgán není realizován

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/dokumenty-2>; vlastní zpracování

Implementace programu INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika

Program byl monitorován prostřednictvím českého *Monitorovacího systému strukturálních fondů (MSSF)*⁷⁴ a zahrnoval všechny fáze projektu od předložení projektových žádostí na primární úrovni až po komunikaci s Evropskou komisí.⁷⁵ Primární informace vkládaly české subjekty do systému na úrovni MONIT⁷⁶ a polské subjekty do IT systému a odtud do MSSF.⁷⁷ Řídící orgán, tedy Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky byl zodpovědný za informační a propagační část programu a orgánem provádějícím tato opatření byl ustanoven Společný technický sekretariát, tedy Centrum pro regionální rozvoj ČR. Z důvodu zajištění souladu s legislativou EU vycházel program INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika z těchto zásad Společenství:

- jakákoli pomoc udělená v rámci tohoto programu musela být v souladu s pravidly obsaženými v Nařízení Rady ES 994/98 ze 7. května 1998 nebo Nařízení EC 69/2001 o pravidlu „de minimis“,⁷⁸
- zadávání veřejných zakázek – vyloučení jakékoli diskriminace, stanovení předběžných podmínek pro využití prostředků ze strukturálních fondů a veřejné zakázky musely být v souladu se Smlouvou a dalšími směrnici,⁷⁹
- ochrana a zlepšení životního prostředí – EIA (Energy Information Administration) neboli posouzení vlivů na životní prostředí,⁸⁰
- vyloučení nerovností a podpora rovnosti mezi muži a ženami.

⁷⁴ Monitorovací systém strukturálních fondů - speciální informační systém, který zajišťoval věcný a finanční monitoring projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie. Vytvoření monitorovacího systému vycházelo z požadavku Evropské komise na existenci systému pro monitorování pomoci z Evropské unie České republiky (dle nařízení Rady (ES) č.1260/1999). Plně respektoval českou i evropskou legislativu.

⁷⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/rps/mssf>

⁷⁶ MONIT - informační systém, který sloužil k administraci žádostí a k monitorování a kontrolám průběhu realizace jednotlivých projektů.

⁷⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/is-monit>

⁷⁸ Pravidlo „de minimis“ – finanční prostředky poskytnuté podnikatelům z veřejných rozpočtů v takové výši, která neovlivňuje hospodářské soutěžení a obchod mezi členskými státy EU. Během tří let nesmí souhrn všech podpor podle pravidla de minimis poskytnutých jednomu příjemci překročit částku 200 000 €.

⁷⁹ Např. Směrnice 92/50/EHS o zadávání veřejných zakázek na služby, Směrnice 93/36/EHS o zadávání veřejných zakázek na dodávky, Směrnice 93/37/EHS o zadávání veřejných zakázek na stavební práce apod.

⁸⁰ http://www.ekologickelisty.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=60

Implementace na úrovni projektů

Jednotlivé projektové žádosti byly překládány na základě konzultace se zprostředkujícími subjekty přímo Společnému technickému sekretariátu, tedy Centru pro regionální rozvoj ČR a ten projekty zavedl do monitorovacího systému. Přeložené projekty byly posuzovány nejen z formálního a věcného hlediska, ale byla vytvořena nová kritéria:

- projekty musely vykazovat přeshraniční dopad,
- aktivity se musely vztahovat k opatřením definovaným v programu a programovém dodatku,
- zajištění odpovídající míry spolufinancování,
- soulad s politikami Společenství, národními a regionálními strategiemi a politikami,
- příspěvek k socioekonomickému rozvoji příhraniční oblasti.

Regionální orgány hodnotily, zda žádosti odpovídaly koncepcím regionálního rozvoje, a podílely se na zpracování společné hodnotící zprávy předložené Řídícímu výboru ke schválení. Na základě rozhodnutí Řídícího výboru informoval Společný technický sekretariát (Centrum pro regionální rozvoj ČR) žadatele o rozhodnutí o spolufinancování. V České republice podepisoval smlouvu o financování Řídící orgán (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR) a konečný příjemce. V Polsku podepisoval smlouvu s konečným příjemcem Národní orgán vojvodství. Smlouva o financování byla závazným dokumentem, jež obsahovala informace o charakteristice a obsahu projektu, o konečném příjemci a podrobnou finanční specifikaci. Koneční příjemci zodpovídali za realizaci projektu a předkládali zprostředkujícímu subjektu průběžné a konečné zprávy. Na základě zkontrolovaných zpráv a žádostí o proplacení výdajů včetně faktur a jiné dokumentace, zprostředkující subjekt zaslal danou dokumentaci Řídícímu či Národnímu orgánu. Při překládání projektů bylo nutné dodržet povinné přílohy, mezi nimiž patřila také *Zjednodušená studie proveditelnosti*, tedy studie, která sloužila nejen k posouzení realizovatelnosti projektu, ale také ke zhodnocení potenciálně vložených prostředků.⁸¹

⁸¹ <http://www.strukturalni->

fondy.cz/uploads/old/1099663837studieproveditelnostimetodika_interreg_verze_1.1.pdf

Finanční realizace a kontrola

Platební orgán, tedy Ministerstvo financí ČR zřídilo bankovní účet u ČNB pro přijímání plateb ze strany Evropské komise. Z tohoto účtu převádělo finanční platby na účet Subplatebního orgánu zřízeného polským Ministerstvem financí a na účet Ministerstva financí ČR. Platební orgán předkládal žádosti o platby za celý program Evropské komisi. Vyúčtování těchto plateb probíhalo formou zálohových plateb, průběžných nebo plateb konečného zůstatku. Průběžné platby se předkládaly třikrát ročně. Finanční kontrola byla realizována v souladu s čl. 38 Nařízení Rady 1260/1999 a s Nařízením Komise 438/2001 a příslušnou národní legislativou. Kontrolu prvního stupně provádělo Centrum pro regionální rozvoj ČR a Ministerstvo regionálního rozvoje Polské republiky. Kontrolu druhého stupně uskutečňovalo Ministerstvo pro místní rozvoj, Jednotka inspekce projektů (nyní při odboru kontroly) a Ministerstvo financí Polské republiky, Úřad pro mezinárodní finanční vztahy. Závěrečnou revizi uskutečňovalo Ministerstvo financí ČR, Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu a Ministerstvo financí Polské republiky, Orgán pro certifikaci a vydávání prohlášení při ukončení pomoci EU.⁸² Indikativní finanční plán pro program INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika je uveden v příloze č. 7.

2.3.2 Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika

Vztahy České a Slovenské republiky jsou provázány především společnou historií, socioekonomickými vazbami, společnými politickými a obchodními vazbami a také hustou dopravní infrastrukturou. Rozdělení Československa v roce 1993 zapříčinilo mnohé problémy v udržování a zkvalitňování stávajících společenských vazeb v regionu, i přes jejich dlouhou tradici a přesto, že hranice netrpí ani jazykovou bariérou. V současné době se již vazby s využitím institucionálních struktur obnovují a upevňují.

Přeshraniční iniciativy na česko-slovenské hranici a návaznost na ostatní programy

Na základě rozhodnutí Evropské komise byla v roce 1999 československá hranice připojená k programu *Phare CBC*. K jeho implementaci byl vypracován společný programový dokument pro příhraniční území České a Slovenské republiky na období 2000 – 2006. Na tento program bylo alokováno celkem 4 mil. €, z nichž byly realizovány dva

⁸² <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/dokumenty-2>

projekty – *Odkanalizování mikroregionu Vlára* s rozpočtem 1,4 mil. € a *Čistička odpadních vod ve Skalici* s celkovým rozpočtem 1,75 mil. €. *Společný fond malých mikroprojektů* zahájil svou činnost v roce 2002. Na slovenském území bylo realizováno 17 projektů v celkové výši 249,8 tis. € a na českém území bylo uskutečněno 38 projektů v celkové výši 398 tis. €. V dalších letech bylo financování přeshraniční spolupráce ze strany Evropské komise zastaveno a tak proběhl pouze jeden ročník.

Dokument *Program iniciativy Společenství (CIP)* pro příhraničí území České a Slovenské republiky v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA byl orientován na definici strategie v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje a s budoucím rozvojem pohraničí.

Geografické území programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika bylo poměrně výhodné především významným přírodním spojením Středozemí se střední a východní Evropou. Územní určené na podporu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v československém pohraničí bylo tvořeno šesti samostatnými kraji (NUTS III), tedy kraji Moravskoslezským, Zlínským a Jihomoravským na české straně a krajem Žilina, Trenčínským a Trnavským krajem. Společná hranice je dlouhá 251,8 km. Příhraniční regiony stále mají velmi rozmanité a atraktivní přírodní a kulturně-historické předpoklady pro rozvoj turismu a cestovního ruchu.

Dalším významným krokem k prohloubení integrace československého pohraničí bylo založení euroregionů: Pomoraví (1999, česko-rakousko-slovenský euroregion), Beskydy (2000, česko-slovensko-polský euroregion) a Bílé Karpaty (2000, česlo-slovenský euroregion). V příloze č. 8 je uvedeno geografické rozložení Iniciativy INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika.

Cíle a priority Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika

Hlavním záměrem v československém pohraničí bylo dobře připravit, organizovat a využít finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. **Globálním cílem programu** bylo podporovat ekonomicky, sociálně a kulturně integrovaný rozvoj příhraničního regionu s podporou rozvoje turismu, zachováním a rozvojem kulturních tradic a rozvoj venkova. Z důvodu zabezpečení globálního cíle byly definovány také **specifické cíle**, tedy:

- budování přeshraničních institucí a kapacit zabezpečujících integrovaný sociální a kulturní rozvoj příhraničního regionu se zaměřením na rozvoj lidských zdrojů,
- rozvoj turismu, podnikatelských aktivit a hospodářských aktivit s přeshraničním dopadem a rozvoj venkova.

Pro zabezpečení strategických cílů rozvoje přeshraničních regionů bylo důležité mít na zřeteli tvorbu společné vize integrované regionální ekonomiky, sociální koheze, tvorbu a udržování dobrých sousedských vztahů, nepřímou podporu pro podnikatelské subjekty a stabilní růst na obou stranách státní hranice.

Pro snadnější realizaci těchto cílů byla vypracována strategie, která korespondovala s cíli uvedenými v programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika. Jednotlivé priority a opatření měly přispět ke společnému využití potenciálu na obou stranách státní hranice se zaměřením na rozvoj a společnou koordinaci daných oblastí.⁸³ Detailní popis priorit a opatření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika je uveden v příloze č. 9.

Kompetentní orgány programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika

V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika byla vytvořena společná organizační struktura pro řízení a implementaci programu.

**Tabulka 2.3: Organizační struktura Iniciativy Společenství INTERREG IIIA
Česká republika – Slovenská republika**

Orgán	Česká republika (ČR)	Slovenská republika (SR)
Řídící orgán	Národní orgán Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Řídící orgán Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR
Platební orgán	Sub-Platební orgán Ministerstvo financí ČR, Odbor Národního fondu	Platební orgán Ministerstvo financí Slovenské republiky
Platební jednotka	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor finančního řízení a platební jednotky	Příslušný útvar Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky

⁸³ <http://www.sk-cz.eu/Default.aspx?CatID=38>

	strukturálních fondů	
Společný technický sekretariát	_*	Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR
Zprostředkující subjekty	Centrum pro regionální rozvoj	Sekretariáty Regionálních rad, krajské úřady
Monitorovací výbor	Zástupci českých ministerstev, euroregionů, regionálních orgánů, soc. a hospodářských partnerů apod.	Zástupci polských ministerstev, euroregionů, regionálních orgánů, soc. a hospodářských partnerů apod.
Řídící výbor	Zástupci českých euroregionů, soc. a hosp. orgánů.	Zástupci polských euroregionů, soc. a hosp. orgánů.

Poznámka: * orgán není realizován

Zdroj: <http://www.sk-cz.eu/Default.aspx?CatID=13>; vlastní zpracování

Implementace programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika

Dle článku 37 Nařízení 1260/1999 Řídící orgán odevzdával roční zprávy o implementaci Komisi (v době šesti měsíců od konce každého úplného kalendářního roku implementace) a konečnou zprávu (nejpozději do 30. června 2009). Tyto zprávy se připravovaly na základě informací shromážděných Společným technickým sekretariátem a po prověření a schválení Monitorovacím výborem byly odeslány Evropské komisi. Proces monitorování byl realizován prostřednictvím informačních systémů, které zajistily sběr, ukládání a dostupnost všech relevantních dat. Program byl centrálně monitorován prostřednictvím slovenského Centrálního monitorovacího systému, kde byly soustředěny veškeré fyzické a finanční ukazatele za program. Kompletní účetní evidence finančních prostředků z ERDF byla vedena prostřednictvím účetních systémů na úrovni Platebního orgánu, Subplatebního orgánu a Platebních jednotek. Činnosti implementované v rámci česko-slovenského programu INTERREG IIIA musely korespondovat s pravidly Společenství, tedy s pravidly hospodářské soutěže, zadávání veřejných zakázek, ochrany a zlepšení životního prostředí, odstraňování nerovností a propagace rovnosti mezi muži a ženami. Soulad s politikami Společenství zabezpečoval Řídící orgán, tedy *Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky*.

Implementace na úrovni projektů

Na slovenské a české straně byly projekty předkládány průběžně, včetně projektů v rámci *Fondu mikroprojektů*. Jistou zvláštností je ta skutečnost, že nebyly vyhlašovány výzvy na předkládání projektů, projekty byly předkládány průběžně. Oznámení o termínech

uzávěrek výběrového procesu byly publikovány na internetových stránkách Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje SR a také na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Předkládané projekty byly posuzovány nejen **z formálního a věcného hlediska**, ale také byla hodnocena právní, ekonomická, geografická, časová a obsahová kritéria. Konkrétní výběr projektů byl uskutečňován na základě konsensu mezi českou a slovenskou stranou při respektování daných pravidel. Na základě rozhodnutí o přijetí projektu Společný technický sekretariát písemně uvědomil žadatele o podmínkách spolufinancování. Smlouva o financování byla uzavřena mezi Řídícím (resp. Národním) orgánem a konečným příjemcem a představovala specifikaci celkových výdajů.

Finanční realizace a kontrola

Platební orgán, tedy Ministerstvo financí SR posílalo finanční plán pro daný rok a odhad pro následující rok do 30. dubna každého roku Komisi. Žádosti o průběžné platby, vycházející z dokumentů získaných od Řídícího orgánu a Sub-platebního orgánu (Ministerstvo financí ČR) předkládal Platební orgán Komisi třikrát ročně. Ministerstvo financí SR vydávalo certifikáty výkazů průběžných a konečných výdajů podle článku 9 Nařízení č. 438/2001. Platby z prostředků EU byly převoditelné na speciální účet Ministerstva financí SR v rámci závazku akceptovaného Evropskou komisí, v souladu s programem. Certifikované žádosti o průběžných platbách a platbu konečného zůstatku předkládalo Ministerstvo financí SR Evropské komisi na základě dokumentů obdržených od Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje a Ministerstva financí ČR. Kontrolu fyzické implementace projektu v souladu s Nařízením Komise č. 2001/438/ES provádělo Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky. Sekundární kontrola byla zabezpečena kontrolním oddělením Ministerstva financí prostřednictvím kontrolního oddělení Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje a příslušnými Správami finanční kontroly Slovenské republiky. V České republice byla tato kontrola zabezpečena Jednotkou inspekce projektů Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. Kontrolní zprávy byly překládány *Centrální harmonizační jednotce pro finanční kontrolu (CHJ)* Ministerstva financí České republiky jako podklad pro vydání prohlášení o ukončení pomoci a Národnímu orgánu, tedy Ministerstvu pro místní rozvoj ČR. Nejvyšší kontrolní úřad SR byl zodpovědný za vystavení Prohlášení o ukončení pomoci za celý program.⁸⁴

⁸⁴ <http://www.sk-cz.eu/Default.aspx?CatID=13>

Indikativní finanční plán pro program INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika je uveden v příloze č. 10.

3 Vybrané programy podpory přeshraniční spolupráce v ČR pro programovací období 2007 - 2013

3.1 Cíl Evropská územní spolupráce v EU

Cíl *Evropská územní spolupráce* se soustřeďuje na podporu harmonického a vyváženého rozvoje na území Unie, tedy na podporu další integrace EU pomocí přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Navazuje tedy na programy Iniciativ Společenství INTERREG IIIA, INTERREG IIIB a INTERREG IIIC. Pro tento cíl je vyčleněno 8,7 miliard EUR, které jsou rozděleny do tří větví:⁸⁵

- větev A – přeshraniční spolupráce – rozpočet 6,44 miliard EUR,
- větev B – nadnárodní spolupráce – rozpočet 1,83 miliardy EUR,
- větev C – meziregionální spolupráce – rozpočet 445 milionů EUR.

Dále jsou v rámci Cíle Evropská územní spolupráce realizovány programy URBACT II, INTERACT II a síťový program ESPON 2013. Program URBACT II podporuje nadnárodní výměnu v oblasti integrovaného rozvoje měst v rámci celého území EU včetně Norska a Švýcarska. Je financován z ERDF (příspěvek činí 53,3 mil.EUR) a řídicím orgánem je *Francouzské ministerstvo pro městskou politiku*. Hlavní činností programu INTERACT II je informování o evropské územní spolupráci. Tohoto programu se účastní všechny členské země EU včetně Norska, Švýcarska a sousedících zemí. Je financován z ERDF (příspěvek činí 34 mil. EUR) a řídicím orgánem je *Federální kancléřství Rakouska*. Program ESPON 2013, jež začal působit od ledna 2008, má zajistit kontinuitu a novátorský přístup ke stabilizaci evropského územního rozvoje. Jeho hlavní činností je sledování evropského plánovacího prostoru. Je financován z ERDF a jeho celkový finanční příspěvek EU činí 47 mil. EUR. Programu ESPON 2013 se mohou účastnit jak členské země EU27, tak Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko. Řídicím orgánem síťového programu ESPON 2013 je *Ministerstvo vnitra a územního rozvoje v Lucembursku*.⁸⁶

⁸⁵ (EUROPEAN COMMISSION, 2007)

⁸⁶ <http://www.interact-eu.net/download/application/pdf/1305585>

V rámci evropské politiky sousedství byl vytvořen nový instrument, kterým je *Evropský nástroj pro sousedství a partnerství (ENPI)*,⁸⁷ jež v současném programovacím období 2007 – 2013 spravuje 12 mld. EUR.⁸⁸ Působí na obou stranách vnější hranice a jeho cílem je podpora udržitelného hospodářského a sociálního rozvoje se zaměřením na budování partnerství a víceletého programování. Od ledna 2007 nahrazuje nový *Nástroj předvstupní pomoci (IPA)* dosavadní řadu programů a finančních nástrojů Společenství pro **kandidátské země**⁸⁹ a **potenciální kandidátské země**⁹⁰, a sice programy PHARE, PHARE CBC, ISPA, SAPARD a CARDS a finanční nástroj pro Turecko. *Evropská seskupení pro územní spolupráci (EGTC)*⁹¹ představují nový právní nástroj s právní subjektivitou, který má za cíl podpořit a propagovat přeshraniční, nadnárodní a regionální spolupráci. Umožňuje vznik seskupení regionálních a místních orgánů z různých členských států, aniž by předtím bylo třeba podepsat mezinárodní dohodu a ratifikovat ji národními parlamenty. Členské státy však musí dát svůj souhlas s účastí členů ze svého území.⁹²

3.1.1 Operační programy přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 v EU

Operační programy přeshraniční spolupráce (OPPS) často též označované jako programy INTERREG IVA jsou v programovacím období 2007 – 2013 součástí třetího cíle politiky soudržnosti EU, tedy Cíle Evropská územní spolupráce. Podél vnitřních hranic EU je podporováno 53 přeshraničních regionů, mezi které je rozděleno 6,44 mld. EUR.⁹³ Plánuje se zavedení nového právního nástroje tzv. *Přeshraničního regionálního úřadu*, který bude členským zemím, regionům a místním úřadům pomáhat při řešení právních a administrativních problémů. Cílem by bylo přenést na tuto novou právní strukturu pravomoc vykonávat činnosti v rámci spolupráce jménem státních úřadů. **Cílem**

⁸⁷ ENPI podporuje spolupráci a hospodářskou integraci mezi Evropskou unií a partnerskými zeměmi – Alžírskem, Arménií, Ázerbájdžánem, Běloruskem, Egyptem, Gruzíí, Izraelem, Jordánskem, Libanonem, Libyí, Moldavskem, Marokem, Palestinskou samosprávou, Ruskou federací, Sýrií, Tuniskem a Ukrajinou. ENPI vznikl na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ze dne 24. října 2006 o obecných ustanoveních o zřízení Evropského nástroje sousedství a partnerství.

⁸⁸ http://europa.eu/pol/ext/overview_cs.htm

⁸⁹ Kandidátské země - bývalá jugoslávská republika Makedonie, Chorvatsko a Turecko.

⁹⁰ Potenciální kandidátské země - Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá hora, Srbsko a Kosovo.

⁹¹ Evropská seskupení pro územní spolupráci vzniklo na základě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském seskupení pro územní spolupráci.

⁹² http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/geft/index_cs.htm

⁹³ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_cs.pdf

programů přeshraniční spolupráce je podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a posilování jejich rozvojového potenciálu. Podpora je zaměřena na vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy, na společnou péči o přírodní bohatství, na rozvoj cestovního ruchu a budování flexibilního trhu práce. **Specifickými cíli programů přeshraniční spolupráce** jsou:⁹⁴

- rozvoj místního podnikatelského prostředí a rozvoj cestovního ruchu v pohraničí,
- posilování dostupnosti dopravy a informačních a komunikačních sítí,
- ochrana životního prostředí, podpora obnovitelných zdrojů energie, předcházení vzniku ekologických a technologických rizik,
- rozvoje měst a venkova,
- rozvoj spolupráce, podpora vzdělání, výzkumu a vývoje, kultury, podpora integrace trhu práce a sociálního zařazení,
- podpora malých místních iniciativ, socioekonomických aktivit s cílem podpořit projekty typu "people to people".

Programy přeshraniční spolupráce v EU byly přijaty Evropskou komisí v září 2007 a těchto programů se mohou účastnit pouze členské země Evropské unie. Současné s tím, jak se tyto programy přeshraniční spolupráce začínají rozvíjet, dojde v závěru roku 2008 k ukončení aktivit Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v EU. V příloze č. 11 je uvedena mapa působnosti přeshraniční spolupráce v EU v programovacím období 2007 – 2013.

3.2 Cíl Evropská územní spolupráce v České republice

V rámci tohoto cíle jsou realizovány programy pro přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci, tedy pokračování CIP INTERREG IIIA, INTERREG IIIB a INTERREG IIIC. Největší část finanční alokace pro Cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice právě pro přeshraniční spolupráci. Pro operační programy **přeshraniční a nadnárodní spolupráce** je pro Českou republiku z ERDF vyčleněno **389 miliónů €** (cca 11 mld. Kč). V případě ostatních programů Cíle Evropská územní

⁹⁴ <http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/preshranicni-spoluprace/1001636/>

spolupráce tvoří rozpočet programu příspěvky z fondů EU a zúčastněných států. Rozpočet programů je pro všechny členské země společný a nejsou zde určeny alokace pro jednotlivé státy.

Tabulka 3.1: Alokace finančních prostředků v rámci Cíle Evropská územní spolupráce v ČR

Název	Počet OP v ČR	Alokace (mil. €)	Řídící orgán
OP Přeshraniční spolupráce	5	351,59	MMR ČR, Bavorské státní ministerstvo hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie, Úřad polkové vlády Dolního Rakouska, Saské státní ministerstvo hospodářství a práce, Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR
OP Nadnárodní spolupráce	1	37,46	Amt der Wiener Landesregierung, Rakousko
Celkem		389,05	X
OP Mezuregionální spolupráce	1	321,3	Conseil Régional Nord - Pas de Calais, Francie
INTERACT II	1	34	Úřad rakouského spolkového kancléře, Rakousko
ESPON 2013	1	34	Ministerstvo vnitra a územního rozvoje, Lucembursko
Celkem		398,3	X

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uzemni-spoluprace>, vlastní zpracování

V současném programovacím období 2007 – 2013 Česká republika nerealizuje program URBACT II zaměřený na nadnárodní výměnu v oblasti integrovaného rozvoje měst.

3.2.1 Operační programy přeshraniční spolupráce EU v České republice

V rámci Cíle Evropská územní spolupráce je v České republice v programovacím období 2007 – 2013 realizováno 5 bilaterálních operačních programů přeshraniční spolupráce:

- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko,
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko,
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Rakouská republika,
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika,
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika.

Operační programy přeshraniční spolupráce se vždy týkají hraničních regionů NUTS III s regiony v jiném členském státu. Zaměřují se na společný rozvoj a zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, na výstavbu a rozvoj hraniční infrastruktury a napojení pohraničí na důležité přeshraniční dopravní osy, na spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, inovací, na kooperaci při integraci postižených osob do společnosti apod. Řídícím orgánem či Národním orgánem všech operačních programů přeshraniční spolupráce je *Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky*.

Pro následné představení operačních programů přeshraniční spolupráce v ČR je důležité představit hlavní změny oproti CIP INTERREG IIIA. Jedná se zejména o:⁹⁵

- zvýšení významu Evropské územní spolupráce jakožto samostatného cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti,
- zvýšení dostupných prostředků,
- zvýšení max. hranice spolufinancování na 85 % (čeští žadatelé mohou navíc požádat o 5 % ze státního rozpočtu),
- minimální hranice spolufinancování 30 000 €,
- zvýšení významu přeshraniční spolupráce,
- společná dvoujazyčná žádost,
- princip vedoucího partnera,
- rozpočet a platby v eurech,
- nová webová žádost Benefit7+,
- investiční aktivity jsou přípustné v rámci všech prioritních os,
- registrace projektu po splnění přijatelnosti.

Princip vedoucího partnera (LP - Lead Partner) byl vytvořen za účelem prohloubení přeshraniční spolupráce tím způsobem, že probíhá v jasně určené struktuře projektového partnerství tvořeného vedoucím/hlavním partnerem z jednoho státu a partnerem, anebo několika partnery ze sousedního státu. V rámci partnerství LP jsou úkoly jasně definovány a rozděleny, stejně jako odpovědnost za přípravu, realizaci, financování a kontrolu aktivit projektu.⁹⁶

⁹⁵ <http://www.cz-pl.eu/>

⁹⁶ <http://www.cz-pl.eu/princip-vedouciho-partnera.html>

V programovacím období 2007 – 2013 došlo ke zvýšení dostupných finančních prostředků a ke zvýšení maximální hranice spolufinancování. Pět realizovaných operačních programů přeshraniční spolupráce v České republice obdrží z ERDF 351,59 mil. EUR, což představuje asi 90% podíl finančních prostředků určených pro Cíl Evropská územní spolupráce ČR.⁹⁷ Alokace finančních prostředků je prezentována v následující tabulce.

Tabulka 3.2: Finanční rozpočet operačních programů přeshraniční spolupráce v ČR

Název operačního programu přeshraniční spolupráce	Celková finanční alokace z ERDF (mil. €)	Alokace pro ČR (mil. €)
OPPS ČR - PR	219,46	103,68
OPPS ČR – SR	92,74	56,55
OPPS ČR – Rakousko	107,44	69,12
OPPS ČR – Svobodný stát Bavorsko	115,51	55,04
OPPS ČR – Svobodný stát Sasko	207,40	67,20
Celkem	742,55	351,59

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uzemni-spoluprace>, vlastní zpracování

Jelikož byla v kapitole 2.3 zpracována problematika CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika a CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika v rámci programovacího období 2004 - 2006, je pozornost i nadále zaměřena na navazující srovnatelné programy a to Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika (OPPS ČR – PR) a Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika (OPPS ČR – SR) realizovaných v programovacím období 2007 – 2013.

3.2.2 Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika

Česko-polské pohraničí bylo po dlouhá staletí územím s významným kulturním dědictvím, spoluvytvářeným několika etniky. Docházelo zde k častým kulturním, politickým a obchodním kontaktům. Ve 2. polovině 20. století byly kontakty mezi oběma stranami

⁹⁷ (NOVOTNÁ, 2007)

hranice přísně omezeny a v regionu proběhla rozsáhlá migrace obyvatel. Současně byla integrita území oslabena faktem, že se stal pohraničním územím států Československa a Polska a že přímým mezilidským, institucionálním a obchodním kontaktům mezi oběma stranami hranice bránila politika obou států. Kromě toho se v těchto příhraničních oblastech výrazně odlišovala ekonomicko-sociální struktura. Po politických změnách na konci 80. let minulého století napomáhá demokratický vývoj decentralizaci a politice opětovného slučování hraničních oblastí tak, aby se obnovila některá dřívější spojení a kontakty. Integrační politika se rovněž zaměřuje na překonání hlavních ekonomických, demografických a infrastrukturních problémů, které komplikují rozvoj česko-polského pohraničí.

Přeshraniční aktivity na česko-polské hranici a návaznost na ostatní programy

Mnoho významných zkušeností v oblasti přípravy a realizace společných česko-polských projektů bylo získáno prostřednictvím dříve realizovaných programů, tj. programu Phare CREDO, Phare CBC, Iniciativou Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika ve zkráceném programovacím období 2004 - 2006 a to zejména prostřednictvím specifického opatření Fondu mikroprojektů, realizovaného jak v rámci Phare CBC (Společný fond malých projektů), tak také v rámci CIP INTERREG IIIA. Všechny tyto programy se významně zasloužily o rozvoj evropské přeshraniční spolupráce. V roce 2005 započaly obecné přípravy na nové programovací období 2007 – 2013, ve kterém se z původní Iniciativy Společenství INTERREG III stává hlavní cíl politiky soudržnosti Evropské unie nazvaný Evropská územní spolupráce. Příprava operačního přeshraniční spolupráce programu byla zahájena v letech 2005 – 2006. **OP Přeshraniční spolupráce ČR - PR byl schválen Evropskou komisí 11. prosince 2007.**⁹⁸

V rámci cíle Evropská územní spolupráce je realizován také *Program pro střední Evropu* zahrnující celé území České i Polské republiky. Jeho hlavním cílem je **zvyšování společné identity oblasti středovýchodní Evropy**. Je nutné poukázat i na další programy, které se vztahují k polské části podporovaného území a mají nadnárodní charakter. Jedná se o *Program evropské územní spolupráce Baltského moře 2007 – 2013* (BSR – Baltic sea region), který se vztahuje na celé území Polska. V programovacím období 2007 - 2013 jsou v jeho rámci vymezeny následující priority:

- podpora inovací na území BSR,

⁹⁸ <http://www.cz-pl.eu/programove-dokumenty.html>

- vnější a vnitřní dostupnost BSR,
- využívání území Baltského moře jako společného bohatství,
- propagace atraktivních a konkurenceschopných měst a regionů.

Tento program je zaměřen na zlepšení infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů, hospodářskou a finanční integritu území s cílem růstu jeho konkurenceschopnosti a rozvoje lidských zdrojů.

Součástí procesu integrace a přeshraniční spolupráce bylo založení euroregionů: Nisa – Nysa (1991, česko-polsko-německý euroregion), Glacensis-Glacensis (1996, největší z česko-polských euroregionů), Pradęd – Pradziad (1997), Silesia – Silesia (1998), Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński (1998) a Beskydy – Beskidy (2000, česko-polsko-slovenský euroregion).

Na rozdíl od územního vymezení CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika v programovacím období 2004 - 2006, je v současném období do polské části pohraničí zapojeno území pszczyńskiego okresu, který se nachází v NUTS III Centrální Slezsko. Došlo k tomu na žádosti o začlenění do přeshraničního programu a s ohledem na skutečnost, že se hranice pszczyńskiego okresu nachází v blízkém sousedství České republiky (5 km). Dosavadní přeshraniční spolupráce probíhala na území pszczyńskiego okresu bez evropské podpory z prostředků ERDF. Česká část příhraniční oblasti je vymezena územím krajů Libereckého, Královehradeckého, Pardubického, Olomouckého, Moravskoslezského a polská část se skládá z regionů Jeleniogórsko, Wałbrzyského, Opolského, Nyského, Dubnického, Bielského, Bialského a Tyského⁹⁹. V příloze č. 12 je uvedeno geografické rozložení podporovaného území OPPS Česká republika – Polská republika.

Na českém území příhraničního regionu je poskytována podpora také prostřednictvím tří

⁹⁹ Od 1. ledna 2008 vstoupila v platnost územní reforma Polské republiky, která přejmenovala Pszczyński region na Tyský region, Jeleniogórsko – Wałbrzyský region rozdělila na dva, Opolský region rozdělila na Opolský a Nyský region, Rybnicko – Jastrzębský region a Bielsko-Bialský přejmenovala na Dubnický a Bielský region.

regionálních operačních programů (ROP) pro regiony soudržnosti NUTS II:

- Regionální operační program regionu soudržnosti Severovýchod.
- Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko.
- Regionální operační program pro NUTS II Střední Morava.

Na polské části podporovaného území mohou být v období 2007 - 2013 aktivity financovány rovněž v rámci tří regionálních operačních programů pro NUTS II regiony:

- Regionální operační program v období 2007 - 2013 v Dolnoslezském vojvodství.
- Regionální operační program Opolského vojvodství v období 2007 – 2013.
- Regionální operační program Slezského vojvodství v období 2007 - 2013.

Na podporovaném území jsou dále realizovány sektorové operační programy - *Operační program Podnikání a inovace* a *Operační program Výzkum a vývoj pro inovace*, které jsou zaměřeny na rozvoj podnikatelského prostředí a inovačního potenciálu v ČR. Na polské straně mohou být tyto oblasti podporovány v rámci *Operačního programu Inovační ekonomika*. Ochrana ovzduší či péče o přírodní rozmanitost je podporována prostřednictvím OPPS ČR - PR a *Operačního programu Životní prostředí* na české straně a *Operačního programu Infrastruktura a životní prostředí* na polské straně. OPPS ČR-PR prostřednictvím některých svých dílčích aktivit přispěje rovněž k naplňování cílů operačních programů financovaných z *Evropského sociálního fondu* tj. *Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost* a *Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost* na české straně a *Operačního programu Lidské zdroje* na polské straně.

Cíle a priority OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika

OP Přeshraniční spolupráce ČR - PR respektuje základní rozvojové strategie zpracované na národní a regionální úrovni na české i polské straně a Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost pro období 2007 – 2013.

Globálním cílem operačního programu je podpora socio-ekonomického rozvoje území česko-polského příhraničí posilováním jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a propagací partnerské spolupráce jeho obyvatel. Mezi **specifické cíle**, tedy úroveň prioritních os jsou zařazeny tyto oblasti:¹⁰⁰

¹⁰⁰ http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2007_2013/Evropska_uzemni_spoluprace/CR_Polsko/OPPS_CR_PR_2007_2013.pdf

- posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik,
- podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu,
- podpora spolupráce místních iniciativ.

Formování strategie rozvoje česko-polského příhraničí vychází ze zjištění provedené socioekonomické analýzy a odráží výsledky SWOT analýzy. V podporovaném území přetrvávají bariéry, které zpomalují socioekonomickou přeměnu regionu, omezují využívání místního potenciálu a snižují atraktivitu regionu pro zahraniční investory a turisty. **Rozvojová strategie česko-polské příhraniční oblasti** je zaměřena na odstranění existujících bariér, které oslabují konkurenceschopnost příhraničí a brání integraci území z hlediska ekonomického i sociálního. Je orientována na zvýšení jeho atraktivity pro místní i vnější investory, pro obyvatele i návštěvníky. Druhým hlediskem, které vstupuje do formování strategie je využití příležitostí vyplývajících ze zapojení podporovaného území do evropské ekonomiky a prohlubování evropské integrace. Detailní popis prioritních os a oblastí podpory je uveden v příloze č. 13.

Kompetentní orgány Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika

V souladu s čl. 14 Nařízení o ERDF, je pro řízení a provádění Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika vytvořena společná organizační struktura, jež je prezentována v následující tabulce.

Tabulka 3.3: Organizační struktura OP Přeshraniční spolupráce ČR - PR

Orgán	Česká republika (ČR)	Polská republika (PR)
Řídící orgán	Řídící orgán Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Národní orgán Ministerstvo regionálního rozvoje PR
Platební orgán	Platební orgán Ministerstvo financí ČR, Odbor Národního fondu	_*
Auditní orgán	Ministerstvo financí ČR, Odbor centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu	_*
Kontroloři	Centrum pro regionální rozvoj ČR	Příslušné subjekty určené Národním orgánem
Společný technický sekretariát	Centrum pro regionální rozvoj ČR	_*
Regionální subjekty	Zástupci českých ministerstev, euroregionů,	Maršálkovské úřady jednotlivých vojvodství

	regionálních orgánů, soc. a hospodářských partnerů apod.	
--	--	--

Poznámka: * orgán není realizován

Zdroj: <http://www.cz-pl.eu/programove-dokumenty.html>, vlastní zpracování

Implementace OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika

Program, cíle a prioritní osy česko-polské přeshraniční spolupráce jsou v souladu se strategickými programovými dokumenty. Týká se to především následujících dokumentů platných v období 2007 - 2013:

- Strategické obecné zásady Společenství.
- Národní rozvojový plán ČR.
- Národní strategický referenční rámec ČR.
- Národní strategický rámec PR.
- Regionální operační programy těch krajů a vojvodství, ve kterých se nacházejí regiony podporované v rámci OPPS ČR – PR 2007 – 2013.

Aktivita, jež jsou podporovány v rámci tohoto operačního programu, jsou v souladu s politikami Společenství a strategickými dokumenty, včetně Lisabonské strategie. Operační program se také zohledňuje ve *Všeobecných směrnících Hospodářské politiky a směrnících Evropské strategie zaměstnanosti* zahrnujících mikroekonomickou politiku, makroekonomickou politiku a zaměstnanost zaměřenou na tvorbu nových pracovních míst a hospodářský růst. Předpokládá se také přínos k tvorbě informační společnosti v souladu s vytyčenými strategickými cíli obsaženými v přijaté iniciativě *i2010 – Evropská informační společnost v roce 2010*. Především se to týká zvyšování přístupu k informačním technologiím umožňujícím ochranu životního prostředí, monitoring a postupování v případě katastrof, zvýšení dostupnosti produktů a služeb informačních a telekomunikačních technologií pro malé a střední podniky. Na území celého Polska je v programovacím období 2007 - 2013 realizován *Program rozvoje venkova (PRV)* prostřednictvím aktivit pro rozvoj venkova a je finančně podpořen z prostředků *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD, European Agricultural Fund for Rural Development)*.¹⁰¹

¹⁰¹ http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2007_2013/Evropska_uzemni_spoluprace/CR_Polsko/OPPS_CR_PR_2007_2013.pdf

Implementace na úrovni projektů

Projekty jsou předkládány na bázi průběžné výzvy k předkládání projektů na Společný technický sekretariát. V případě mikroprojektů se projektové žádosti předkládají příslušnému administrátorovi fondu. Předložené projekty respektují princip vedoucího partnera, jakožto základní princip operačního programu. Bezprostředně po předložení žádosti žadatelem ji Společný technický sekretariát zaeviduje do monitorovacího systému. Dále provádí **formální kontrolu a kontrolu přijatelnosti projektu**. Proces hodnocení každého projektu je zaměřen na hodnocení věcné kvality, na hodnocení přeshraničního dopadu a přeshraniční spolupráce. Celkové hodnocení je dáno součtem bodů dosažených v jednotlivých fázích. Na základě dosaženého počtu bodů jsou vypracovány společné „ranking-listy“, které slouží jako jeden z podkladů pro diskuse a rozhodování Monitorovacího výboru. Na základě rozhodnutí Monitorovacího výboru informuje Společný technický sekretariát žadatele o spolufinancování projektu z prostředků ERDF. Poté Řídící orgán ve spolupráci se Společným technickým sekretariátem připraví podklady pro právní navázání prostředků ERDF s LP z obou zemí.

Konečné datum pro předkládání projektových žádostí, které se budou projednávat na nejbližším zasedání monitorovacího výboru ve dnech 23. – 24. 6. 2008 bylo stanoveno na 18. březen 2008, 14:00 hodin.

Finanční realizace a kontrola

Projektové žádosti jsou předkládány pouze v eurech a rovněž i platby jsou vypláceny v eurech. Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb, tedy zpětně. Na základě skutečně vynaložených výdajů podá vedoucí partner a jednotliví partneři žádosti o platbu doložené požadovanými doklady kontrolorovi v daném státě. Kontroloři potvrzují výdaje každého příjemce v souladu s národními a evropskými předpisy. Výstupem kontroly je osvědčení, jež potvrzuje správnost vynaložených výdajů. Partneři předají osvědčení svých výdajů vedoucímu partnerovi. Vedoucí partner po obdržení osvědčení od partnera a svého osvědčení od kontrolora, vystaví žádost o platbu za celý projekt, zahrnující podíl prostředků ERDF pro partnery a předloží ji příslušnému kontrolorovi. Součástí této žádosti je osvědčení LP a osvědčení obdržaná od partnerů. Po ověření kontrolor LP schválí žádost o platbu prostředků ERDF za celý projekt a předá ji řídicímu orgánu. Ten provádí, po obdržení žádosti, kontrolu její formální správnosti a předává jí Finančnímu útvaru

MMR. Vedoucí partner následně po obdržení prostředků ERDF poukazuje příslušné podíly prostředků ERDF na účty svých partnerů.

K monitorování je v České i Polské republice využíván společný monitorovací systém, který se skládá ze tří vzájemně propojených úrovní:

- *Benefit* – úroveň žadatelů (slouží zejména pro zpracování projektové žádosti, reportování v průběhu projektu a zpracování žádostí o platbu).
- *MONIT* - administrativní nástroj k podpoře práce JTS a kontrolorů.
- *MSC2007* (Monitorovací systém Central 2007) – centrální monitorovací systém, který slouží pro potřeby monitorování a řízení Řídícímu a Národnímu orgánu.

Za **kontrolu prvního stupně**¹⁰² je zodpovědný Řídící orgán, respektive Národní orgán za příslušné národní území a sekundární a centrální revizi¹⁰³ provádí Auditní orgán. Evropská komise a Evropský soudní dvůr mají rovněž provést kontrolu realizace daného projektu. Finanční plán OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika je uveden v příloze č. 14.

3.2.3 Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika

V rámci střední Evropy je poloha regionu jako příhraniční oblasti poměrně výhodná, což je dáno hlavně procházejícím významným přirozeným spojením Středozeří se střední a severní Evropou. Toto spojení rovněž předurčuje úspěšnost OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika v současném programovacím období 2007 – 2013.

Přeshraniční aktivity na česko-polské hranici a návaznost na ostatní programy

Program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Slovenskou republikou vychází z předcházející přeshraniční spolupráce zabezpečované v rámci CIP INTERREG IIIA. Přeshraniční spolupráce v rámci CIP INTERREG IIIA byla pro období 2004 – 2006 organizována v souladu se schváleným dokumentem a jeho programovým doplňkem.

¹⁰² Skutečné vynaložení výdajů, ověření souladu s vnitrostátními pravidly a pravidly ES, ověření o spolufinancování produktů a služeb apod.

¹⁰³ Ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému OP, test správnosti rizikových transakcí apod.

Tento program bude do konce roku 2008 kontinuálně probíhat na základě pravidla n+2.¹⁰⁴ Pro účely implementace programu CIP INTERREG IIIA ČR – SR byly vybudovány příslušné institucionální orgány. OP Přeshraniční spolupráce ČR - SR předpokládá kontinuální pokračování činností programu CIP INTERREG IIIA v programovacím období 2007 – 2013 se zohledněním nových podmínek určených v regulativech EK pro Cíl Evropská územní spolupráce. Přípravná fáze programu byla zahájena v říjnu 2005 a první návrh programu byl vypracován 6. 10. 2006. **Finální verze OP Přeshraniční spolupráce ČR – SR byla schválena Evropskou komisí 21. prosince 2007.**¹⁰⁵

Na území přeshraničního regionu působí 4 euroregiony – Pomoraví (1999), Bílé – Biele Karpaty (2000), Těšínské Slezsko (1998) a Beskydy (2000). Pro Cíl Evropská územní spolupráce na česko-slovenském pohraničí jsou požadovány oblasti na administrativní úrovni NUTS III. K oprávněným regionům Slovenské republiky patří Trnavský kraj, Trenčinský kraj a Žilinský kraj. K regionům na úrovni NUTS III v České republice jsou řazeny Jihomoravský kraj, Moravskoslezský a Zlínský kraj.¹⁰⁶ V příloze č. 15 je vyobrazeno geografické rozložení podporovaného území OPPS Česká republika – Slovenská republika.

Na slovenském území příhraničního regionu je podpora do regionů poskytovaná také prostřednictvím Regionálního operačního programu, který se soustřeďuje na aktivity zvyšující kvalitu a kvantitu lokální infrastruktury, místní a regionální dopravní infrastruktury jako i na infrastrukturu měst a obcí.¹⁰⁷ Na českém území příhraničního regionu je poskytována podpora i prostřednictvím 3 regionálních operačních programů na úrovni regionu NUTS II:

- Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko.
- Regionální operační program NUTS II Střední Morava.
- Regionální operační program NUTS II Jihovýchod.

¹⁰⁴ Pravidlo N+2 znamená, že každý závazek členské země přijatý vůči Evropské komisi musí být splněn do dvou let od přijetí tohoto závazku (do konce druhého roku po roce přijetí závazku).

¹⁰⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/op-preshranicni-spoluprace-cr-slovensko/dokumenty>

¹⁰⁶ Podporované území je vymezeno téměř shodnými NUTS III regiony jako v předcházejícím programu. V roce 2006 bylo k území Jihomoravského kraje administrativně přičleněno dalších 19 obcí. Obě části hranice jsou podporovány plnohodnotně na celých územích NUTS III, kterých se program týká.

¹⁰⁷ <http://www.nsrr.sk/operacne-programy/regionalny-operacny-program/>

Operační program přeshraniční spolupráce ČR - SR prostřednictvím některých svých dílčích aktivit přispívá k naplnění cílů operačních programů financovaných z *Evropského sociálního fondu*, tj. *Operačního programu zaměstnanost a sociální inkluze* a *Operačního programu vzdělávání* na slovenské straně a *Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost* a *Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost* na české straně. Tyto aktivity se týkají především rozvoje systémů celoživotního vzdělávání, adaptace vzdělávacích systémů, získávání jazykových znalostí, vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologií a spolupráce mezi institucemi na trhu práce.

Cíle a priority OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika

Globální cíl operačního programu na období 2007 - 2013 představuje pokračování trendu přibližování se obou částí přeshraničního regionu ke společné kohezi, ale i k potvrzení jedinečnosti a konkurenceschopnosti regionu v mezinárodních souvislostech tak, jak to bylo započato v předcházejícím programovém období. **Globální cíl – růst koheze a konvergence přeshraničního regionu**, je naplňován utvářením funkční sítě spolupracujících orgánů s cílem podporovat udržitelný, integrovaný ekonomický, environmentální, sociální a kulturní rozvoj přeshraničního regionu prostřednictvím zlepšení dostupnosti, rozvoje informatizace, turizmu, zachování a rozvojem kulturních tradic. **Specifické cíle** jsou orientovány na podporu zabezpečování realizace *Lisabonské strategie* jako doplňkových aktivit podporujících rozvoj přeshraničního regionu k aktivitám realizovaným na základě národních strategických cílů. Důraz se klade především **na poznatkově orientovanou ekonomiku, zvýšení podílu vědy a výzkumu na ekonomikách a tvorbě nových pracovních míst.**

Celkový strategický záměr sleduje zabezpečení plnění základních strategických cílů, evropských a národních strategických dokumentů prostřednictvím společných projektů a aktivit v příhraničním regionu. Tím se zabezpečuje i jedna ze základních tendencí EU a to integrace a koheze v mezinárodních souvislostech. **Prioritní osy** tohoto společného programového dokumentu směřují i k vytvoření společných vizí rozvoje ve vybraných oblastech, které budou využívat potenciál a možnosti přeshraničního regionu při společném řešení hlavních problémů. Proto je nevyhnutné zabezpečit nepřetržitou

koordinaci rozvoje a výměnu pohledů na společné aktivity v rámci přeshraničního regionu. V rámci OP Přeshraniční spolupráce ČR – SR byly definovány následující prioritní osy:¹⁰⁸

- **Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce** – posílení vzájemné spolupráce, obnova a zachování regionálních kulturních tradic, společné přístupy k rozvoji lidských zdrojů, zlepšení přeshraničních rozvojových aktivit apod..
- **Rozvoj dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí** – zvýšení dostupnosti přeshraničního území, zachování regionálních a lokálních specifíků, zachovávání kvalitního životního prostředí, zvýšení využívání informačních a komunikačních technologií apod..
- **Technická pomoc** – přípravná fáze, podpora řízení, implementace, kontrola programu, monitoring apod.. Detailní popis prioritních os včetně oblastí podpory je uveden v příloze č. 16.

Kompetentní orgány Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika

V souladu s čl. 14 Nařízení o ERDF, byla pro řízení a provádění programu vytvořena společná organizační struktura, která je prezentována v následující tabulce.

Tabulka 3.4 Organizační struktura OP Přeshraniční spolupráce ČR - SR

Orgán	Česká republika (ČR)	Slovenská republika (SR)
Řídící orgán	Národní orgán Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Řídící orgán Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR
Platební orgán	-*	Ministerstvo financí SR
Auditní orgán	-*	Ministerstvo financí SR
Kontroloři	Centrum pro regionální rozvoj ČR	Příslušné subjekty určené Řídícím orgánem
Info bod	Centrum pro regionální rozvoj ČR Info bod zřízen v Brně	-*
Společný technický sekretariát	-*	Zřízen v rámci Ministerstva výstavby a regionálního rozvoje SR
Regionální subjekty	Zástupci českých ministerstev, euroregionů, regionálních orgánů, soc. a	Zástupci slovenských ministerstev, euroregionů, regionálních orgánů, soc.

¹⁰⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/op-preshranicni-spoluprace-cr-slovensko/dokumenty>

	hospodářských partnerů apod.	a hospodářských partnerů apod.
--	------------------------------	--------------------------------

Poznámka: * orgán není realizován

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/op-preshranicni-spoluprace-cr-slovensko/dokumenty>, vlastní zpracování

V rámci OP Přeshraniční spolupráce ČR – SR bude také uplatněn princip vedoucího partnera.

Implementace OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika

Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika 2007-2013 přispívá k dosažení priorit aktualizované Lisabonské strategie. Programový dokument vychází z principů stanovených ve *Všeobecných směrnících Hospodářské politiky a směrnících Evropské strategie zaměstnanosti*¹⁰⁹ zahrnujících mikroekonomickou politiku, makroekonomickou politiku a zaměstnanost orientovanou na tvorbu nových pracovních míst a hospodářský růst.

V rámci iniciativy *i2010 – Evropská informační společnost v roce 2010*¹¹⁰ se předpokládá přínos ve tvorbě informační společnosti. Týká se to aktivit obsažených v této iniciativě – hlavně zvyšování přístupu k informačním technologiím umožňujícím ochranu životního prostředí, monitoring a postup v případě katastrof, zvýšení dostupnosti produktů a informačních a telekomunikačních služeb pro malé a střední podniky.

Implementace na úrovni projektů

Žádosti o nenávratný finanční příspěvek jsou předkládány na bázi průběžné výzvy Společnému technickému sekretariátu, kde budou zaregistrovány. Projektoví žadatelé mohou k předkládání projektů využívat i Info bod v Brně. V případě malých projektů – v rámci Fondu mikroprojektů mohou být žádosti předloženy příslušnému administrátorovi fondu. Všechny předložené projekty musí respektovat **princip vedoucího partnera**, jakožto základní princip programu. Projekt bude dále administrován, tedy bude se pokračovat v jeho hodnocení pouze v případě, že splní náležitosti kontroly. Pokud by

¹⁰⁹ Integrované směrnice: všeobecné směrnice hospodářské politiky, Brusel, dne 28. června 2005, 10667/05; Rozhodnutí Rady ve věci směrnic pro politiky zaměstnanosti členských států Brusel, dne 5. července 2005.

¹¹⁰ Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost. Správa Komise pro Radu, Evropský parlament, Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů. Brusel, 1.6.2005, COM (2005) 229.

nebyla splněna všechna **formální kritéria a kritéria oprávněnosti**, žadatel bude vyzván k doplnění chybějících náležitostí. Samotné hodnocení bude probíhat na základě předem stanovených kritérií. Projekty, které splní méně než dvě definovaná kritéria, nebudou vybrány ke spolufinancování z programu. U projektů, které splní dvě a více kritérií, bude hodnocena kvalita a rozsah realizované spolupráce. Na základě rozhodnutí Monitorovacího výboru (MV) informuje Společný technický sekretariát žadatelů o spolufinancování projektu. V souladu s rozhodnutím MV budou vypracovány smlouvy o poskytnutí nenávratného finančního příspěvku z ERDF, které budou podepsány vedoucími partnery a Řídícím orgánem.

V rámci OP Přeshraniční spolupráce ČR – SR nebylo dosud (do 31. 3. 2008) nebylo vyhlášeno datum výzvy k předkládání projektů, avšak předpokládaný termín vyhlášení výzvy je naplánován na 14. duben 2008.

Finanční realizace a kontrola

Jeden z příjemců projektu je určen jako vedoucí partner projektu, který vystupuje jménem celého projektového partnerství. Smlouvy o financování z ERDF s vedoucími partnery uzavírá řídicí orgán s finančním plněním v eurech. Každá smlouva obsahuje finanční plán projektu v EUR včetně částkových finančních plánů na úrovni jednotlivých partnerů. Převod finančních prostředků ze státního rozpočtu na spolufinancování vedoucímu partnerovi ze SR zabezpečuje Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR a ze ČR Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Primární kontrolu realizuje za Slovenskou republiku Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR a za Českou republiku Centrum pro regionální rozvoj ČR. Kontrola na druhé úrovni podle článku 62 Všeobecného nařízení je prováděna Ministerstvem financí Slovenské republiky ve spolupráci se skupinou auditorů z Ministerstva financí ČR. Finanční plán OP Přeshraniční spolupráce České republiky – Slovenské republiky je uveden v příloze č. 17.

4 Využití a evaluace vybraných programů přeshraniční spolupráce v ČR

V této kapitole je pozornost zaměřena na využití a evaluaci vybraných programů přeshraniční spolupráce v rámci CIP INTERREG IIIA v České republice. Nejprve je hodnoceno využití a evaluace CIP INTERREG IIIA v ČR jako celku, následně CIP INTERREG IIIA ČR – PR a CIP INTERREG IIIA ČR – SR, jež byly v teoretické rovině zpracovány v druhé kapitole.

4.1 Využití a evaluace Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v České republice

CIP INTERREG IIIA byl v letech 2004 až 2006 součástí programů Iniciativy Společenství INTERREG III, o jejímž vzniku rozhodla Evropská komise 28. dubna 2000. Jejím obecným cílem bylo, aby **hranice jednotlivých států nebyly překážkou vyváženého rozvoje a integrace evropského území**. Iniciativa měla tři části, kdy část A byla zaměřena na přeshraniční spolupráci, do níž se Česká republika zapojila v roce 2004 pomocí pěti dílčích programů pro příhraničí s Německem (Saskem a Bavorskem), Rakouskem, Slovenskem a Polskem.

4.1.1 Legislativní rámec CIP INTERREG IIIA

CIP INTERREG IIIA se řídil příslušnými normami vydanými orgány EU pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Sdělením Komise členským státům ze dne 2. září 2004, kterým se stanoví obecné zásady pro Iniciativu Společenství týkající se celoevropské spolupráce s cílem podporovat harmonický a vyvážený rozvoj podporovaného území INTERREG III (2004/C226/02). Na národní úrovni se programy řídily pravidly platnými pro financování programů ze státního rozpočtu ČR, zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

Vztahy a odpovědnost jednotlivých států při řízení, implementaci, kontrole a komunikaci s Evropskou komisí byly vymezeny u CIP INTERREG IIIA s Rakouskem, Slovenskem a Polskem *Memorandy o porozumění* uzavřenými mezi Českou republikou zastoupenou Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a příslušnými zahraničními partnery. U programů

spolupráce se Saskem a Bavorskem byla tato oblast upravena prostřednictvím *dohod* uzavřených mezi MMR ČR a příslušným saským a bavorským ministerstvem. Uvedená memoranda a dohody určily, že Česká republika byla u CIP INTERREG IIIA spolupráce s **Polskem** zemí **řídícího orgánu** a u **ostatních programů** zemí **národního orgánu**.

4.1.2 Kompetentní orgány CIP INTERREG IIIA

Samotnou realizaci jednotlivých programů Iniciativ Společenství INTERREG IIIA zajišťovaly kromě MMR také sekretariáty regionálních rad, společné technické sekretariáty, řídicí a monitorovací výbory složené ze zástupců obou zemí a CRR. **Sekretariáty regionálních rad**, jejichž funkci vykonávaly krajské úřady, zajišťovaly zejména administraci a hodnocení žádostí o podporu. **Společné technické sekretariáty** byly složeny ze zástupců obou partnerských zemí a kromě administrativní podpory programu zajišťovaly i jeho propagaci. Funkci společného technického sekretariátu pro CIP INTERREG IIIA s Polskem, kde MMR bylo řídicím orgánem, vykonávalo *Centrum regionálního rozvoje ČR (CRR)*. Úkoly CRR byly definovány v *Rámcové dohodě o spolupráci* při zajištění implementace programů Iniciativy Společenství INTERREG IIIA uzavřené mezi MMR a CRR. Hlavním úkolem řídicích výborů byl výběr projektů k realizaci dle předem stanovených kritérií. Monitorovací výbory sledovaly realizaci cílů programů zejména z hlediska stanovení kritérií výběru projektů a jejich hodnocení.¹¹¹

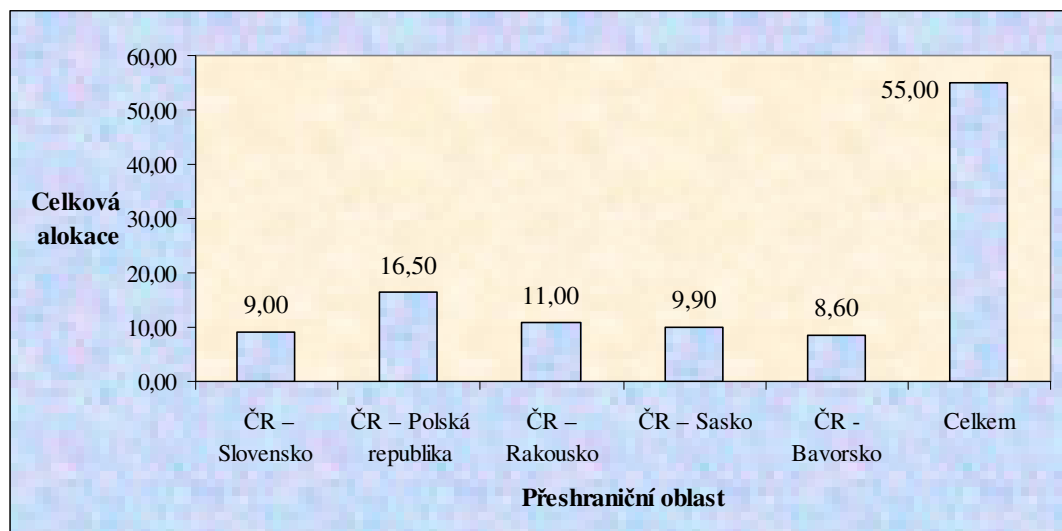
4.1.3 Financování CIP INTERREG IIIA

Projekty v rámci CIP INTERREG IIIA byly podporovány ve výši **maximálně 75 % způsobilých výdajů** z ERDF a 25 % z národních zdrojů, přičemž z toho maximálně 5 % činila podpora ze státního rozpočtu vyjma opatření „Technická pomoc“. Dotace byly příjemcům vypláceny zpětně na základě certifikovaných žádostí Ministerstvu financí ČR poté, co příjemce příslušné výdaje uhradil z vlastních finančních zdrojů. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR poskytovalo dotace formou *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU* na financování projektů nebo dle *Rozhodnutí o účasti strukturálních fondů EU na financování projektů* v případě, že projekt nebyl spolufinancován ze státního rozpočtu ČR. Nedílnou součástí daných rozhodnutí byla také *Smlouva o financování v rámci CIP INTERREG IIIA*, jež byla uzavřená mezi MMR

¹¹¹ <http://www.crr.cz/index.php?lsei=78>

a příjemcem finanční podpory.¹¹² Následující graf zobrazuje alokaci finančních prostředků z ERDF k 31. 12. 2006 za českou stranu pro jednotlivé příhraniční oblasti.

Graf 4.1: Alokace finančních prostředků z ERDF v rámci CIP INTERREG IIIA za českou stranu (mil. EUR, stav k 31. 12. 2006)

Poznámka: alokace jsou uváděny ve stálých cenách

Zdroj: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>; vlastní zpracování

4.1.4 Postup čerpání finančních prostředků v rámci CIP INTERREG IIIA

Se samotným čerpáním finančních prostředků v rámci CIP INTERREG IIIA se započalo převážně až ve třetím roce programového období 2004 – 2006, jak ukazuje následující tabulka.

Tabulka 4.1: Čerpání finančních prostředků z ERDF v rámci CIP INTERREG IIIA) za českou stranu (v mil. EUR, stav k 31. 12. 2006)

Přeshraniční oblast	2004		2005		2006		Celkem	
	Alokace	Žádost o platbu	Alokace	Žádost o platbu/počet projektů	Alokace	Žádost o platbu/počet projektů	Alokace	Žádost o platbu/počet projektů
ČR – SR	2,75	0	2,80	0,06/5	3,45	1,51/31	9,00	1,57/36
ČR – PR	5,04	0	5,14	0,28/5	6,32	3,24/87	16,50	3,52/93

¹¹² <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>

ČR – Rakousko	3,36	0	3,43	0,02/2	4,21	3,25/50	11,00	3,27/52
ČR – Sasko	3,02	0	3,08	0,07/2	3,79	3,35/43	9,90	3,42/45
ČR - Bavorsko	2,63	0	2,68	0,10/4	3,29	3,17/41	8,60	3,27/45
Celkem	16,80	0	17,13	0,53/18	21,06	14,52/252	55,00	15,05/270

Zdroj: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>, vlastní úprava

Podmínkou **proplacení výdajů na projekty** z rozpočtu ERDF byla jejich **certifikace** provedená *Ministerstvem financí ČR*. Z celkové hodnoty výdajů na projekty, které MMR zaslalo k certifikaci MF **do 31. 12. 2006**, bylo 97 % zasláno v roce 2006. Česká republika přijala zálohu ve výši 4,37 mil. EUR a požádala o proplacení 15,05 mil. EUR, z toho ke stejnému datu bylo Evropskou komisí proplaceno a z přijaté zálohy vyčerpáno 9,97 mil. EUR.¹¹³

Pravidlo n+2 bylo do 31. 12. 2006 Českou republikou splněno. Vyčerpání celkové částky, tj. 55 mil. EUR, určené pro CIP INTERREG IIIA pro období 2004 – 2006 vyžadovalo v následujících do konce roku 2008¹¹⁴ certifikovat a požádat Evropskou komisi o proplacení výdajů odpovídajícím dvěma třetinám celkové alokace (35,58 mil. EUR).

Proces čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů je rozdělen na tři základní fáze:

- administrace projektů,
- realizace projektů,
- proplácení dotace na účet konečných příjemců.

Finanční příspěvek Společenství je nejprve uhrazen **konečnému příjemci** ze státního rozpočtu, následně po **certifikaci platebním orgánem**¹¹⁵, je u Evropské komise zažádáno o zpětné proplacení prostředků do kapitoly Ministerstva financí ČR. Samotná certifikace prostředků neprobíhá měsíčně, nýbrž většinou 3x až 4x ročně. Z tohoto důvodu objem finančních prostředků žádaných od EK je v období mezi dvěma certifikacemi konstantní a k nárůstu dochází skokově.

¹¹³ <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>

¹¹⁴ Tj. od 1. 1. 2005 – 31. 12. 2008

¹¹⁵ V České republice je platebním a certifikačním orgánem odbor Národního fondu Ministerstva financí ČR.

V rámci dále uvedeného tabulkového přehledu čerpání finančních prostředků je důležité definovat **klíčové typy finančních toků**, které jsou v přehledu uvedeny. Jedná se o následující terminologii:¹¹⁶

- *Alokace 2004 - 2006* – finanční zdroje SF EU (bez národních prostředků a soukromého spolufinancování) alokované na programovací období 2004 – 2006.
- *Uzavřené smlouvy/ vydaná rozhodnutí* – finanční objem prostředků s vydanými Rozhodnutími o financování (příp. s uzavřenou smlouvou o financování) nebo s jiným závazným aktem stvrzujícím financování projekt – kumulativně za celé programové období.
- *Připraveno k certifikaci/ zaúčtováno v IS Viola*¹¹⁷ – finanční objem žádostí o platbu zaúčtovaných v IS Viola – kumulativně za celé programové období.
- *Certifikováno od počátku období 2004 – 2006* – finanční objem prostředků (evropský podíl) certifikovaný (ověřený) Platebním orgánem MF ČR (Národní fond) – kumulativně za celé programové období.
- *Zbývá vyčerpat z alokace 2004 – 2006* – prostředky z alokace na období 2004 – 2006, jež zbývá certifikovat do konce programového období (tj. alokace 2004 – 2006 snížená o prostředky již certifikované platebním orgánem kumulativně od počátku období); prostředky, o které ČR u EK dosud nezažádala.

**Tabulka 4.2: Stav čerpání finančních prostředků CIP INTERREG IIIA v ČR
k 29. 2. 2008**

Pouze příspěvek Společenství					
Program	Alokace 2004 – 2006	Uzavřené smlouvy/ vydaná rozhodnutí	Připraveno k certifikaci/ zaúčtováno v IS Viola	Certifikováno od počátku období 2004 – 2006	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006
Měna	tis. €	mil. Kč	tis. €	tis. €	tis. €
Zdroj dat	Programový dokument	MSSF Central	MSSF Central	MSSF Central	Výpočet ¹¹⁸
INTERREG IIIA	55 000,0	1 430,3	47 108,5	39 650,0	15 350,0

Poznámka: Jedná se o údaje za českou stranu

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Prehled

¹¹⁶ (MELECKÝ, 2008)

¹¹⁷ IS Viola – informační systém odboru Národního fondu Ministerstva financí ČR.

¹¹⁸ Jedná se o rozdíl financí sloupců Alokace 2004 – 2006 a Certifikováno od počátku období 2004 – 2006.

Pro CIP INTERREG IIIA v ČR bylo ve zkráceném programovém období 2004 – 2006 alokováno 55 mil. EUR. Ke dni 29. 2. 2008 byly v České republice uzavřeny smlouvy či vydána rozhodnutí v celkové výši 1 430,3 mil. Kč a připraveno k certifikaci či zaúčtováno v IS Viola v hodnotě 47 108,5 tis. EUR. Od počátku období 2004 – 2006 byl evropský podíl finančních prostředků certifikovaný Ministerstvem financí ČR ve výši 39 650 tis. EUR. Do konce roku 2008 zbývá vyčerpat 15 350 tis. EUR z celkové alokace na programové období 2004 – 2006.

Dalším významným údajem o čerpání finančních prostředků z ERDF je částka, která již byla **certifikována platebním orgánem**, tedy Ministerstvem financí ČR, jak ukazuje následující tabulka.

Tabulka 4.3: Certifikováno vs. alokace 2004 – 2006 v rámci CIP INTERREG IIIA v ČR (stav k 29. 2. 2008)

Program	Alokace 2004 – 2006 v tis. EUR	Certifikováno v tis. EUR	Certifikováno z alokace 2004 – 2006 v %
Měna	tis. €	tis. €	tis. €
INTERREG IIIA	55 000,0	39 650,0	72,1 %

Poznámka: Jedná se o údaje za českou stranu

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Prehled_cerpani/2_08_Prehled_cerpani.pdf; vlastní zpracování

Následující tabulka 4.4 uvádí, kolik prostředků bylo již alokováno k 29. 2. 2008 v rámci CIP INTERREG IIIA v ČR a kolik je ještě nutné do konce roku 2008 vyčerpat.

Tabulka 4.4: Vyčerpáno z celkové alokace 2004 – 2006 (v tis. EUR, stav k 29. 2. 2008)

Program	Alokace 2004 – 2006 v tis. €	Vyčerpáno (výkaz výdajů očištěný o vratky a penále)	Vyčerpáno v % z alokace 2004 – 2006	Zbývá vyčerpat do konce programového období
INTERREG IIIA	55 000,0	39 650,0	72,1 %	15 350,0

Poznámka: Jedná se o údaje za českou stranu

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Prehled_cerpani/2_08_Prehled_cerpani.pdf; vlastní zpracování

V tabulce 4.5 jsou uvedena souhrnná data (za českou stranu) v rámci pěti programů CIP INTERREG IIIA realizovaných v České republice v programovém období 2004 – 2006.

Tabulka 4.5: Stav čerpání jednotlivých programů CIP INTERREG IIIA v ČR
(v tis. €, stav k 29. 2. 2008)

Příhraniční oblast	Alokace 2004 – 2006	Uzavřené smlouvy/ vydaná rozhodnutí	Připraveno k certifikaci/ zaúčtováno v IS Viola	Certifikováno od počátku období 2004 – 2006	Zbývá vyčerpat z alokace 2004 - 2006
ČR – PR	16 500	16 500	14 626,1	12 583,6	3 916,4
ČR – Sasko	9 900	9 900	8 813,1	7 186,1	2 713,9
ČR – Bavorsko	8 600	8 600	7 390,2	6 468,3	2 131,7
ČR – SR	9 000	9 000	8 418,0	6 433,7	2 566,3
ČR – Rakousko	11 000	11 000	7 861,1	6 978,3	4 021,7
Celkem	55 000	55 000	47 108,5	39 650	15 350

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Prehled_cerpani/2_08_Prehled_cerpani.pdf, vlastní úprava

CIP INTERREG IIIA ČR – PR získal největší alokaci v programovacím období 2004 – 2006, a to 16 500 tis. EUR a do konce roku 2008 zbývá vyčerpat 3 916,4 tis. EUR. Naopak nejmenší alokaci, v tomtéž období, obdržel CIP INTERREG IIIA ČR – Bavorsko, tedy 8 600 tis. EUR a do konce roku 2008 zbývá vyčerpat 2 131,7 tis. EUR. Následující tabulka 4.6 informuje o počtu projektů za jednotlivé programy CIP INTERREG IIIA v ČR.

Tabulka 4.6: Přehled o počtu projektů za programy CIP INTERREG IIIA
(stav k 29. 2. 2008)

Příhraniční oblast	Počet schválených projektů	Počet projektů u nich byla uzavřena smlouva či vydáno rozhodnutí	Počet dokončených projektů	Počet proplacených projektů
ČR – PR	100	100	64	39
ČR – Sasko	88	88	69	60
ČR – Bavorsko	111	111	84	77

ČR – SR	125	125	104	91
ČR – Rakousko	127	127	80	69
Celkem	551	551	401	336

Poznámka: Jedná se o údaje za českou stranu.

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/Prehled_cerpani/2_08_Prehled_cerpani.pdf, vlastní úprava

Ke dni 29. 2. 2008 bylo v rámci CIP INTERREG IIIA v ČR schváleno za českou stranu celkem 551 projektů, z nichž bylo 336 již proplacených.

4.1.5 Vyhodnocení cílů přeshraniční spolupráce v ČR

Zaměření podpory přeshraniční spolupráce bylo velmi široké. Podporované projekty realizovaly různorodé aktivity a zahrnovaly mimo jiné rekonstrukce silnic, obecních prostranství, kanalizací, rekonstrukce a instalace nových zdrojů tepla, pořádání seminářů, konferencí, slavností, mezinárodních setkání občanů včetně akcí pro děti apod. V některých případech byl jeden projekt zaměřen na realizaci několika opatření.

Většina priorit programů CIP INTERREG IIIA byla zaměřena na hospodářský rozvoj včetně dopravní infrastruktury a cestovního ruchu, rozvoj lidských zdrojů, ochrana životního prostředí a podpora rozvoje venkova. Opatření, která měla dané priority realizovat, byla prioritně zaměřena na následující oblasti:

- podpora hospodářského rozvoje,
- podpora příhraničních podniků a jejich následné spolupráce,
- podpora dopravní a telekomunikační infrastruktury,
- rozvoj cestovního ruchu,
- územní rozvoj a ochranu životního prostředí,
- zlepšování odpadového hospodářství, ochrany vod a ovzduší včetně rozvoje alternativních zdrojů energie,
- zlepšování vzdělávání, kvalifikace, sociální a kulturní spolupráce,
- pozitivní vývoj trhu práce a bezpečnosti apod..

V rámci CIP INTERREG IIIA **neexistovala** pro hodnocení priorit a opatření programů **jednotná soustava ukazatelů**, podle které by bylo možno přínosy a dopady projektů sumarizovat a následně vyhodnocovat. U CIP INTERREG IIIA byly (pro hodnocení

jednotlivých výstupů a dopadů na úrovni konkrétních programů v rámci dané priority a opatření) vyčísleny ukazatelé počtu projektů realizovaných společně či na základě společné přípravy. Samotné výstupy a výsledky opatření byly vyčísleny:¹¹⁹

- pomocí technických parametrů,
- počtem účastníků projektů,
- počtem společných činností,
- počtem osob zapojených do vytvořených struktur apod..

U CIP INTERREG IIIA byly uvedeny **kontextové indikátory** jako např. HDP na jednoho obyvatele, plocha podporované příhraniční oblasti, míra nezaměstnanosti apod.. U některých ukazatelů dopadů na úrovni priorit nebyl vysvětlen způsob, jakým byly skutečné hodnoty zjišťovány.¹²⁰ Samotní příjemci finanční podpory hodnotili projekty podpořené z CIP INTERREG IIIA prostřednictvím technických, časových a finančních parametrů, které při realizaci svých projektů splnili. Dopad projektů na konkrétní region a přeshraniční dopad hodnotili vesměs kladně. Samotný přeshraniční dopad u některých projektů může být viditelný až v následujících letech.

4.1.6 Nedostatky v zajištění implementace CIP INTERREG IIIA v období 2004 – 2006

V roce 2007 vydal *Nejvyšší kontrolní úřad* České republiky hodnocení programů přeshraniční spolupráce v České republice za období 2004 – 2006. Ve svém hodnocení uvedl hlavní nedostatky v zajištění implementace CIP INTERREG IIIA v ČR, jež jsou prezentovány v této kapitole.

První zásadní nedostatek spočívá v **nedostatečné kontrole** výkonu činností ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR, kterými pověřilo subjekty zapojené do realizace CIP INTERREG IIIA v ČR. Samotnou realizaci zajišťovaly kromě již zmiňovaného ministerstva také sekretariáty regionálních rad, společné technické sekretariáty a také Centrum pro regionální rozvoj ČR. Jejich činnosti se především zaměřovaly na administraci a kontrolu žádostí o podporu a žádostí o platbu, kontrolu zpráv o realizaci projektů a také na revizi závěrečných zpráv včetně archivace příslušných dokumentů. MMR ČR do konce února 2007 provedlo pouze jednu kontrolu, a to u Společného

¹¹⁹ <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>

¹²⁰ Např. počet osob ovlivněných rozvinutými dopravními systémy a akcemi pro prevenci záplav.

technického sekretariátu v Brně (Jihomoravský kraj) pro CIP INTERREG IIIA ČR – Slovensko. Naopak Centrum pro regionální rozvoj ČR neprovedlo žádnou kontrolu na místě.¹²¹

Druhým zásadním nedostatkem za českou stranu **bylo neoddělení personálního obsazení** řídicího výboru (vybírá projekty) od personálního obsazení monitorovacího výboru (dohlíží na realizaci a hodnocení programů). Největší personální propojení bylo u CIP INTERREG IIIA ČR – Svobodný stát Bavorsko, kde bylo z dvanácti členů osm zároveň členy řídicího a monitorovacího výboru.

Třetím zásadním nedostatkem byl případ, kdy **MMR stanovilo** správcům a administrátorům fondů jejich **povinnosti zprostředkovaně** a u plnění podmínek smluv povolovalo **výjimky**. Tyto výjimky MMR povolovalo také nad rámec ustanovení Příručky pro žadatele v případě povinnosti hradit výdaje projektu ze zvláštního účtu, kterou stanovilo příjemcům ve smlouvách či podmínkách. Ve smlouvě uzavřené se správcem fondu MMR ČR neuvedlo přímo povinnost správce dodržovat *Příručku pro správce/ administrátora fondu* a *Směrnici pro žadatele*. Ve dvou případech bylo kontrolou zjištěno, že správce nepostupoval podle již zmíněné příručky a převáděl platby, jež obdržel z prostředků státního rozpočtu a ERDF, konečným uživatelům po termínu stanoveném v příručce.

4.1.7 Nedostatky zjištěné u příjemců podpory

Za období 2000 – 2006 bylo vybráno ke kontrole celkem 35 projektů programů přeshraniční spolupráce (Phare CBC a CIP INTERREG IIIA), jejichž celkové náklady činily 230 mil. Kč. Z této částky činila podpora z EU 159 mil. Kč a finanční alokace ze státního rozpočtu dosáhla výše 38 mil. Kč. Překontrolováno bylo celkem 12 projektů podpořených z programu Phare CBC ve výši 48 mil. Kč a 23 projektů¹²² podpořených z CIP INTERREG IIIA ve výši 111 mil. Kč.

Hlavní nedostatek byl zjištěn u některých příjemců podpory v rámci CIP INTERREG IIIA. Ti nepostupovali v souladu se smlouvou o financování. Euroregion Nisa, Euroregion Beskydy, Regionální rozvojová agentura jižní Moravy a obec Sudice celkem u sedmi

¹²¹ <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>

¹²² Zkontrolovaných 23 projektů CIP INTERREG IIIA je složeno z 11 individuálních projektů a 12 projektů správců a administrátorů fondů.

projektů realizovaly platby v celkové výši 2,5 mil. Kč ze svého běžného účtu nebo v hotovosti a nepoužily k tomu zvláštní bankovní účet ani zvláštní pokladní knihu, přestože jim to smlouva ukládala. Euroregion Nisa o části výdajů na realizaci dvou projektů ve výši 1 431 tis. Kč neúčtoval v samostatné evidenci a většinu průběžných zpráv o realizaci projektů nepředložil ve stanoveném termínu.

4.2 Využití a evaluace programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika

4.2.1 Obecná charakteristika CIP INTERREG IIIA ČR - PR

CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika¹²³ byl zahájen v roce 2004 po vstupu České republiky do Evropské unie. Jeho realizace byla zkoordinována s programem **Phare CBC** na základě společného programového dokumentu, který obsahově a do značné míry i procedurálně vymezil oblasti a podmínky pro přeshraniční spolupráci. Program Phare CBC byl na česko-polské hranici zahájen v roce 1999 a vyhlášení posledního kola programu Phare CBC proběhlo v dubnu 2004. Program byl ukončen a také finančně uzavřen v roce 2006. CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika probíhal v letech 2004 – 2006 a uplatňoval pravidlo n+2, tudíž bude uzavřen do konce roku 2008. Řídícím orgánem bylo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. CIP INTERREG IIIA ČR – PR byl rozdělen na tři priority a každá priorita se dále člení na tři opatření. Třetí priorita má pouze dvě opatření.

Cílem CIP INTERREG ČR – PR bylo zlepšení kvality životních podmínek a standardů v dotčených příhraničních oblastech prostřednictvím společných akcí skupin a organizací z obou částí hranice. Program byl zaměřen na následující aktivity:

- zvyšování ekonomické integrace česko-polské hranice,
- zlepšování podmínek pro hospodářský rozvoj přeshraniční oblasti,
- zlepšování podmínek pro udržitelný rozvoj životního prostředí a regeneraci přeshraniční oblasti,
- další sociální integrace česko-polské hranice.

¹²³ Číslo programu - CZ.04.4.85, čísla podprogramů - CZ.04.4.85/CZ a CZ.04.4.85/PL

Podporované území programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA v československém pohraničí tvořilo pět krajů na české straně, a to Libereckým krajem, Královéhradeckým, Pardubickým, Olomouckým a Moravskoslezským krajem. Na polské straně byly podporovány následující čtyři regiony NUTS III – Jeleniogórsko - Wałbrzyski, Opolski, Rybnicko – Jastrzębski a Bielsko – Bialski.

V česko-polském příhraničí působí také řada významných euroregionů:

- Nisa – Nysa (1991, česko-polsko-německý euroregion),
- Glacensis – Glacensis (1996, česko-polský euroregion),
- Praděd – Pradziad (1997, česko-polský euroregion),
- Silesia – Silesia (1998, česko-polský euroregion),
- Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński (1998, česko-polský euroregion),
- Beskydy – Beskidy (2000, česko-slovensko-polský euroregion).

4.2.2 Financování

Financování projektů realizovaných v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA bylo založeno na principu adicionality tzn., že každý projekt spolufinancovaný ze zdrojů SF musel být současně spolufinancovaný z národních veřejných zdrojů. Maximální výše podpory z ERDF činila 75 % celkových způsobilých výdajů na projekt. Minimálně 25 % z celkových způsobilých výdajů projektu muselo být hrazeno z národních veřejných zdrojů. Zdroji spolufinancování projektů mohly být zdroje jak z ERDF, tak ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje a rozpočtů obcí. Finanční prostředky pro CIP INTERREG IIIA ČR – PR jsou čerpány z následujících zdrojů:¹²⁴

- příspěvek EU: 1 925 311 602,85 Kč,
- národní veřejné zdroje: 56 395 284,00 Kč,
- národní regionální zdroje: 112 790 568,00 Kč,
- národní obecní zdroje: 112 790 568,00 Kč,
- jiné národní zdroje: 360 146 033,38 Kč.

V následující tabulce je prezentován rozsah finančních prostředků pro podprogramy (české a polské) CIP INTERREG IIIA ČR – PR z různých zdrojů.

¹²⁴ http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3739&kraj=-1&language=cz#o6

Tabulka 4.7: Přehled finančních prostředků pro podprogramy CIP INTERREG IIIA ČR – PR za českou stranu (v Kč)

Země	Příspěvek EU	Národní veřejné zdroje	Národní regionální zdroje	Národní obecní zdroje
Česká republika	426 289 875	28 495 995	56 991 990	56 991 990
Polská republika	18 002 947	0	0	0
Celkem	444 292 822	X	X	X

Zdroj: http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3739&kraj=-1&language=cz#o6; vlastní zpracování

Fond mikroprojektů byl součástí CIP INTERREG IIIA ČR - PR, konkrétně *Priority 2 – Další rozvoj a modernizace infrastruktury na zlepšení konkurenceschopnosti přeshraniční oblasti a Opatření 2.2 – Podpora iniciativ místních komunit*. Svým charakterem navazoval na *Společný fond malých projektů*, který byl součástí programu Phare CBC. Prostřednictvím něj bylo umožněno získat finanční podporu na projekty neinvestičního charakteru s prokazatelným přeshraničním dopadem. Minimální výše podpory EU činila 2 000 EUR a maximální výše dotace z EU dosahovala hodnoty 20 000 EUR. Samotná implementace Fondu mikroprojektů byla realizována prostřednictvím již zmíněných euroregionů. Jednotlivé euroregiony samostatně vyhlašovaly termíny výzev k předkládání projektů.

Tabulka 4.8: Přehled finančních prostředků z ERDF pro Fond mikroprojektů v jednotlivých euroregionech (v Kč)

Fond mikroprojektů v euroregionu	Příspěvek z EU
Nisa	10 734 000
Glacensis	25 700 966
Praděd	15 902 272
Silesia	11 309 838
Těšínské Slezsko	8 284 483
Beskydy	3 221 726
Celkem	75 153 285

Zdroj: http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3739&kraj=-1&language=cz#o6; vlastní zpracování

4.2.3 Postup čerpání finančních prostředků

V rámci CIP INTERREG IIIA ČR – PR bylo celkem alokováno 16,50 mil. EUR. Na rok 2004 bylo určeno 5,04 mil. EUR, avšak nedošlo k žádné žádosti o platbu za realizovaný

projekt. V roce 2005 bylo za českou stranu schváleno 5 projektů ve výši 0,28 mil. EUR. Rok 2006 byl co do počtu předložených projektů neúspěšnější. Za českou stranu bylo schváleno 87 projektů v celkové výši 3,24 mil. EUR. Během období 2004 – 2006 bylo za českou stranu schváleno 93 projektů v hodnotě 3,52 mil. EUR.

Tabulka 4.9: Finanční pokrok v rámci CIP INTERREG IIIA ČR – PR za českou stranu (v mil. EUR, stav k 31. 12. 2006)

Rok	Alokace	Žádost o platbu	Počet předložených projektů
2004	5,04	0	0
2005	5,14	0,28	5
2006	6,32	3,24	87
Celkem	16,50	3,52	93

Zdroj: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>; vlastní zpracování

Ke dni 29. 2. 2008 bylo v rámci CIP INTERREG IIIA ČR – PR uzavřeno smluv či vydáno rozhodnutí ve výši 16 500 tis. EUR. Hodnota prostředků připravených k certifikaci dosahovala 14 626,1 tis. EUR, z čehož bylo kumulativně certifikováno 12 583,6 tis. EUR. Do konce roku 2008 zbývá vyčerpat 3 916,4 tisíc EUR z celkové alokace za programové období 2004 – 2006, jak je uvedeno v tabulce 4.5. Ke stejnému dni bylo schváleno 100 projektů, dokončeno 64 projektů a proplaceno celkem 39 projektů (viz tabulka 4.6).

4.2.4 Termíny výzev k předkládání projektů a zasedání řídicího orgánu

Během realizace CIP INTERREG IIIA ČR – PR v období 2004 – 2006 celkem došlo ke třem zasedáním Řídicího orgánu (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR), na nichž se projednávaly a vybíraly předložené projekty.

Tabulka 4.10 Termíny zasedání MMR ČR a počet schválených projektů

Termín zasedání	Počet schválených projektů
20. – 21.6 2005	78
18. 1. 2006	36 (10)*
13. 7. 2006	34 (10)*

Poznámka: * údaj v závorce uvádí počet náhradních projektů

Zdroj: <http://www.interreg3a.cz/index.php?cmd=page&id=30>; vlastní zpracování

Správcem Fondu mikroprojektů na české straně byl určen *Euroregion Silesia*. Termíny zasedání Euroregionálního řídicího výboru (ERŘV) v rámci Fondů mikroprojektů jednotlivých euroregionů jsou uvedeny v příloze č. 18.

4.3 Využití a evaluace programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika

4.3.1 Obecná charakteristika CIP INTERREG IIIA ČR - SR

CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika¹²⁵ byl zahájen v roce 2004 po vstupu České republiky do Evropské unie. Jeho realizace byla zkoordinována s programem **Phare CBC** dle společného programového dokumentu. Ten vymezoval, obsahově a do značné míry i procedurálně, oblasti a podmínky pro přeshraniční spolupráci. Program Phare CBC na česko-slovenské hranici byl realizován pouze jeden rok, konkrétně v roce 1999. Realizované projekty se výraznou měrou zasloužily o rozvoj spolupráce mezi lidmi, institucemi v příhraničních oblastech a o postupně odstraňování překážek a hranic mezi Českou republikou a Slovenskou republikou.¹²⁶

CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika probíhal v letech 2004 – 2006 a uplatňoval pravidlo n+2, tudíž bude uzavřen do konce roku 2008. Řídicím orgánem bylo *Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR*. Program byl rozdělen na 3 priority, z nichž první obsahovala tři opatření, následující dvě priority měly každá po dvou opatřeních.

Cílem CIP INTERREG IIIA ČR – SR byla podpora ekonomicky, sociálně a kulturně integrovaného rozvoje příhraničního regionu s podporou rozvoje cestovního ruchu, zachování a rozvoj kulturních tradic a rozvoje venkova. Program byl zaměřen zejména na následující aktivity:¹²⁷

- podpora regionálních kulturních tradic podporujících rozvoj cestovního ruchu,
- ochrana specifických životních standardů a zlepšení životního prostředí v příhraničním regionu vzhledem k cestovnímu ruchu,

¹²⁵ Číslo programu - CZ.04.4.84

¹²⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-slovensko>

¹²⁷ http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3738&kraj=-1&language=cz

- prohlubování kontaktů obyvatel příhraničí,
- rozvoj regionu prostřednictvím podpory cestovního ruchu,
- posílení ekonomického významu cestovního ruchu v příhraničním regionu s ohledem na ochranu životního prostředí,
- zvýšení konkurenceschopnosti turistických regionů,
- využití synergických efektů cestovního ruchu v regionu s ostatními ekonomickými odvětvími a další aktivity.

Podporované území programu Iniciativy Společenství INTERREG IIIA ČR – SR bylo tvořeno šesti samostatnými kraji, tedy kraji Moravskoslezským, Zlínským a Jihomoravským na českém území a krajem Žilina, Trenčínským a Trnavským krajem.

V česko-slovenském příhraničí současně působí také řada významných euroregionů:

- Pomoraví (1999, česko-rakousko-slovenský euroregion),
- Beskydy (2000, česko-slovensko-polský euroregion),
- Bílé Karpaty (2000, česko-slovenský euroregion).

4.3.2 Financování

Financování jednotlivých projektů v bylo založeno na principu adicionality. Maximální výše podpory z ERDF činila 75 % celkových způsobilých výdajů na projekt. Minimálně 25 % z celkových způsobilých výdajů projektu muselo být hrazeno z národních veřejných zdrojů. Tudíž zdroji spolufinancování projektů mohly být zdroje z ERDF, státního rozpočtu, rozpočtu kraje a rozpočtů obcí. Finanční prostředky pro CIP INTERREG IIIA ČR – PR jsou čerpány z následujících zdrojů:¹²⁸

- příspěvek EU: 305 996 489,87 Kč,
- národní veřejné zdroje: 22 071 015,25 Kč,
- národní regionální zdroje: 35 293 044,00 Kč,
- národní obecní zdroje: 35 293 044,00 Kč,
- jiné národní zdroje: 9 341 800,50 Kč.

Fond mikroprojektů byl součástí programu INTERREG IIIA ČR – SR, konkrétně *Priority 1 – Sociální a kulturní rozvoj a síťování a Opatření 1.3 – Fond mikroprojektů*. Svým zaměřením navazoval na *Společný fond malých projektů*, jež byl součástí programu Phare

¹²⁸ http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3738&kraj=-1&language=cz#o6

CBC. Fond mikroprojektů podporoval malé projekty od 1 000 EUR do 15 000 EUR. Tyto projekty sloužily k posílení identifikace obyvatelstva se společným pohraničím. V rámci Fondu mikroprojektů byly realizovány v československém pohraničí projekty typu: organizace a realizace seminářů, konferencí, informačních akcí, prezentací a soutěží, výměnné projekty, jazyková výuka apod. Správcem Fondu mikroprojektů na české straně byl *Euroregion Bílé Karpaty*. Fond mikroprojektů Česká republika – Slovenská republika¹²⁹ byl vyhlášen 1. 9. 2004 a byl ukončen 30. 9. 2007, příspěvek z ERDF činil 17 558 586 Kč. Druhým podprogramem je Fond mikroprojektů,¹³⁰ jež byl vyhlášen 31. 7. 2005 a jeho ukončení je naplánováno na 30. 9. 2008. Finanční podpora z ERDF činí 10 466 815,50 Kč.

4.3.3 Postup čerpání finančních prostředků

Celková částka alokovaná na CIP INTERREG IIIA na česko-slovenské hranici byla 18 223 066 EUR, tedy 564 915 046 Kč pro období 2004 - 2006. Z toho pro českou část území bylo vymezeno 12 000 000 EUR, tedy 372 000 000 Kč. Podpora z ERDF činila pro českou stranu 9 000 000 EUR, tedy 279 000 000 Kč.¹³¹ V roce 2004 bylo na projekty vyčleněno 2,75 mil. EUR, avšak nedošlo k žádné žádosti o platbu za předložený projekt. V roce 2005 bylo za českou stranu schváleno 5 projektů ve výši 0,06 mil. EUR, přičemž celková alokace pro tento rok dosahovala 2,80 mil. EUR. Nejúspěšnějším rokem předkládání projektů byl rok 2006, kdy bylo za českou stranu schváleno 31 projektů v celkové výši 1,541 mil. EUR. V období 2004 – 2006 bylo za českou stranu přijato 36 projektů v hodnotě 1,57 mil. EUR.

Tabulka 4.11: Finanční pokrok v rámci CIP INTERREG IIIA ČR – SR za českou stranu (v mil. EUR, stav k 31. 12. 2006)

Rok	Alokace	Žádost o platbu	Počet předložených projektů
2004	2,75	0	0
2005	2,80	0,06	5
2006	3,45	1,51	31
Celkem	9,00	1,57	36

Zdroj: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>; vlastní zpracování

¹²⁹ Číslo podprogramu - CZ.04.4.84/1.3.01.1

¹³⁰ Číslo podprogramu - CZ.04.4.84/1.3.02.1

¹³¹ Kurz 31 Kč/EUR, stav ke dni 31. 12. 2006

Ke dni 29. 2. 2008 bylo v rámci CIP INTERREG IIIA ČR – SR uzavřeno smluv či vydáno rozhodnutí ve výši 9 000 tis. EUR. Hodnota prostředků připravených k certifikaci dosahovala 8 418 tis. EUR, z čehož bylo kumulativně certifikováno 6 433,7 tis. EUR. Do konce roku 2008 zbývá ještě vyčerpat 2 566,3 tisíc EUR z celkové alokace za programové období 2004 – 2006, jak je uvedeno v tabulce 4.5. Ke stejnému datu bylo schváleno 125 projektů, dokončeno 104 projektů a proplaceno 91 projektů (viz tabulka 4.6).

4.3.4 Termíny výzev k předkládání projektů a zasedání řídicího orgánu

Během realizace CIP INTERREG IIIA ČR – SR v období 2004 – 2006 celkem došlo ke čtyřem zasedáním Řídicího orgánu (Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR, MVRR), na nichž se projednávaly a vybíraly předložené projekty.

Tabulka 4.12: Termíny zasedání MVRR SR a počet schválených projektů

Termín zasedání	Počet schválených projektů
6. 4. 2005	37
23. 6. 2005	27
26. 10. 2005	46
31. 3. 2006	105

Zdroj: <http://www.build.gov.sk/mvrrsr/index.php?id=1&lang=sk&cat=199>; vlastní zpracování

Správcem Fondu mikroprojektů na české straně byl určen *Euroregion Bílé Karpaty*. Termíny projednávání předkládaných projektů Euroregionu Bílé Karpaty, správce Fondu mikroprojektů jsou uvedeny v příloze č. 19.

4.4 Shrnutí a vyhodnocení CIP INTERREG IIIA v České republice

V letech 2004 – 2006 byl CIP INTERREG IIIA součástí Iniciativy Společenství INTERREG III, o jejímž vzniku rozhodla Evropská komise dne 28. dubna 2000. CIP INTERREG IIIA se řídil nejenom normami vydanými orgány EU pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Sdělením Komise (204/C226/02) členským státům o obecných zásadách, ale také zákonem č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a změně některých zákonů.

Celková finanční alokace pro CIP INTERREG IIIA v ČR dosahovala pro programové období 2004 – 2006 výše 55 mil. EUR, z čehož největší finanční podíl získal program CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika (16,5 mil. EUR). Naopak nejmenší finanční alokace byla přidělena CIP INTERREG IIIA Česká republika – Svobodný stát Bavorsko (8,60 mil. EUR). Ke dni 29. 2. 2008 byla hodnota prostředků připravených k certifikaci 47 108,5 tis. EUR, z čehož bylo kumulativně již certifikováno 39 650 tis. EUR. V rámci CIP INTERREG IIIA bylo ke stejnému datu schváleno 551 projektů, z nichž bylo dokončeno 441 projektů a počet proplacených projektů dosahoval počtu 336. Podmínky nutné k proplacení projektů z ERDF v rámci CIP INTERREG IIIA v ČR byly průběžně plněny. Nejvíce se započalo s realizací projektů ve třetím roce programového období 2004 – 2006. Dle pravidla $n+2$ vyplývá, že maximální počet projektů bude proplacen v průběhu roku 2008.

Zaměření podpory v podobě jednotlivých priorit bylo velmi široké a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR **nevytvořilo dostatečný systém kvantifikovatelných ukazatelů pro hodnocení jejich přínosů**. Samotné MMR ČR a jednotliví příjemci podpory hodnotili, v obecné rovině, dopady projektů na region a přeshraniční dopad kladně. Nedostatky byly zjištěny také v zajištění implementace jednotlivých programů CIP INTERREG IIIA. Důvodem mohla být nedostatečná kontrola výkonu činností, jež MMR ČR přeneslo na jiné subjekty. V některých případech povolovalo již zmiňované ministerstvo výjimky u plnění podmínek stanovených příjemcům podpory.

Závěr

Cílem této diplomové práce je souhrnné zmapování problematiky přeshraniční spolupráce v Evropské unii a v České republice v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti v EU. Domnívám se, že cíl, jež byl stanoven v úvodu práce byl naplněn, neboť první kapitola se zabývá teoretickými východisky přeshraniční spolupráce v Evropě v kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Ve druhé kapitole je představen obecný rámec CIP INTERREG IIIA v EU a v České republice včetně dvou realizovaných programů CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika a CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika z období 2004 – 2006. Třetí kapitola obsahuje informace o Cíli Evropská územní spolupráce uplatňovaném nejen v Evropské unii, ale také v České republice. Součástí této kapitoly jsou také dva vybrané operační programy přeshraniční spolupráce, konkrétně OPPS Česká republika – Polská republika a OPPS Česká republika – Slovenská republika z období 2007 – 2013. Praktická část diplomové práce se věnuje vyhodnocení realizace a využití jak CIP INTERREG IIIA realizovaného v České republice, tak dvěma konkrétním programům. Jedná se o CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika a CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika z období 2004 – 2006.

V důsledku svého historického vývoje se hlavním cílem přeshraniční spolupráce stala podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a posilování jejich rozvojového potenciálu. Samotná oblast zájmu je zaměřena na vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy, na společnou péči o přírodní bohatství, rozvoj cestovního ruchu a budování trhu práce.

V programovém období 2004 – 2006 byl v České republice realizován program CIP INTERREG IIIA, jehož celková finanční alokace dosahovala výše 55 mil. EUR. Největší finanční podíl získal program CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika (16,5 mil. EUR) a nejmenší finanční podíl získal program CIP INTERREG IIIA Česká republika – Svobodný stát Bavorsko (8,6 mil. EUR). Z celkového objemu výdajů na projekty, které Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky zaslalo k certifikaci Ministerstvu financí České republiky do 31. 12. 2006, bylo 97 % zasláno v roce 2006. Česká republika získala zálohu ve výši 4,37 mil. EUR a zažádala o proplacení 15,05 mil. EUR. Ke dni 31. 12. 2006 bylo Evropskou komisí proplaceno a z přijaté zálohy vyčerpáno celkem 9,97 mil. EUR. Jelikož pravidlo n+2 bylo za Českou republiku splněno, vyčerpání

celkové částky 55 mil. EUR vyžaduje do konce roku 2008 certifikovat a požádat Evropskou komisi o proplacení 35,58 mil. EUR (stav ke dni 31. 12. 2006) Ke dni 29. 2. 2008 byla v České republice vydána rozhodnutí nebo uzavřeny smlouvy v hodnotě 1 430,3 mil. Kč a připraveno k certifikaci či zaúčtováno v hodnotě 47 108,5 tis. EUR. Od počátku programového období 2004 – 2006 bylo Ministerstvem financí ČR celkem certifikováno 39 650 tis. EUR. Do konce roku 2008 tak zbývá vyčerpat 15 350 tis. EUR. Stav ke dni 29. 2. 2008 rovněž ukazuje, že bylo v rámci programu CIP INTERREG IIIA schváleno 551 projektů, z nichž bylo dokončeno 401 projektů a 336 projektů bylo následně proplaceno.

V rámci sledovaného programu CIP INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika v období 2004 – 2006 bylo alokováno 16,5 mil. EUR. Nejúspěšnějším rokem co do počtu předložených projektů byl rok 2006, kdy za českou stranu bylo schváleno 87 projektů v celkové hodnotě 3,24 mil. EUR (stav k 31. 12. 2006). Během programového období 2004 – 2006 bylo za českou stranu schváleno celkem 93 projektů v hodnotě 3,52 mil. Kč. Ke dni 29. 2. 2008 činila hodnota prostředků připravených k certifikaci výše 14 626,1 tis. EUR, z čehož bylo kumulativně certifikováno 12 583,6 tis. EUR. Do konce roku 2008 tak může být ještě vyčerpáno 3 916,4 tis. EUR z celkové finanční alokace pro období 2004 – 2006. Ke stejnému dni bylo schváleno 100 projektů, dokončeno 64 projektů a proplaceno 39 projektů.

Druhým sledovaným programem byl program CIP INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika realizovaný v období 2004 – 2006 s celkovou finanční alokací za českou stranu ve výši 9 mil. EUR. Rok 2006 byl opět nejúspěšnějším rokem v počtu předložených projektů, kdy bylo schváleno 31 projektů v hodnotě 1,541 mil. EUR (stav k 31. 12. 2006). Během programového období 2004 – 2006 bylo přijato za českou stranu 36 projektů v celkové výši 1,57 mil. EUR. Hodnota prostředků připravených k certifikaci dosahovala ke dni 29. 2. 2008 výše 8 418 tis. EUR, z čehož bylo kumulativně certifikováno 6 433,7 tis. EUR. Do konce roku 2008 tak zbývá vyčerpat 2 566,3 tis. EUR. Ke shodnému datu bylo schváleno 125 projektů, z nichž bylo dokončeno 104 projektů a proplaceno 91 projektů.

Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je v České republice nejúspěšnější z Iniciativ Společenství, neboť ke dni 29. 2. 2008 již bylo vyčerpáno více než 72 % celkové alokace pro českou část programu. Dle mého názoru Česká republika stihne vyčerpat všechny finanční prostředky určené pro CIP INTERREG IIIA z období 2004 –

2006 uplatňující pravidlo $n+2$ v tom případě, že nesníží vynakládané úsilí při čerpání finančních prostředků z ERDF, aby nedošlo ke zrušení závazku ze strany Evropské komise.

Souhrnné informace o problematice přeshraniční spolupráce v Evropské unii a také v České republice, jež jsou obsaženy v mé diplomové práci, mohou být využity jednak při výuce, nebo také mohou posloužit jako zdroj informací studentům zabývajícím se danou oblastí.

Seznam použité literatury

Knihy:

- 1) DOČKAL, V. CHOVANČÍK, M. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky: růžový obláček a hrana reality*. Brno: MUNI, 2005. 136 s. ISBN 80-210-3751-2.
- 2) EUROPEAN COMMISSION. *Regiony jako partneři. Cíl evropské územní spolupráce*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007. 21 s. ISSN 1725-8197.
- 3) EVROPSKÁ KOMISE. *Rostoucí regiony, rostoucí Evropa – čtvrtá zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti*. Lucembursko: Úřad pro úřední tisky Evropských Společenství, 2007. 229 s. ISBN 92-79-05700-7.
- 4) EVROPSKÁ KOMISE. *Smlouva o Ústavě pro Evropu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2005, Část III, Kapitola 3, Oddíl III, článek III 220 – 224, 104 s. ISBN 92-824-3108-8.
- 5) LEONARDI, R. *Cohesion Policy in the European Union: The Building of Europe*. Palgrave Macmillan, 2005. 232 s. ISBN 978-1403949554.
- 6) MINISTERSTVO PRO MÍSTÍ ROZVOJ ČR. *Iniciativa Společenství Interreg IIIA*. Praha: MMR ČR. 2006. 72 s.
- 7) NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB-TUO EkF, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
- 8) POULSEN, E. et. al. *Iniciativy Společenství a jejich využití v České republice*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o. p. s. 2004. 71 s. ISBN 80-86684-15-6.
- 9) SKOKAN, K. et. al. *Regionální disparity*. Ostrava: VŠB-TUO EkF, Opava: Slezská univerzita, 2007. 76 s. ISSN 1802-9450.
- 10) SKOKAN, K. *Regionální politika EU a strukturální fondy*. Ostrava: VŠB-TUO EkF, 2003. s. 56. ISBN 80-248-0364-X.

- 11) WILAM, P. *Podpora přeshraniční spolupráce v Evropské unii a v asociovaných zemích*. Ostrava: OSU, 2004. 70 s. ISBN 80-7042-909-7.

Příspěvek ve sborníku:

- 12) MELECKÝ, L. Postup čerpání strukturální pomoci EU v České republice a hodnocení finančního pokroku. In *Mekon 2008. Výsledky vědecké práce studentů doktorského studia*. CD ROM. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. ISBN 978-80-248-1704-0.

Elektronické publikace:

- 13) BERGMAN GROUP – ECONOMIC AND DEVELOPMENT SERVICES. *Projekt identifikace klastrů* [online]. 2006. [cit. 1.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.bermangroup.cz/konkurenceschopnost/shrnuti.pdf>>.
- 14) CENTRUM PRO KOMUNITNÍ PRÁCI. *Národní rozvojový plán ČR pro období 2007-2013* [online]. 2007. [cit. 1.12.2007]. Dostupné z: <www.cpkp.cz/regiony_old/rkv/nrp/dokumenty/v3_20050805_cile_nrp_ver2_popis_prioritnich_os.doc>.
- 15) ESPON COORDINATION UNIT. *Cross-Border Cooperation – Cross Thematic Study of INTERREG and ESPON activities*. Luxemburg, 2007. Dostupné z: <<http://www.interact-eu.net/download/application/pdf/1305585>>.
- 16) GRAUTE, U. *European territorial co-operation to improve competitiveness of the Union* [online]. 2006. [cit. 26.11.2007]. Dostupné z: <www.regional-studies.assoc.ac.uk/events/leuven06/Graute.pdf>.
- 17) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007 – 2013* [online]. 2007. [cit. 20.3.2008]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Programy_2007_2013/Evropska_uzemni_spoluprace/CR_Polsko/OPPS_CR_PR_2007_2013.pdf>.
- 18) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Manuál řízení projektů* [online]. 2005. [cit. 5.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Evropska%20unie/Manu%20al+metodika+%20ADzen%20AD+projekt%20>>.

%AF/Manu%C3%A1l+metodika+%C5%99%C3%ADzen%C3%AD+projekt%C5%AF_CZ.htm?lang=CZ>.

- 19) PRO KRAJ. *Základní informace o politice a finanční perspektivě EU v období 2007-2013*. [online]. 2007. [cit. 30.11.2007]. Dostupné z: <http://www.rozvoj-pk.cz/soubory/eu_2007_2013.doc>.
- 20) PROFELDOVÁ, Z. *Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu 2007* [online]. 2007. [cit. 1.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.nku.cz/kon-zavery/K06030.pdf>>.
- 21) SHEIL, M. *Práce pro regiony. Regionální politika EU 2007 – 2013* [online]. 2008. [cit. 16.3.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_cs.pdf>.
- 22) SIEBER, P. *Iniciativa Společenství Interreg IIIA. Studie proveditelnosti* [online]. 2004. [cit. 28.2.2008]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1099663837studieproveditelnostimetodika_interreg_verze_1.1.pdf>.
- 23) VERHEUGEN, G. aj. *Přeshraniční spolupráce v EU* [online]. 2007. [cit. 29.11.2007]. Dostupné z: <http://www.aebr.net/publikationen/pdfs/lace_guide.cz.pdf>.

WWW stránky:

- 24) *Centrum pro regionální rozvoj České republiky* [online]. Euroregiony. 2006. [cit. 14.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.crr.cz/index.php?lssel=46%7C231>>.
- 25) *Centrum pro regionální rozvoj České republiky* [online]. Interreg III. 2006. [cit. 5.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.crr.cz/index.php?did=521>>.
- 26) *Centrum pro regionální rozvoj České republiky* [online]. Interreg IIIA. 2006. [cit. 5.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.crr.cz/index.php?lssel=78>>.
- 27) *Council of Europe* [online]. List of Euroregions. 2007. [cit. 15.12.2007]. Dostupné z: <http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/areas_of_work/transfrontier_co%2Doperation/euroregions/List_of_Euroregions.asp#TopOfPage>.

- 28) *Ekologické listy* [online]. Posouzení vlivů na životní prostředí. [cit. 7.3.2008]. Dostupné z: <http://www.ekologickelisty.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=60>.
- 29) *EU a země střední a východní Evropy* [online]. Rozšiřování EU na východ. [cit. 5.3.2008]. Dostupné z: <<http://library.muni.cz/EU/html/30.htm>>.
- 30) *Europa – the European Union On-Line* [online]. Čtvrtá zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti. 2007. [cit. 4.1.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion4/index_cs.htm>.
- 31) *Europa – the European Union On-Line* [online]. Interreg III: maps. 2002. [cit. 4.3.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/interreg3/carte/cartes_en.htm>.
- 32) *Euroregion Bílé Karpaty* [online]. Seznamy přijatých projektů. 2007. [cit. 3.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.erbbk.sk/index.php?id=244>>.
- 33) *Euroregion Glacensis* [online]. Seznam schválených projektů. 2007. [cit. 3.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.euro-glacensis.cz/new/index.html>>.
- 34) *Euroregion Nisa* [online]. 2006. [cit. 15.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.neisse-nisa-nysa.org/index2.html?lang=cz>>.
- 35) *Euroregion Nisa* [online]. Finanční podpora. 2007. [cit. 2.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.neisse-nisa-nysa.org/index2.html?lang=cz>>.
- 36) *Euroregion Praděd* [online]. Fond mikroprojektů. 2007a. [cit. 2.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.euopraded.cz/index.php?show=INTERREG-o-programu-FMP>>.
- 37) *Euroregion Praděd* [online]. Termíny. 2007b. [cit. 2.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.euopraded.cz/index.php?show=INTERREG-terminy>>.
- 38) *Euroregion Silesia* [online]. Harmonogram Fondu mikroprojektů regionu Silesia. 2007. [cit. 2.4.2008]. Dostupné z: <http://www.euroregion-silesia.cz/index2.php?menu=3&file=data/programy/INTERREG_III_terminy&menu_pod=2>.

- 39) *Euroregion Těšínské Slezsko* [online]. Interreg IIIA. 2007. [cit. 2.4.2008]. Dostupné z: <<http://euroregion.inforeg.cz/fond.php>>.
- 40) *Euroskop* [online]. Euroregiony. 2006. [cit. 14.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/47503/clanek/euroregiony/>>.
- 41) *Euroskop* [online]. Euroregiony v ČR. 2006. [cit. 4.1.2008]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/47503/119299/clanek/euroregiony/euroregiony-v-cr/>>.
- 42) *Euroskop* [online]. Regionální a strukturální politika Evropské unie. 2008. [cit. 5.1.2008]. Dostupné z: <<http://www.euroskop.cz/40542/110838/clanek/regionalni-a-strukturalni-politika-evropske-unie/strukturalni-politika/#2>>.
- 43) *Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů* [online]. 2006. [cit. 12.12.2007]. Dostupné z <<http://isap.vlada.cz/dul/cesty.nsf/0/a1dc8b478976c2e5802566d7004d532f>>.
- 44) *Evropská unie* [online].Euroregiony. 2007. [cit. 4.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.eunie.euweb.cz/euroregiony.htm>>.
- 45) *Evropská unie – portál o EU* [online]. Euroregiony. 2003. [cit. 15.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.euractiv.cz/strukturalni-politika/analyza/euroregiony>>.
- 46) *Fondy Evropské unie* [online]. Evropská územní spolupráce. 2007. [cit. 16.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/uzemni-spoluprace>>.
- 47) *Fondy Evropské unie* [online]. Fond mikroprojektů. 2007. [cit. 26.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/fond-mikroprojektu-1>>.
- 48) *Fondy Evropské unie* [online]. Interreg IIIA ČR - SR. 2007. [cit. 30.3. 2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-slovensko>>.
- 49) *Fondy Evropské unie* [online]. IS Monit. 2007. [cit. 19.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/is-monit>>.
- 50) *Fondy Evropské unie* [online]. Monitorovací systém strukturálních fondů. 2007. [cit. 18.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/rps/mssf>>.

- 51) *Fondy Evropské unie* [online]. Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – SR 2007 - 2013. 2007. [cit. 20.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/op-preshranicni-spoluprace-cr-slovensko/dokumenty>>.
- 52) *Fondy Evropské unie* [online]. Přípravná fáze předkládání projektů. 2006. [cit. 24.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/pripravna-faze-predkladani-projektu-2>>.
- 53) *Fondy Evropské unie* [online]. Regionální politika. 2007. [cit. 4.1.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>>.
- 54) *Fondy Evropské unie* [online]. Vývoj iniciativy. 2007. [cit. 14.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/interreg-iiic/vyvoj-iniciativy>>.
- 55) *Fondy Evropské unie* [online]. Základní programové dokumenty. 2007. [cit. 14.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cr-polsko/dokumenty-2>>.
- 56) *Interreg IIIA SR – ČR* [online]. Materiály a dokumenty. 2006. [cit. 7.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.sk-cz.eu/Default.aspx?CatID=13>>.
- 57) *Interreg IIIA SR – ČR* [online]. Program přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika. 2006. [cit. 7.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.sk-cz.eu/Default.aspx?CatID=38>>.
- 58) *Interreg IIIA* [online]. Projekty. 2007. [cit. 30.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.interreg3a.cz/index.php?cmd=page&id=30>>.
- 59) *Interreg II* [online]. Přehled iniciativy Evropského společenství Interreg III A (2000 – 2006) ve Svobodném státě Sasko. 2000. [cit. 10.2..2008]. Dostupné z: <http://www.interreg.sachsen.de/idrei/ueberblick_tschechisch.htm>.
- 60) *Interreg III* [online]. Společný technický sekretariát. 2005. [cit. 2.3.2008]. Dostupné z: <http://www.interreg3a.cz/index.php?cmd=page&type=1&id=55&lang=cs&parent_id=32>.

- 61) *Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR* [online]. Výzvy a trendy. 2007. [cit. 1.4.2008]. Dostupné z: <<http://www.build.gov.sk/mvrrsr/index.php?id=1&lang=sk&cat=199>>.
- 62) *Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013* [online]. Regionálny operačný program. 2007. [cit. 19.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.nsrr.sk/operacne-programy/regionalny-operacny-program/>>.
- 63) *Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Hospodářská a sociální soudržnost. 2003. [cit. 5.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/h/hospodarska-a-socialni-soudrznost/1000700/5254/>>.
- 64) *Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Nomenklatura územních statistických jednotek. 2003. [cit. 5.12.2007]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/nomenklatura-uzemnich-statistickych/1001179/6584/>>.
- 65) *Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Přeshraniční spolupráce. 2007. [cit. 17.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/preshranicni-spoluprace/1001636/>>.
- 66) *Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – PR* [online]. OPPS ČR – PR 2007 - 2013. 2008. [cit. 18.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.cz-pl.eu/>>.
- 67) *Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – PR* [online]. Princip vedoucího partnera. 2008. [cit. 18.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.cz-pl.eu/princip-vedouciho-partnera.html>>.
- 68) *Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – PR* [online]. Programové dokumenty. 2008. [cit. 18.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.cz-pl.eu/programove-dokumenty.html>>.
- 69) *Regional Policy – Inforegio* [online]. Cohesion Policy 2007 - 2013. 2007. [cit. 16.3.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/crossborder/index_en.htm>.

- 70) *Regionální politika – Inforegio* [online]. Evropská seskupení pro územní spolupráci. 2007. [cit. 16.3.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/gect/index_cs.htm>.
- 71) *Regionální politika – Inforegio* [online]. Interreg IIIA Česká republika – Polská republika. 2008. [cit. 11.3.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/details.cfm?gv_OBJ=13&gv_PAY=CZ&gv_reg=ALL&gv_THE=10&gv_PGM=2004RG160PC001&LAN=12>.
- 72) *Regionální politika – Inforegio* [online]. Vnější vztahy. 2007. [cit. 16.3.2008]. Dostupné z: <http://europa.eu/pol/ext/overview_cs.htm>.
- 73) *Regionální informační servis* [online]. Interreg IIIA ČR - SR. 2007. [cit. 29.3.2008]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3738&kraj=-1&language=cz>.
- 74) *Regionální informační servis* [online]. Programy a projekty EU. 2007. [cit. 29.3.2008]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/index.php?pid=511&id_p=3739&kraj=-1&language=cz#o6>.
- 75) *Regionální rozvojová agentura jižní Moravy* [online]. Interreg. 2007. [cit. 14.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.rrajm.cz/interreg.html>>.

Seznam zkratek

AEBR	Association of European Border Regions Sdružení evropských příhraničních regionů
BSR	Baltic Sea Region Program evropské územní spolupráce Baltického moře
CBC	Cross-Border Cooperation Přeshraniční spolupráce
CIP	Community Initiative Programme Programy Iniciativy Společenství
CRR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
CSF	Community Support Frameworks Rámec podpory Společenství
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	European Agriculture Guarantee and Guidance Fund Evropský zemědělský garanční a orientační fond
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EC	European Commission Evropská komise
EGTC	European Grouping of Territorial Cooperation Evropské seskupení pro územní spolupráci
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIA	Energy Information Administration Posouzení vlivu životního prostředí
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EK	Evropská komise
ENPI	European Neighbourhood Policy Evropský nástroj pro sousedství a partnerství
ERDF	European Research and Development Fund

	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropská společenství
ESF	European Science Foundation
	Evropský sociální fond
ESPON	European Spatial Planning Observation Network
	Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost
EU	Evropská unie
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance
	Finanční nástroj na podporu rybolovu
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
CHJ	Centrální harmonizační jednotka
INTERACT	Interreg Animation Cooperation and Transfer
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance
	Nástroj předvstupní pomoci
IT	Informační technologie
JASPERS	Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions
	Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech
JASSICA	Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas
	Společná evropská podpora pro udržitelné investice v městských oblastech
JEREMIE	Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises
	Společné evropské zdroje pro mikro až středně velké podnikatele
JPD	Joint Programming Dokument
	Společný programový dokument
JTS	Joint Technical Secretariat
	Společný technický sekretariát
LP	Lead Partner
	Vedoucí partner
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MSC	Monitorovací systém Central
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
MV	Monitorovací výbor

MVRR	Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR
NDP	National Development Plan Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistique Normalizovaná klasifikace územních celků
OP	Operační program
OPPS	Operační program přeshraniční spolupráce
PO	Právnícká osoba
PPP	Public Private Partnership Poskytování veřejných služeb prostřednictvím spolupráce veřejného a soukromého sektoru
PR	Polská republika
PRV	Program rozvoje venkova
RDP	Regional Development Plan Národní rozvojový plán
ROP	Regionální operační program
RPS	Rámec podpory Společenství
SF	Strukturální fondy
SFMP	Společný fond malých projektů
SOZS	Strategické obecné zásady společenství
SPD	Single Programming Dokument Jednotný programový dokument
SR	Slovenská republika
SWOT	Analysis of the Strengths and Weaknesses of an organization and the Opportunities and Threats facing Analýza silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí

Seznam tabulek, obrázků a grafů

TABULKA 1.1: EUROREGIONY V ČESKÉ REPUBLICE	19
TABULKA 1.2: ROZDĚLENÍ PROSTŘEDKŮ FONDŮ EU MEZI CÍLE POLITIKY HSS V OBDOBÍ 2007 – 2013 (V CENÁCH ROKU 2004)	28
TABULKA 2.1: ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V RÁMCI INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA.....	36
TABULKA 2.2: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA ČESKÁ REPUBLIKA – POLSKÁ REPUBLIKA	45
TABULKA 2.3: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA ČESKÁ REPUBLIKA – SLOVENSKÁ REPUBLIKA	50
TABULKA 3.1: ALOKACE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V RÁMCI CÍLE EVROPSKÁ ÚZEMNÍ SPOLUPRÁCE V ČR.....	57
TABULKA 3.2: FINANČNÍ ROZPOČET OPERAČNÍCH PROGRAMŮ PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V ČR	59
TABULKA 3.3: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA OP PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE ČR - PR.....	63
TABULKA 3.4 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA OP PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE ČR - SR.....	69
TABULKA 4.1: ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z ERDF V RÁMCI CIP INTERREG IIIA) ZA ČESKOU STRANU (V MIL. EUR, STAV K 31. 12. 2006).....	74
TABULKA 4.2: STAV ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ CIP INTERREG IIIA V ČR K 29. 2. 2008	76
TABULKA 4.3: CERTIFIKOVÁNO VS. ALOKACE 2004 – 2006 V RÁMCI CIP INTERREG IIIA V ČR (STAV K 29. 2. 2008)	77
TABULKA 4.4: VYČERPÁNO Z CELKOVÉ ALOKACE 2004 – 2006 (V TIS. EUR, STAV K 29. 2. 2008)	77
TABULKA 4.5: STAV ČERPÁNÍ JEDNOTLIVÝCH PROGRAMŮ CIP INTERREG IIIA V ČR (V TIS. €, STAV K 29. 2. 2008).....	78
TABULKA 4.6: PŘEHLED O POČTU PROJEKTŮ ZA PROGRAMY CIP INTERREG IIIA (STAV K 29. 2. 2008).....	78
TABULKA 4.7: PŘEHLED FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PRO PODPROGRAMY CIP INTERREG IIIA ČR – PR ZA ČESKOU STRANU (V KČ)	84
TABULKA 4.8: PŘEHLED FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z ERDF PRO FOND MIKROPROJEKTŮ V JEDNOTLIVÝCH EUROREGIONECH (V KČ).....	84

TABULKA 4.9: FINANČNÍ POKROK V RÁMCI CIP INTERREG IIIA ČR – PR ZA ČESKOU STRANU (V MIL. EUR, STAV K 31. 12. 2006)	85
TABULKA 4.10 TERMÍNY ZASEDÁNÍ MMR ČR A POČET SCHVÁLENÝCH PROJEKTŮ	85
TABULKA 4.11: FINANČNÍ POKROK V RÁMCI CIP INTERREG IIIA ČR – SR ZA ČESKOU STRANU (V MIL. EUR, STAV K 31. 12. 2006)	88
TABULKA 4.12: TERMÍNY ZASEDÁNÍ MVRR SR A POČET SCHVÁLENÝCH PROJEKTŮ.....	89

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1.1: SCHÉMA VÝVOJE INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG.....	33
--	----

Seznam grafů

GRAF 4.1: ALOKACE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z ERDF V RÁMCI CIP INTERREG IIIA ZA ČESKOU STRANU (V MIL. EUR, STAV K 31. 12. 2006)	74
--	----

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. dubna 2008

.....
Bc. Petra Sedlářová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Dvořákova 86/5, 742 21 Kopřivnice

Přílohy

- Příloha č. 1 Euroregiony vybraných zemí Evropy
- Příloha č. 2 Mapa euroregionů České republiky
- Příloha č. 3 Iniciativa Společenství INTERREG IIIA v zemích EU25 (2004 - 2006)
- Příloha č. 4 Klasifikace NUTS III v České republice
- Příloha č. 5 Geografické rozmístění podporovaného území Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika
- Příloha č. 6 Popis priorit a opatření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika
- Příloha č. 7 Indikativní finanční plán programu INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika (2004 – 2006)
- Příloha č. 8 Geografické rozmístění podporovaného území Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika
- Příloha č. 9 Popis priorit a opatření Iniciativ Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika
- Příloha č. 10 Indikativní finanční plán programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika (2004 – 2006)
- Příloha č. 11 Regiony přeshraniční spolupráce v zemích EU v programovacím období 2007 – 2013
- Příloha č. 12 Geografické rozložení podporovaného území OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2007 – 2013
- Příloha č. 13 Popis prioritních os a oblastí podpory OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika
- Příloha č. 14 Finanční plán OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2007 – 2013

- Příloha č. 15 Geografické rozložení podporovaného území OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika v období 2007 – 2013
- Příloha č. 16 Popis prioritních os a oblastí podpory OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika
- Příloha č. 17 Finanční plán OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika v období 2007 – 2013
- Příloha č. 18 Termíny zasedání Euroregionálního řídícího výboru v rámci Fondu mikroprojektů jednotlivých euroregionů
- Příloha č. 19 Termíny zasedání Euroregionálního řídícího výboru v rámci Euroregionu Bílé Karpaty, správce Fondu mikroprojektů

Příloha č. 1

Euroregiony ve vybraných zemích Evropy

Země	Euroregiony
Albánie (1) ⁺	Prespa/Ohrid Euroregion
Belgie (4)	Conseil de l'Estuaire de l'Escaut, Eurégion Transcanal, Eurégion Meuse-Rhin, Euregio Scheldemond
Bosna a Hercegovina (2)	Danube-Drava-Sava, Drina-Sava-Majevisa
Bulharsko (4)	Danube 21 Euroregion, Belasica, Nestos-Mesta Euroregion, Euroregion Eurobalkans
Česká republika (13)	Euroregion Šumava, Euroregion Krušnohoří, Euroregion Labe, Euroregion Nisa, Euroregion Glacensis, Euroregion Praděd, Euroregion Těšínské Slezsko, Euroregion Bílé Karpaty, Euroregion Silva Nortica, Euroregion Ergensis, Euroregion Silesia, Euroregion Beskydy, Euroregion Pomoraví
Dánsko (2)	Euroregion Baltic, Baltic Sea Seven Islands Cooperation
Estonsko (5)	Euregio Pskov-Livonia, Finnish-Estonian Cooperation „3+3“, Helsinki-Tallin Euregio, Baltic Sea Seven Islands Cooperation Harju County, Pepsi Centre for Transboundary Cooperation
Finsko (11)	Euregio Karela, Finnish-Estonian Cooperation „3+3“, Helsinki-Tallin Euregio, Finnish Regional Councils, The North Calotte Council, The Kvarken Council, The Islands Committee, The Tornio River Halley Council, Regional Council of Southwest Finland, The Harju Country, Baltic Sea Seven Islands Cooperation
Francie (5)	Conférence Franco-Germano-Suisse du Rhin Supérieur, EuRegio StaaLorLuxRhin, Euregio Schedemond, Euroregion TriRhena, Rives-Manche Region or Euroregion East Sussex/Seine Maritime/Somme
Chorvatsko (1)	Danube-Drava-Sava
Irsko*	
Itálie (2)	Regio Insubrica, Regio Friuli Venezia
Kypr*	

Příloha č. 1

Euroregiony ve vybraných zemích Evropy (pokračování)

Země	Euroregiony
Litva (5)	Euroregion Baltic, Euroregion Pskov-Livonia, Euroregion Saule, Euroregion Country of Lakes Euroregion Sesupe, Nordic Council of Ministers
Lotyšsko (7)	Nordic Council of Ministers, Euroregion Nemunas, Euroregion Baltic, Euroregion Bartuva, Euroregion Country of Lakes, Euroregion Sesupe, Euroregion Saule
Lucembursko (1)	EuRegio SaarLorLuxRhin
Maďarsko (4)	The Carpathian euroregion, West Pannonia Euroregion, Danube-Drava-Sava, Danube-Kris-Mures-Tizsa Ister-Granum Eurorégion
Moldávie (3)	Lower Danube, Upper Prut, Siret-Prut-Nistru
Německo (21)	Euregion Rhine-Ems-Ijssel, Euregio Rhine-Waal/Rhein-Waal, Euroregion Oberrhein, Euregion Meuse-Rhin/Maas-Rijn/Maas-Rhein, Ems Dollart Region/Eems Dollard Region, Euregion Rhein-Maas-Nord, Euregion Weisse, Euregio Bodensee, Euregion Elbe/Labe, Euregio Egrensis, Euroregion Erzgebirge, Euregion Bayerischer Wald/Böhmerwald, Euregion Central Oder/Pro Europa Viadrina, Euregion Spree-Neisse-Bober/Sprewa-Nysa-Bóbr, Euroregio Inn-Salzach, Euroregio Saar-Lor-Lux-Rheinland-Pfalz-Wallonien, Euregion Pomerania, EuRegio Salzburg-Berchtesgadener Land-Traunstein, Euroregio Via Salina, Euroregio Zugspitze-Wetterstein-Karwendel, Euregio Inntal
Nizozemí (8)	Eems-Dollard Regio, Euregio, Euregio-Rijn-Waal, Euregio Rijn-Mass-Nord, Euregio Mass-Rijn, Benego, Euregio Benelux-Middengebied, Euregio Scheldemond
Norsko (1)	ARKO in the Arvika/Konsvinger region
Polsko (15)	Nysa Nisa Neisse Euroregion, Karnacki Euroregion, Sprewa-Nysa-Bohr Euroregion, Pro Europa Viadrina Euroregion, Tatry Euroregion, Bug Euroregion, Pomerania Euroregion, Glacensis Euroregion, Niemen Euroregion, Euroregion Sesupe, Euroregion Těšínské Slezsko, Euroregion Pradziad, Euroregion Beskidy, Euroregion Dobrawa, Euroregion Puszcza Pialowieska

Příloha č. 1

Euroregiony ve vybraných zemích Evropy (pokračování)

Země	Euroregiony
Portugalsko*	
Rakousko (14)	Euroregion Bayerischer Wald, Euroregion Inn-Salzach, Euroregion Salzburg-Berchtesgadener Land Traunstein, Euroregion Via Salina, Euroregion Weinviertel, Euroregion Inntal, Euroregion Zugspitze-Wetterstein-Karwendel, Euroregion West Nyugat Pannonia, Euroregion Tirol-Südtirol-Trentino, Euroregion Steiermark-Slovenien, Euroregion Silva Nortica, Euroregion Raetia Nova, Euroregion Allgäu-Ausserfern-Kleinwalsertal, Euroregion Sien-Bratislava-Győr,
Rumunsko (3)	Carpathian European, Danube-Kris-Mures-Tizza, Euroregion Danube 21
Řecko (3)	Euroregion Belasica, Nestos-Mesta, Prespa/Ohrid Euroregion
Slovensko (13)	Euroregion Tatry, Carpathian Euroregion, Euroregion Pomoravie, Euroregion Beskydy, Euroregion Bílé-Biele Karpaty, Euroregion Váh-Dunaj-Ipel, Euroregion Ipel'-Ipoly, Euroregion Neogradiensis, Euroregion Slaná Rimava, Euroregion of Podunajský Trojspolok, Euroregion Kras, Ister-Granum Eurorégion, Euroregion Wien-Bratislava-Győr,
Slovinsko (1)	Euroregion Steiermark-Slovenija
Srbsko a Černá Hora (4)	Danube-Kris-Mures-Tizza, Danube 21, Drina-Sava-Majevica, Euroregion Eurobalkans
Španělsko (5)	Barents Euro-Artic Council, The Kvaken Council, ARKO in the Arvika, Baltic Sea Seven Islands Cooperation, Euroregion Saule
Švýcarsko (2)	Regio Raetia Nova, Regio TriRhena
Ukrajina (5)	Carpathian Euroregion, Bug Euroregion, Upper Prut, Lower Danube, Euroregion Ukrajine
Velká Británie (1)75	Euroregion East Sussex

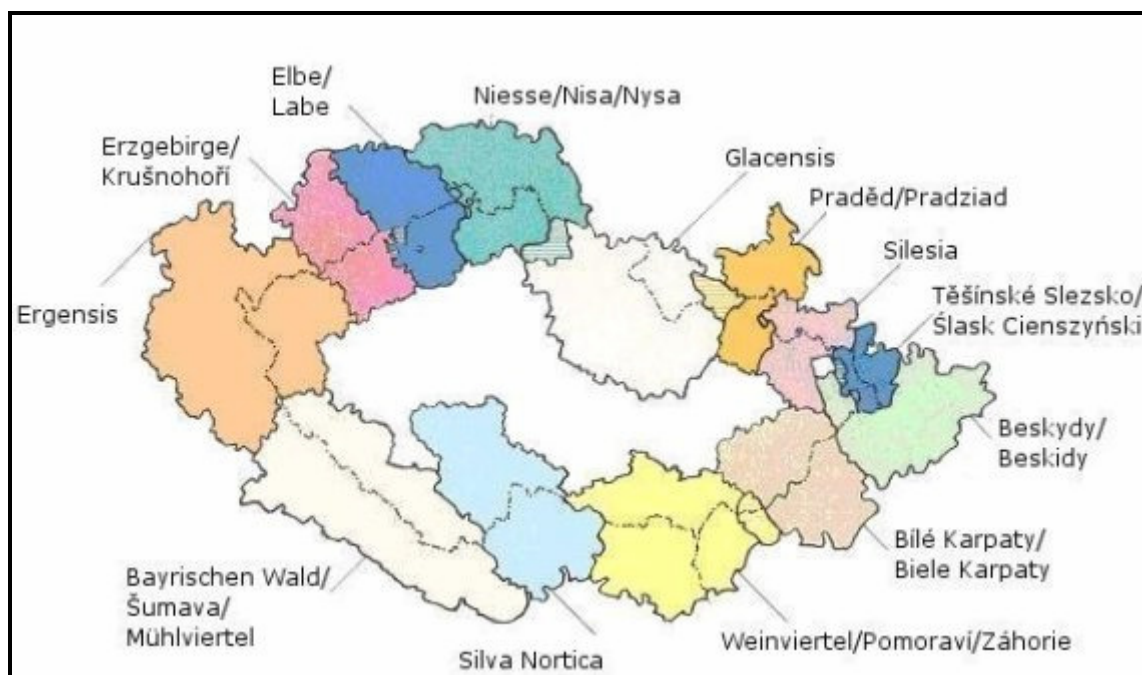
Poznámka: + Číselný údaj v závorce udává počet euroregionů v dané zemi.

* země bez euroregionu.

Zdroj: Council of Europe/ www.coe.int, 2007, vlastní úprava

Příloha č. 2

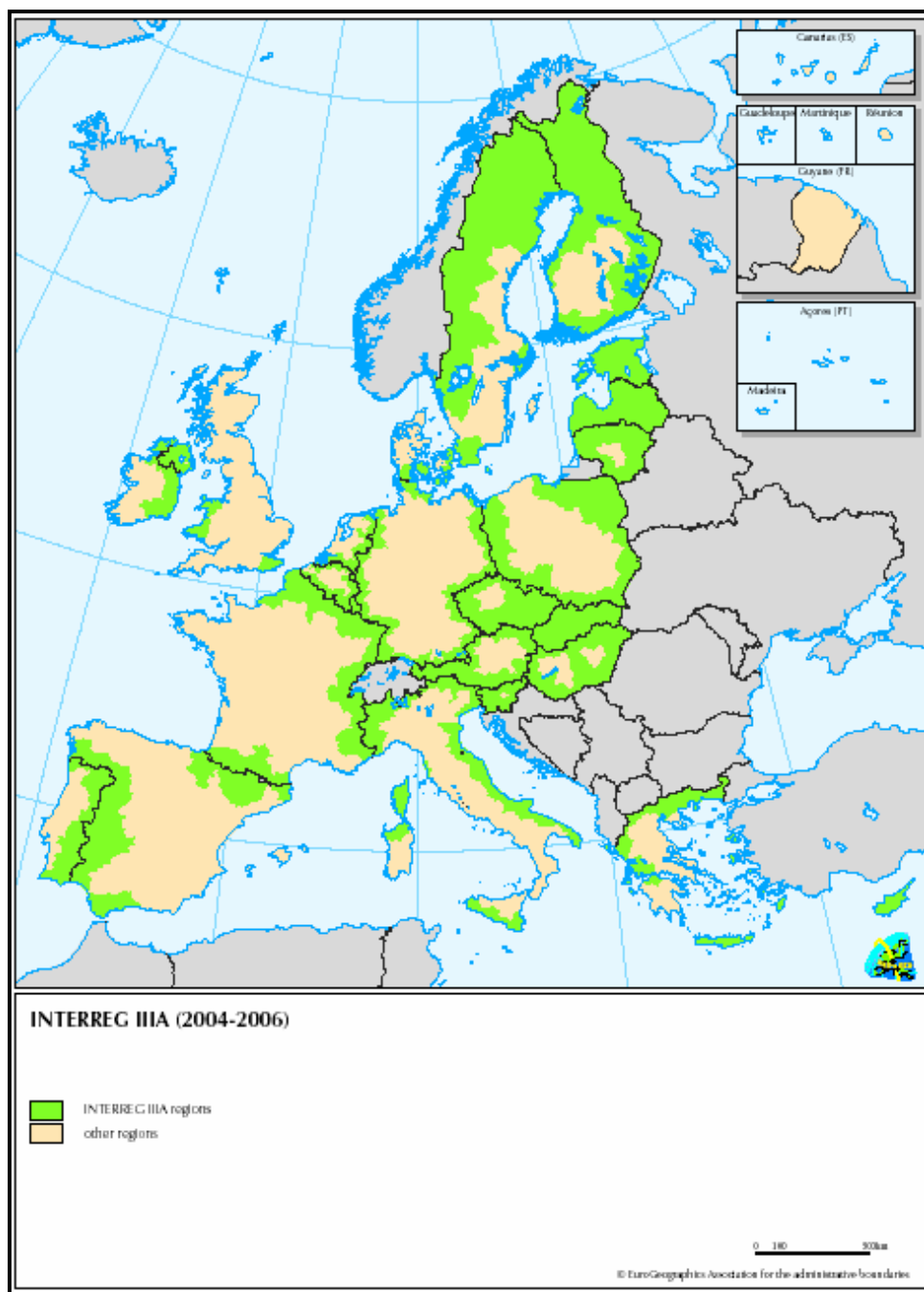
Mapa euroregionů České republiky

Zdroj: EUROSOP, 2007

Příloha č. 3

Iniciativa Společenství INTERREG IIIA v zemích EU25 (2004 – 2006)

Zdroj: Regional policy InfoREGIO, 2004

Příloha č. 4

Klasifikace NUTS III v České republice

Zdroj: Oficiální portál pro podnikání a export, 2003

Příloha č. 5

Geografické rozmístění podporovaného území Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2004

Popis priorit a opatření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA
Česká republika – Polská republika

Priorita	Popis priority	Opatření	Popis opatření
1. Další rozvoj a modernizace infrastruktury na zlepšení konkurenceschopnosti přeshraniční oblasti	<p>Ekonomický rozvoj byl závislý na stavu infrastruktury. Podpora infrastruktury byla zaměřena na ochranu životního prostředí a prevenci vzniku povodní. Rozvoj infrastruktury napomáhal také rozvoji malého a středního podnikání.</p>	1.1 Podpora infrastruktury přeshraničního významu	<ul style="list-style-type: none"> - podpora kvalitní infrastruktury, zejména modernizace silničního a železničního spojení, - výstavba a modernizace silnic k hraničním přechodům, budování obchvatů apod., - rozvoj služeb vztahujících se k dopravě,
		1.2 Infrastruktura zaměřená na ochranu životního prostředí a na prevenci povodní	<ul style="list-style-type: none"> - podpora cestovního ruchu, rekreace a využívání bohatých přírodních zdrojů, - likvidace odpadu a čištění odpadních vod, - společné programy na ochranu půdy, povrchových, podzemních vod a zalesněných ploch, - problematika snižování emisí a společné plánování systémů prevence záplav,
		1.3 Zajištění infrastruktury na podporu podnikání a cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> - podpora malého a středního podnikání, cestovního ruchu, - spolufinancování místních informačních a komunikačních systémů pro rozvoj podnikání s přeshraniční významem, - podpora místní infrastruktury s přeshraniční významem,

Příloha č. 6

Popis priorit a opatření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA

Česká republika – Polská republika (pokračování)

Priorita	Popis priority	Opatření	Popis opatření
2. Rozvoj místní společnosti v přeshraniční oblasti	Priorita byla určena ke zlepšení socioekonomických aktivit v pohraničí, implementaci euroregionů směrem k podpoře malých projektů a spojení veřejných a soukromých organizací.	2.1 Rozvoj cestovního ruchu	- efektivní využívání bohatých přírodních a kulturních zdrojů, - společné programy pro přírodní oblasti zohledňující sociálně-ekonomické funkce, - neinvestiční projekty cestovního ruchu,
		2.2 Podpora iniciativ místních komunit (Fond mikroprojektů)	- rozvoj a zvýšení spolupráce mezi komunitami v pohraničí, - zlepšení spolupráce v kulturní, vzdělávací, sociální a ekonomické sféře,
		2.3 Rozvoj a podpora přeshraničních organizačních struktur a sítí	- spolupráce založená na oficiálních dohodách mezi městy a regiony, - vytváření sítí pro veřejnou správu, univerzity, neziskové organizace apod.,
3. Technická pomoc	Využito k zajištění účinného, efektivního a transparentního řízení programu INTERREG IIIA.	3.1 Řízení, realizace, monitorování a kontrola	- zřizování řídicího, platebního orgánu a společného technického sekretariátu a financování,
		3.2 Propagace a hodnocení programu	- náklady na propagaci a hodnocení programu, - akční plán, realizace řady seminářů a školení,

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2004; vlastní zpracování

Příloha č. 7

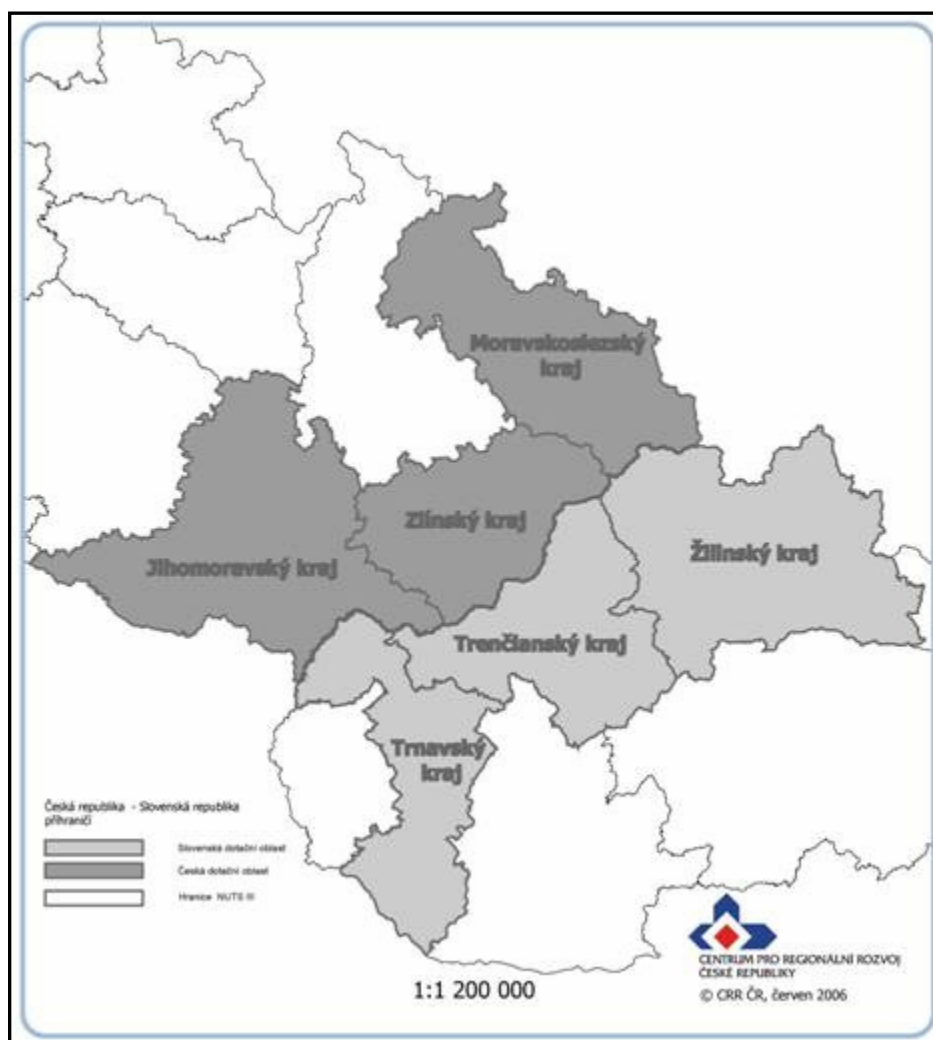
Indikativní finanční plán programu INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika (2004 – 2006)

Indikativní finanční plán INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika					
Priorita/rok	Veřejné výdaje (v Kč)				
	celkové finanční prostředky	celkové veřejné prostředky	Podíl EU		Národní podíl
			celkem	ERDF	
Priorita 1	30 307 556	30 307 556	22 730 666	22 730 666	7 576 890
2004	8 291 567	8 291 567	6 218 675	6 218 675	2 072 892
2005	9 419 963	9 419 963	7 064 972	7 064 972	2 354 991
2006	12 596 026	12 596 026	9 447 019	9 447 019	3 149 007
Priorita 2	13 341 141	13 341 141	10 005 855	10 005 855	3 335 286
2004	3 892 900	3 892 900	2 919 675	2 919 675	973 225
2005	4 190 571	4 190 571	3 142 928	3 142 928	1 047 643
2006	5 257 670	5 257 670	3 943 252	3 943 252	1 314 418
Priorita 3	2 355 235	2 355 235	1 766 426	1 766 426	588 809
2004	1 239 324	1 239 324	929 493	929 493	309 831
2005	839 712	839 712	629 784	629 784	209 928
2006	276 199	276 199	207 149	207 149	69 050
Celkem za rok					
2004	13 423 791	13 423 791	10 067 843	10 067 843	3 355 948
2005	14 450 246	14 450 246	10 837 684	10 837 684	3 612 562
2006	18 129 895	18 129 895	13 597 420	13 597 420	4 532 475
Celkem	46 003 932	46 003 932	34 502 947	34 502 947	11 500 985

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2004, vlastní úprava

Příloha č. 8

Geografické rozmístění podporovaného území Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2004, vlastní úprava

Popis priorit a opatření Iniciativy Společenství INTERREG IIIA
Česká republika – Slovenská republika

Priorita	Popis priority	Opatření	Popis Opatření
1. Sociální a kulturní rozvoj a síťování	Primárním cílem byla podpora regionálních kulturních tradic rozvojem cestovního ruchu, ochrana životního prostředí a prohloubení vztahů mezi obyvateli.	1.1 Lidské zdroje, sociální a kulturní rozvoj	-posílení přeshraniční spolupráce, rozvoj kulturních tradic pro další generace, - rozvoj kulturního potenciálu s důrazem na růst konkurenceschopnosti apod.,
		1.2 Zachování a zlepšení přírodních zdrojů a životních podmínek vzhledem k rozvoji cestovního ruchu	- zlepšování životních standardů v příhraničních oblastech, zachování přírodního bohatství, -podpora a rozvoj infrastruktury apod.,
		1.3 Fond mikroprojektů	- přeshraniční integrace a posílení různých forem spolupráce apod.,
2. Zachování krajiny a rozvoj cestovního ruchu	Hlavním cílem byl rozvoj regionu prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu, podpora ekonomického významu, ochrana životního prostředí a zvýšení konkurenceschop. turistických regionů.	2.1 Budování a rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	- budování dopravní turistické infrastruktury, rekonstrukce tradičních kulturních památek, - vytváření a modernizace přeshraniční infrastruktury apod.,
		2.2 Rozvoj krajiny vzhledem k aspektům životního prostředí	- rozvoj a zkvalitňování specifických krajinných území, - využití regionálních a lokálních podmínek ke zvýšení cestovního ruchu, - zvýšení využívání alternativních zdrojů energie apod.,
3. Technická pomoc	Využito k zajištění účinného, efektivního a transparentního řízení programu INTERREG IIIA.	3.1 Podpora řízení, implementace a kontroly programu, monitoring	- administrace programu, zasedání monitorovacích a řídicích výborů apod.,
		3.2 Studie, semináře, opatření k informovanosti a prezentaci, hodnocení	- příprava projektů, informační a publikační činnost, školení, vypracování studií apod.,

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2004; vlastní zpracování

Příloha č. 10

Indikativní finanční plán programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika (2004 – 2006)

Indikativní finanční plán INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika							
	celkové předpokládané náklady	Veřejné výdaje (Sk)					
		celkové veřejné výdaje	podíl Společenství		národní podíl		
			celkem	ERDF	celkem	centrální	regionální a místní
Priorita 1	5 646 920	5 646 920	4 235 190	4 235 190	1 411 730	500 134	911 596
2004	1 750 871	1 750 871	1 313 153	1 313 153	437 718	158 001	279 717
2005	1 786 309	1 786 309	1 339 732	1 339 732	446 577	161 187	285 390
2006	2 109 740	2 109 740	1 582 305	1 582 305	527 435	180 945	346 490
Priorita 2	11 300 531	11 300 531	8 475 398	8 475 398	2 825 133	1 153 107	1 672 026
2004	3 506 415	3 506 415	2 629 811	2 629 811	876 604	363 206	513 398
2005	3 577 376	3 577 376	2 683 032	2 683 032	894 344	370 534	523 810
2006	4 216 740	4 216 740	3 162 555	3 162 555	1 054 185	419 367	634 818
Priorita 3	1 275 615	1 275 615	956 711	956 711	318 904	318 904	0
2004	395 709	395 709	296 782	296 782	98 927	98 927	0
2005	403 719	403 719	302 789	302 789	100 930	100 930	0
2006	476 187	476 187	357 140	357 140	119 047	119 047	0
Opatření P3M1	911 153	911 153	683 365	683 365	227 788	227 788	0
Opatření P3M2	364 462	364 462	273 346	273 346	91 116	91 116	0
Celkem za rok							
2004	5 652 995	5 652 995	4 239 746	4 239 746	1 413 249	620 134	793 115
2005	5 767 404	5 767 404	4 325 553	4 325 553	1 441 851	632 652	809 199
2006	6 802 667	6 802 667	5 102 000	5 102 000	1 700 667	719 359	981 308
Součet	18 223 066	18 223 066	13 667 299	13 667 299	4 555 767	1 972 145	2 583 622

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2004, vlastní úprava

Příloha č. 11

Regiony přeshraniční spolupráce v zemích EU v programovacím období 2007 – 2013

Zdroj: Regional policy InfoREGIO, 2008

**Geografické rozložení podporovaného území OP Přeshraniční spolupráce
Česká republika – Polská republika v období 2007 - 2013**

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2007

Popis prioritních os a oblastí podpory OP Přeshraniční spolupráce
Česká republika – Polská republika

Prioritní osa	Popis prioritní osy	Oblast podpory	Popis podporované oblasti
1. Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení atraktivity česko-polského pohraničí, - zlepšení stavu infrastruktury a dopravní obslužnosti v česko-polské příhraniční oblasti, - zlepšení stavu kvality životního prostředí a bezpečnosti v česko-polské příhraniční oblasti, 	1.1 Posilování dostupnosti	- zlepšení stavu infrastruktury a dopravní obslužnosti,
		1.2 Ochrana životního prostředí	- zlepšení stavu a kvality životního prostředí, - péče o přírodu a krajinu,
		1.3 Prevence rizik	- podpora rozvoje záchranných služeb a předcházení environmentálním a technologickým rizikům,
2. Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu	<ul style="list-style-type: none"> - posílení ekonomického rozvoje, - zvýšení konkurenceschopnosti podniků, rozšíření nabídky cestovního ruchu a zvýšení znalostí a dovedností obyvatel, 	2.1 Rozvoj podnikatelského prostředí	- posilování konkurenceschopnosti podniků, podpora malého a středního podnikání,
		2.2 Podpora rozvoje cestovního ruchu	- propagace cestovního ruchu, ochrana a obnova kulturního a přírodního bohatství,
		2.3 Podpora spolupráce v oblasti vzdělávání	- zvyšování znalostí dovedností obyvatel,
3. Podpora spolupráce místních společenství	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj partnerské spolupráce místních a institucí, - posilování přeshraničních vazeb institucí a obyvatel, - rozvoj místního společenství prostřednictvím Fondu mikroprojektů, 	3.1 Územní spolupráce veřejných institucí	- podpora systémové a programové spolupráce,
		3.2 Podpora společenských, kulturních a volnočasových aktivit	- podpora společných kulturních a společenských projektů,
		3.3 Fond mikroprojektů	- stimulace rozvoje místního společenství,
4. Technická pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - podpora efektivní realizace programu, - zajištění účinného řízení a implementace programu, 		-

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2007; vlastní zpracování

Příloha č. 14

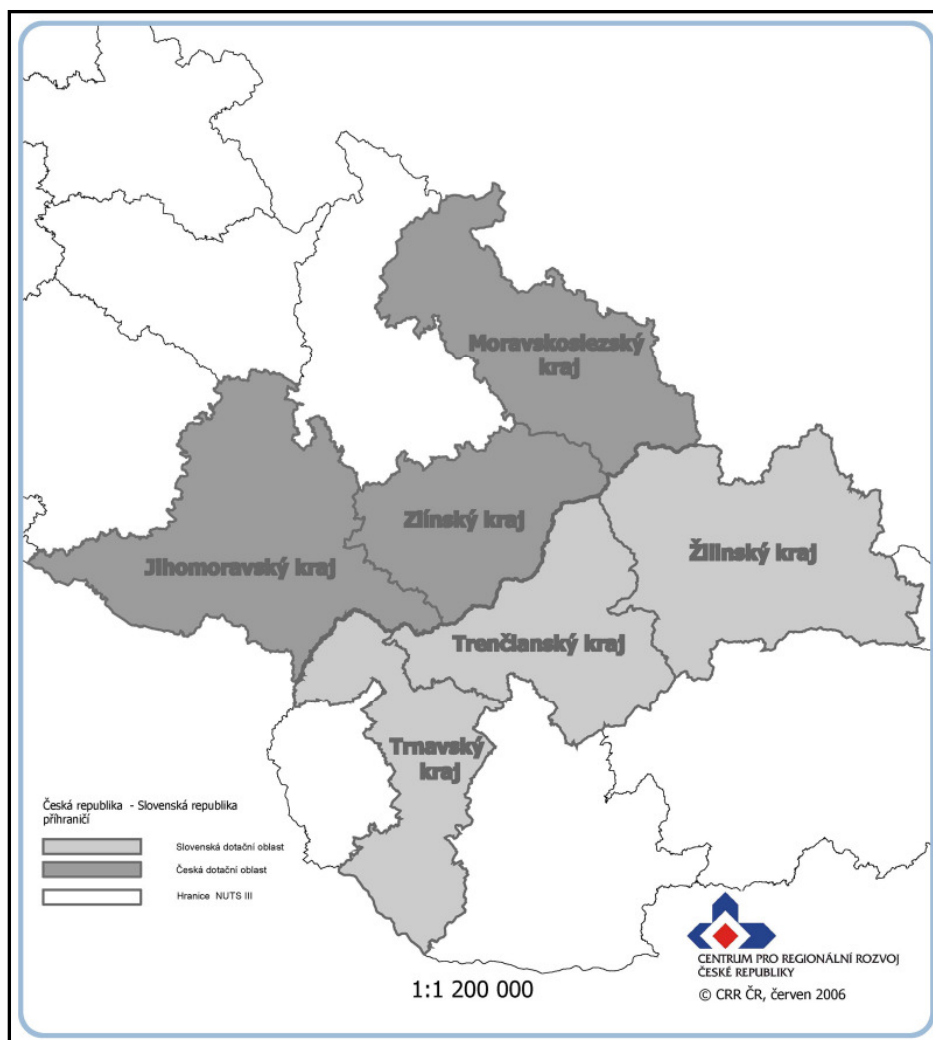
**Finanční plán OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika
v období 2007 – 2013 (v eurech)**

Prioritní osa	Zdroje z ERDF	Příspěvek členského státu	Celkové finanční prostředky
1. Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik	70 226 990	12 392 999	82 619 989
2. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovní ruch	79 005 364	13 942 124	92 947 488
3. Podpora spolupráce místních společenství	57 059 430	10 069 312	67 128 742
4. Technická pomoc	13 167 560	2 323 688	15 491 248
Celkem	219 459 344	38 728 123	258 187 467

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2007; vlastní zpracování

Příloha č. 15

Geografické rozložení podporovaného území OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika v období 2007 – 2013

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2007

Popis prioritních os a oblastí podpory OP Přeshraniční spolupráce
Česká republika – Slovenská republika

Prioritní osa	Popis prioritní osy	Oblast podpory	Popis podporované oblasti
1. Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce	- posílení vzájemné spolupráce, obnova a zachování regionálních tradic, společné přístupy k rozvoji lidských zdrojů apod.,	1.1 Kulturní rozvoj a zachování tradic	- podpora kulturních aktivit a tradic, zvýšení atraktivity regionu,
		1.2 Spolupráce a síťování	- zlepšení vytváření přeshraničních sítí orientovaných na spolupráci, - spolupráce integrovaných záchranných systémů,
		1.3 Vzdělání, trh práce a zaměstnanost	- spolupráce v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti, - podpora kvalifikované pracovní síly apod.,
		1.4 Rozvoj podnikatelského a inovačního prostředí	- posílení přeshraničních aktivit, rozvoj veřejných investic do podnikatelské infrastruktury apod.,
		1.5 Rozvoj přeshraničního turismu	- zvýšení ekonomického významu turismu, zvýšení domácí a zahraniční návštěvnosti apod.,
		1.6 Fond mikroprojektů	- přeshraniční integrace a posílení dlouhodobých forem spolupráce,
2. Rozvoj dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí	- posílení ekonomického rozvoje, - zvýšení konkurenceschopnosti podniků, rozšíření nabídky cestovního ruchu a zvýšení znalostí a dovedností obyvatel,	2.1 Rozvoj dopravní infrastruktury a dostupnosti pohraničí	- budování dopravní infrastruktury napojené na vyšší dopravní systémy a obslužných opravních komunikací,
		2.2 Zachování životního prostředí a rozvoj krajiny	- vytváření podmínek pro zachování přírodního a kulturního dědictví s ohledem na jeho jedinečnost,

Příloha č. 16

**Popis prioritních os a oblastí podpory OP Přeshraniční spolupráce
Česká republika – Slovenská republika (pokračování)**

Prioritní osa	Popis prioritní osy	Oblast podpory	Popis podporované oblasti
		2.3 Zlepšení informační a komunikační dostupnosti příhraničí	- podpora rozvoje informací v rámci přeshraniční integrace,
3. Technická pomoc	- podpora efektivní realizace programu, - zajištění účinného řízení a implementace programu,	3.1 Podpora řízení, implementace, kontrola programu, monitorování a propagace programu	- příprava podkladů pro výběr projektů, jejich posouzení a předběžné sledování, administrace programu apod.,

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2008; vlastní zpracování

Příloha č. 17

**Finanční plán OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika
v období 2007 – 2013 (v eurech)**

Prioritní osa	Zdroje z ERDF	Příspěvek členského státu	Celkové finanční prostředky
1. Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce	50 079 676	8 837 590	58 917 266
2. Rozvoj dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí	37 096 057	6 546 363	43 642 420
3. Technická pomoc	5 564 408	981 955	6 546 363
Celkem	92 740 141	16 365 908	109 106 049

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2007; vlastní zpracování

Příloha č. 18

Termíny zasedání Euroregionálního řídicího výboru (ERŘV) v rámci Fondu mikroprojektů jednotlivých euroregionů

Euroregion Nisa

Zasedání ERŘV	Počet schválených projektů
18. 10. 2004	22
1. 4. 2005	10
Celkem	32

Zdroj: Euroregion Nisa, 2006; vlastní zpracování

Euroregion Glacensis

Zasedání ERŘV	Počet schválených projektů
14. 11. 2005	17
15. 2. 2006	18
7. 6. 2006	24
9. 10. 2006	21
14. 2. 2007	30
10. 9. 2007	4
Celkem	114

Zdroj: Euroregion Glacensis, 2007; vlastní zpracování

Euroregion Praděd

Zasedání ERŘV	Počet schválených projektů
20. 9. 2005	14
14. 12. 2005	13
8. 3. 2006	14
30. 6. 2006	32
21. 12. 2006	7
10. a 17. 7. 2007	3
26. 9. a 1. 10. 2007	3
Celkem	86

Zdroj: Euroregion Praděd, 2007ab; vlastní zpracování

Příloha č. 18

Termíny zasedání Euroregionálního řídicího výboru (ERŘV) v rámci Fondu mikroprojektů jednotlivých euroregionů (pokračování)

Euroregion Silesia

Zasedání ERŘV	Počet schválených projektů
7. 11. 2005	26
7. 2. 2006	38
16. 5. 2006	28
5. 9. 2006	15
9.1. 2007	30
prosinec 2007	8
Celkem	145

Zdroj: Euroregion Silesia, 2008; vlastní zpracování

Euroregion Těšínské Slezsko

Zasedání ERŘV	Počet schválených projektů
29. 9. 2005	5
14. 12. 2005	10
27. 4. 2006	9
2. 10. 2006	6
18. 12. 2006	11
Celkem	41

Zdroj: Euroregion Těšínské Slezsko, 2007; vlastní zpracování

Euroregion Beskydy - nezjištěno

Příloha č. 19

Termíny zasedání ERŘV v rámci Euroregionu Bílé Karpaty, správce Fondu mikroprojektů

Zasedání ERŘV	Počet schválených projektů
15. 4. 2005	9
16. 9. 2005	20
24. 3. 2006	29
září 2006	24
květen 2007	7*
Celkem	89

Poznámka: * údaj uvádí počet náhradních projektů

Zdroj: Euroregion Bílé Karpaty, 2007; vlastní zpracování